

Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ



ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ»**

**«Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και Διερεύνηση της
Βιωσιμότητας της ΠΑΕ ΟΦΗ
Περίοδου 2006-2011»**

**Διπλωματική Εργασία
Που υποβλήθηκε στο Τμήμα Λογιστικής του Τ.Ε.Ι ΚΡΗΤΗΣ ως
μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού
Διπλώματος Ειδίκευσης στην Λογιστική και Ελεγκτική από την**

Μαρία Μανουσάκη ΑΜ 38/10

**ΗΡΑΚΛΕΙΟ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2012**

Δήλωση αυθεντικότητας

Η μεταπτυχιακή φοιτήτρια που εκπόνησε την παρούσα διπλωματική εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στη βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (μη εμπορικός, μη- κερδοσκοπικός, αλλά εκπαιδευτικός- ερευνητικός). Της φύσης του υλικού που χρησιμοποιεί (τμήμα κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες κλπ), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό Copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή την γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου.

Μανουσάκη Μαρία

Σελίδα Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής

« Η παρούσα διπλωματική εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την τριμελή επιτροπή η οποία ορίστηκε από την ΓΣΕΣ του τμήματος Λογιστικής του Τ.Ε.Ι. Κρήτης , σύμφωνα με τον νόμο και τον εγκεκριμένο Οδηγό σπουδών του ΠΜΣ «Λογιστική και Ελεγκτική».

Τα μέλη της επιτροπής ήταν

- *Καθηγητής Κ. Θάνος Γεώργιος (Επιβλέπων)*
- *Αναπλ. Καθηγητής Κ. Σταματόπουλος Θεόδωρος (Μέλος)*
- *Καθηγητής Κ Χρονόπουλος Γεώργιος (Μέλος)*

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το τμήμα Λογιστικής του Τ.Ε.Ι. Κρήτης δεν υποδηλώνει αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα.»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ – ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε από την Μανουσάκη Μαρία φοιτήτρια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στην Λογιστική και Ελεγκτική του Τεχνολογικού εκπαιδευτικού Ιδρύματος Κρήτης. Το παρόν σύγγραμμα ασχολείται με την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Ποδοσφαιρικής Ανώνυμης Εταιρείας (ΠΑΕ) ΟΦΗ καθώς και με την διερεύνηση της βιωσιμότητας της κατά την περίοδο 2006- 2011 .

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους καθηγητές για τις πολύτιμες γνώσεις και καθοδήγηση που μου προσέφεραν κατά την διάρκεια των Μεταπτυχιακών μου σπουδών . Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω στον καθηγητή μου Κύριο Γεώργιο Θάνο, ο οποίος ως επιβλέπων στην παρούσα εργασία , μου πρόσφερε πολύτιμες γνώσεις, αλλά και αμέριστη συμπαράσταση του για την εκπόνηση της εργασίας αυτής. Θα ήθελα ακόμη να ευχαριστήσω τους παράγοντες της ΠΑΕ ΟΦΗ για όλη την βοήθεια που μου προσέφεραν και για την παροχή στοιχείων.

Ελπίζω με την προσπάθεια μου αυτή να έθεσα ένα μικρό «λιθαράκι» σε ένα κόσμο φαινομενικά «φантаχτερό» όπως οι περισσότεροι νομίζουν, με διαφορετική όμως πραγματικότητα θέλοντας να παρουσιάσω τα βαθύτατα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος του αθλήματος αυτού.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την αμέριστη υπομονή, στήριξη και συμπαράσταση σε όλα τα χρόνια των σπουδών μου προπτυχιακά και μεταπτυχιακά, καθώς και για την αγάπη τους και την υπομονή τους μέχρι να εκπληρωθεί η παρούσα εργασία.

Αφιερώνεται
Στους Γονείς μου....

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος – Ευχαριστίες	3
Κατάλογος πινάκων, διαγραμμάτων	7
Περίληψη	8
Εισαγωγή	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
1.1 Ιστορική Αναδρομή Ποδοσφαίρου	13
1.2. Ορολογία – Κανονισμοί – Συστήματα	17
1.2.1 Έννοια Αθλητικών Ανωνύμων Εταιρειών	20
1.3. Θεσμικό Πλαίσιο Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιρειών(ΠΑΕ)	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΕΡΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	
2.1. Σύσταση Ποδοσφαιρικής Ανώνυμης Εταιρείας	23
2.2.Οικονομική Εξυγίανση ΠΑΕ	24
2.3. Ρύθμιση Χρεών προς το Δημόσιο	26
2.3.1 Ρύθμιση Χρεών προς Πιστωτές	27
2.3.2 Οικονομικό Fair Play (FFP)	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΕ	
3.1. Βιβλία και Στοιχεία ΠΑΕ.....	29
3.2. Προϋπολογισμός	30
3.3. Ισολογισμός – Αποτελέσματα Χρήσης – Απολογισμός	31
3.4. Φορολόγηση ΠΑΕ	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΣΟΔΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	
4.1. Πηγές Εσόδων	32
4.2.Τρόποι Χρηματοδότησης ΠΑΕ	35
4.2.1. Χορηγία.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ	
5.1. Συμβόλαια Αθλητών	39
5.1.1. Συμβόλαια Προπονητών	41
5.2. Μεταγραφική Περίοδος	41
5.2.1. Δανεικοί Ποδοσφαιριστές	42
5.2.2. Υπόθεση Bosman.....	42
5.3.Λύση Συμβολαίου Λόγω Νόμιμης Αιτίας	43
5.4. Βιβλιογραφική Επισκόπηση	44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ (ΜΕΘΟΛΟΛΟΓΙΑ)

6.1. Χρησιμοποιούμενοι Αριθμοδείκτες	47
6.2. Ισορροπημένη Κάρτα Επιδόσεων (Balanced Scorecard)	48
6.3. Μοντέλο Πρόβλεψης Χρεοκοπίας	52
6.3.1. Βιβλιογραφική Επισκόπηση (Z-Score).....	52
6.3.2. Παράγοντες που Επηρεάζουν την Πτώχευση	54
6.3.3. Το μοντέλο Z-Score του Altman	55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (CASE STUDY)

7.1. Σύντομη Ιστορική Αναδρομή ΠΑΕ ΟΦΗ	57
7.2. Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων ΠΑΕ	61
7.3. Πρόβλεψη Χρεοκοπίας Altman	77
7.4. Swot ανάλυση με Balanced Scorecard	80
Συμπεράσματα και Προτάσεις Πολιτικής	84
Βιβλιογραφία	86
Παράρτημα	91

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΕΣ

- Πίνακας 1: Εξέλιξη του δείκτη Γενικής Ρευστότητας περιόδου 2006-2011.... 62
- Πίνακας 2: Εξέλιξη του δείκτη Ταμειακής Ρευστότητας..... 64
- Πίνακας 3: Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων.... 65
- Πίνακας 4: Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού... 66
- Πίνακας 5: Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων 67
- Πίνακας 6: Εξέλιξη του δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης.... 69
- Πίνακας 7: Εξέλιξη του δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων προς Δανειακά Κεφάλαια...70
- Πίνακας 8: Εξέλιξη του δείκτη κάλυψης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με ΜΚΚ
- Πίνακας 9: Εξέλιξη του δείκτη Βαθμού παγιοποίησης Περιουσίας ...72
- Πίνακας 10: Εξέλιξη του δείκτη περιθωρίου Μικτού Κέρδους.... 73
- Πίνακας 11: Εξέλιξη του δείκτη Κόστους Πωληθέντων προς Πωλήσεις.... 75
- Πίνακας 12: Εξέλιξη του δείκτη περιθωρίου καθαρών κερδών προ φόρων... 75
- Πίνακας 13: Εξέλιξη του δείκτη αποδοτικότητας ενεργητικού.... 76
- Πίνακας 14: Πρόβλεψη χρεωκοπίας Altman Z score για την ΠΑΕ ΟΦΗ.... 78

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Διάγραμμα 1: Δείκτης Γενικής Ρευστότητας 63
- Διάγραμμα 2: Δείκτης Ταμειακής Ρευστότητας 64
- Διάγραμμα 3: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων65
- Διάγραμμα 4: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού.... 67
- Διάγραμμα 5: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων... 68
- Διάγραμμα 6: Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης... 69
- Διάγραμμα 7: Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Δανειακά Κεφάλαια ...70
- Διάγραμμα 8: Δείκτης κάλυψης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με ΜΚΚ71
- Διάγραμμα 9: Δείκτης Βαθμού παγιοποίησης Περιουσίας.... 72
- Διάγραμμα 10: Δείκτης περιθωρίου Μικτού Κέρδους74
- Διάγραμμα 11: Δείκτης Κόστους Πωληθέντων προς Πωλήσεις.... 75
- Διάγραμμα 12: Δείκτης περιθωρίου καθαρών κερδών προ φόρων..... 76
- Διάγραμμα 13: Δείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού.... 77
- Διάγραμμα 14: Δείκτης Altman Z score79

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο αθλητισμός σήμερα ελκύει το ενδιαφέρον σημαντικής μερίδας του πληθυσμού των αναπτυγμένων κοινωνιών σε ολόκληρο τον πλανήτη. Το ενδιαφέρον αυτό είναι πολύμορφο με κοινό παρανομαστή πάντοτε την οικονομική σημασία του αθλητισμού η οποία, ιδιαίτερα μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, έχει αυξηθεί με ραγδαίους ρυθμούς. Η έμφαση που δίνεται στην αθλητική δραστηριότητα από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, ιδιαίτερα την τηλεόραση, αποδεικνύει κατά τον πιο πιστευτό τρόπο τη μεγάλη σημασία που αποδίδει ο κόσμος στον αθλητισμό.

Στην παρούσα εργασία επιχειρείται μελέτη της βιωσιμότητας της ΠΑΕ ΟΦΗ κατά την πενταετία 2006-2011 μέσα από την ανάλυση των χρηματοοικονομικών της στοιχείων και την βοήθεια δύο βασικών υποδειγμάτων(μοντέλων) του Balanced scorecard και του Altman's Z- Score. Ειδικότερα με την εργασία αυτή επιδιώκεται η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων σχετικά με την μέχρι τώρα εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης αλλά και την πρόβλεψη μεσοπρόθεσμα της οικονομικής πορείας και την προοπτική περαιτέρω βελτίωσης της.

Αναλύσεις Χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε Ποδοσφαιρικές Ανώνυμες εταιρείες έχουν πραγματοποιηθεί, ενώ ανάλυση με Z-score & Balanced Scorecard δεν έχει επιχειρηθεί εκτός των όσων γνωρίζουμε πράγμα το οποίο προσδίδει και την ιδιαίτερη εμπειρική και επιστημονική συμβολή της εργασίας αυτής.

Λέξεις κλειδιά: Balanced Scorecard σε ΠΑΕ , Sustainability, Z-Score σε ΠΑΕ , ανάλυση οικονομικών καταστάσεων ΠΑΕ

ABSTRACT

Sports are attracting interest from a significant proportion of the population in developed societies across the globe. This interest is multiple times the common denominator of the economic importance of sport which, especially after the Second World War, has grown rapidly. The emphasis in athletic activity from the media, especially television shows in the most credible way of great importance in world sport.

In this thesis we study the viability of OFI FC in the five years 2006-2011 through the analysis of financial data and the help of two basic models of the Balanced scorecard and Altman's Z-Score. In particular work will seek to useful conclusions on the development so far of the economic situation and the medium term forecast of economic progress and the prospect of further improvement. Financial statement analysis in football have been limited companies and analyzed using Z-score & Balanced Scorecard has not been attempted outside our knowledge which gives special and empirical and scientific contributions of this work.

Keywords: Balanced Scorecard in FC , Sustainability, Z-Score in FC, FC analysis of financial statements

“Ποδόσφαιρο: Μια θρησκεία χωρίς άθεους, σε ολόκληρο τον κόσμο”

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ελάχιστα πράγματα, μέσα σ' έναν κόσμο που διαρκώς μεταβάλλεται μέσα στο χρόνο, έχουν τη διαχρονικότητα του ποδοσφαίρου. Το ποδόσφαιρο συγκλονίζει και προσφέρει τις μεγάλες συγκινήσεις, ακόμη και στη σημερινή εποχή, όπου τα πάντα τείνουν στην απομυθοποίηση και είναι διάχυτος ένας πεσιμισμός επικίνδυνος για τον άνθρωπο. Πολλοί άνθρωποι θεωρούν το ποδόσφαιρο βασιλιά των σπορ κι αυτό είναι αληθές. Είναι αληθές, γιατί η λειτουργία του ποδοσφαίρου μοιάζει με τη λειτουργία ενός πραγματικού βασιλιά. Ένας πραγματικός βασιλιάς συγκινεί τα πλήθη και μέσω ενός συγκλονιστικού αγώνα, επιχειρεί να τα οδηγήσει από μια αρνητική κατάσταση σε μια άλλη καλύτερη, αν όχι ιδανική. Πάντα στόχος είναι η λύτρωση, η χαρά, η νίκη, ο παράδεισος. Όμως, όπως συμβαίνει σ' όλους τους αγώνες, που έχουν ως στόχο την ανατροπή μιας ανεπιθύμητης κατάστασης που για κάποιους άλλους είναι επιθυμητή, πάντα υπάρχει ένα μεγάλο ρίσκο. Όταν δεν επιτευχθούν οι όποιοι στόχοι, δεν ακολουθεί μια ουδέτερη κατάσταση, παρά το ακριβώς αντίθετο: η καταδίκη, η θλίψη, η ήττα, η κόλαση. Οι άνθρωποι, εξαιτίας του ποδοσφαίρου, κινούνται διαρκώς ανάμεσα σ' αυτά τα δύο άκρα, γευόμενοι συναισθήματα που μόνον η ζωή μπορεί να προσφέρει. Σ' αυτό το σημείο βρίσκεται και το μυστικό της λατρείας τού ποδοσφαίρου. Προσφέρει αληθινές συγκινήσεις, όμοιες μ' αυτές που προσφέρει η ζωή. Η διαφορά όμως, που κάνει το ποδόσφαιρο μεγαλειώδες, είναι ότι τις μεν αρνητικές συγκινήσεις τις περιορίζει μέσα στην περιοδικότητα των ποδοσφαιρικών συγκρούσεων -ελαχιστοποιώντας το κόστος τους- τις δε θετικές τις κάνει προσιτές σε ανθρώπους που δεν θα είχαν ποτέ τη δυνατότητα να τις γευθούν μ' άλλο τρόπο. Όποιος έχει ζήσει έστω και λίγο το θέαμα και τη μαγεία του αθλήματος υπνωτίστηκε και έκτοτε περιμένει εναγωνίως να ξαναζήσει τη στιγμή.

Ακούγονται τόσα πολλά για το συγκεκριμένο σπορ πως υπάρχει πολύ χρήμα αφού βλέπουμε μεγάλες ομάδες να κάνουν μεταγραφές πολλών εκατομμυρίων. Η πραγματικότητα όμως είναι εντελώς διαφορετική αφού οι σύλλογοι καταπιέζονται από τον «βραχνά» των ζημιών του παρελθόντος και η οικονομική κρίση που ταλανίζει την χώρα μας έχει αφήσει και εκείνη τις πληγές της. Παρόλα αυτά οι σύλλογοι καταβάλλουν προσπάθειες για να εξυγιάνουν τις ΠΑΕ.

Η παρούσα εργασία διαχωρίζεται σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος το οποίο αποτελεί και την θεωρητική παρουσίαση του θέματος γίνεται αναφορά σε ιστορικά στοιχεία τα οποία αφορούν το ποδόσφαιρο, στον τρόπο με τον οποίο συστήνετε μια

ποδοσφαιρική ανώνυμη εταιρεία καθώς και στο θεσμικό και λογιστικό πλαίσιο που τις διέπει. Ακόμη γίνεται αναφορά στον τρόπο με τον οποίο γίνεται ή ρύθμιση των χρεών των ΠΑΕ βάση νομοθεσίας, τις πηγές εσόδων, τις χορηγίες, κλείνοντας με τις μεταγραφές των παικτών.

Στο δεύτερο μέρος γίνεται αναφορά στην ιστορία της ΠΑΕ ΟΦΗ και ασχολείται κυρίως με το πρακτικό και ερευνητικό μέρος της εργασίας με την παράθεση των αποτελεσμάτων από την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ΠΑΕ και τα αποτελέσματα από το την ανάλυση του μοντέλου βιωσιμότητας.

Μερικές αναφορές που έχουν γίνει για το ποδόσφαιρο:

«Η φανταστική ικανότητα εκατομμυρίων ανθρώπων μοιάζει πιο πραγματική από μια ομάδα έντεκα επωνύμων ανθρώπων (Eric Hobsbawn 1992)»

«Το ποδόσφαιρο είναι μια τελετουργία κατά την οποία οι καταπιεσμένοι και περιφρονημένοι σπαταλούν την όρεξη τους για εξέγερση επιδιώκοντας μέσω του εξορκισμού των θεών την θανάτωση του κεντρικού μπακ της αντίπαλης ομάδας , χωρίς να παίρνουν υπόψη την κυριαρχία του κεφαλαίου , που τους θέλει να είναι αιώνια παραδομένοι στην εξουσία του μη πραγματικού (Ουμπέρτο Εκο 1932 – Το εκκρεμές του Φουκώ)»

«Το ποδόσφαιρο αντικαθρεπτίζει την εξατομικευμένη κοινωνία. Απαιτεί πρωτοβουλία ανταγωνισμό και αγώνα. Όμως το παιχνίδι ρυθμίζεται από τον άγραφο νόμο του fair Play... Η μπάλα είναι το βασίλειο της ανθρώπινης πίστης στημένο στο χώρο της ελευθερίας (Αντονιο Γκράμσι – Avanti 1918)»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1.1. Ιστορική αναδρομή Ποδοσφαίρου

Πολλές φορές έχουμε αναρωτηθεί ποια είναι ιστορικά η προέλευση του «βασιλιά των σπορ» αλλά ακόμα περισσότερο ποιος το ανακάλυψε και το έφτιαξε έτσι ώστε να αποτελεί σήμερα το κορυφαίο παιχνίδι κίνησης, έντασης άθλησης και διασκέδασης, επεισοδίων ολόκληρου του πλανήτη. (Μπόμης, 1999)

Το ποδόσφαιρο θεωρείται παιχνίδι με υψηλή αισθητική το οποίο παράγεται από την «χορογραφία» της σύγκρουσης και ποτέ της προσχεδιασμένης από τις δυο ομάδες στον αγωνιστικό χώρο. Ίσως η γοητεία του παιχνιδιού αυτού να οφείλεται στο γεγονός ότι η μπάλα είναι «άστατη» και όταν μπει σε κίνηση δεν γνωρίζει κανείς το πώς θα καταλήξει και για τον λόγο αυτό ο θεατής μπορεί να νιώσει σε 90 λεπτά ενός παιχνιδιού περισσότερες συγκινήσεις απ' ό,τι σε πολλά χρόνια εκτός γηπέδου.

Όλα τα συναισθήματα εμφανίζονται στην πιο αρχέγονη μορφή τους στην ποδοσφαιρική αρένα. Η χαρά της νίκης, η λύπη της ήττας, ο θυμός προς τον αντίπαλο, ο φόβος της αποτυχίας, η έκπληξη του γκολ, η απέχθεια προς την αδικία. «το κλότσημα της μπάλας έχει κάποια σπουδαία σημασία για το ανθρώπινο είδος, μια πραγματική μανία που δεν την συμμαερίζονται άλλες μορφές ζωής στην επιφάνεια του πλανήτη» (Desmond 1982).

Από τα βάθη του παρελθόντος έχουμε την προέλευση του ποδοσφαίρου. Τα διάφορα ιστορικά αρχεία μαρτυρούν τα προγενέστερα είδη του ποδοσφαίρου που υπήρχαν στην Κίνα, στην Αρχαία Ελλάδα και την Ρώμη. Παρόλα αυτά δεν είναι βέβαιο ότι το ποδόσφαιρο αποτελεί την απευθείας εξέλιξη κάποιου από τα παιχνίδια αυτά της αρχαιότητας. Όσον αφορά το ποδόσφαιρο στην Κίνα υπάρχουν δυο εκδοχές. Η πρώτη αναφέρεται στον 4^ο αιώνα Π.Χ όπου σύμφωνα με την περίοδο αυτή οι κινέζοι όχι μόνο έπαιζαν ποδόσφαιρο αλλά το θεωρούσαν και ως μέρος της στρατιωτικής εκπαίδευσης τους. Είχε την ονομασία «Τσίου Χίου», παιζόταν με μια μπάλα η οποία ήταν γεμισμένη με κουρέλια ή γυναικεία μαλλιά και την κλωτσούσαν προς ένα «τέρμα» φτιαγμένο από μπαμπού 3-4 μέτρων πίσω από το οποίο ήταν τεντωμένο ένα δίχτυ από μετάξι.

Η δεύτερη εκδοχή έχει αναφορά το 1697 Π.Χ όπου ο αυτοκράτορας «Χουάγκ Τι» είχε τα γενέθλια του και πρόσφερε σε μερίδα υπηκόων του μια πέτσινη μπάλα για να την χρησιμοποιήσουν σε εορταστικές εκδηλώσεις και τότε αυτοί έφτιαξαν τα τέρματα από μπαμπού και τα κάλυψαν από την πίσω μεριά με το δίχτυ από μετάξι. Η ονομασία αυτής της εκδοχής ήταν «Γσου Κου».

Όσον αφορά το ποδόσφαιρο στην Αρχαία Ελλάδα υπάρχουν αναφορές στο «Θεαίτητο» του Πλάτωνα σε αρχαία κείμενα του «Πολυδεύκη» των Διόσκουρων και στην Οδύσσεια του Ομήρου στους στίχους (Θ 392-395) « *Κι αφού την σφαίρα παίζανε πετώντας τη στα ουράνια άρχισαν και χορεύανε στο μαλακό το χώμα, συχνά τον κάβο αλλάζοντας και οι άλλοι νιοι, που γύρω για τον χορό στεκότανε τα χέρια τους χτυπούσαν κι εκεί από τους κρότους τους πολλούς αντιλαλούσε ο τόπος*». (Σιδέρης 1995). Πρόδρομος του ποδοσφαίρου στην Αρχαία Ελλάδα ήταν το «επίσκυρο» το οποίο χρονολογείται χιλιάδες χρόνια πριν από σήμερα και ήταν ένα άθλημα ανάμεσα στο σύγχρονο ποδόσφαιρο και το Ράγκμπυ. Το όνομα του το πήρε από τα γήπεδα της εποχής τα οποία χωρίζονταν από χαλίκια (σκύρα) και η μπάλα που χρησιμοποιούσαν ήταν δερμάτινη και το εσωτερικό της περιείχε πούπουλα.

Στην Ρώμη έπαιζαν το «Harpastum» το οποίο ήταν παρόμοιο του επίσκυρου και παιζόταν από τους στρατιώτες. Σκοπός του παιχνιδιού ήταν να σπρώξει ή να φέρει την μπάλα πέρα του τέρματος. Η μπάλα που χρησιμοποιούσαν οι Ρωμαίοι ήταν δυο ειδών. Η «Pilapaganica» που χρησιμοποιούνταν από τους χωρικούς και ήταν φτιαγμένη από δέρμα και γεμισμένη από πούπουλα και η «fallies» που ήταν φτιαγμένη από δέρμα και γεμισμένη από μια φούσκα γεμάτη αέρα.

Πολύς κόσμος πιστεύει πως το ποδόσφαιρο είναι Αγγλική υπόθεση. Το σίγουρο είναι ότι στην πραγματικότητα οι Άγγλοι έχουν προσφέρει πάρα πολλά στο άθλημα διότι είναι αυτοί που βοήθησαν έτσι ώστε να πάρει την σημερινή του μορφή. Το 1846 καθορίζονται για πρώτη φορά στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ οι αρχικοί κανόνες του ποδοσφαίρου και το 1848 μαζί με το πανεπιστήμιο της Οξφόρδης γίνεται ένα βήμα για την τελειοποίηση των κανονισμών αυτών. Το 1862 ο καθηγητής J.C Thring θέσπισε τους 10 πρώτους κανόνες οι οποίοι αποτελούν μεγάλο μέρος των διεθνών κανονισμών και ισχύουν ακόμα και σήμερα με κάποιες μικρές τροποποιήσεις.

Στις 26/10/1863 οι αντιπρόσωποι των ομάδων που υφίστανται εκείνη την περίοδο συναντιούνται και σχηματίζουν τον ποδοσφαιρικό οργανισμό που δεν είναι άλλος από την Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία της Αγγλίας, όπου και υιοθετούνται αυτόματα οι

κανονισμοί του Thring και παίρνει το τελικό του όνομα «Soccer» από την σύντμηση των λέξεων «social ceremony»= κοινωνική τελετή.

Στις 8/12/1863 έχουμε την θέσπιση των πρώτων αμοιβαίων κανόνων για το άθλημα και τον διαχωρισμό του ποδοσφαίρου από το Ράγκμπυ. Το 1871 πραγματοποιείται το πρώτο κύπελλο Αγγλίας και το έπαθλο ήταν 20 Στερλίνες. Τα χρόνια που ακολούθησαν επέφεραν αλματώδη ανάπτυξη και εξέλιξη για την Αγγλία που στην ουσία ήταν η πρώτη χώρα η οποία καθιέρωσε το επαγγελματικό ποδόσφαιρο το 1886.

Κάποιες σημαντικές ημερομηνίες που αποτέλεσαν ορόσημο για την εξέλιξη του ποδοσφαίρου ήταν

- Το 1882 που έχουμε την ίδρυση του «international board» που κωδικοποίησε τους κανονισμούς και που εξακολουθεί να ελέγχει την ορθή εφαρμογή τους .
- Το 1888 που ιδρύθηκε η πρώτη ποδοσφαιρική ένωση (football league)
- Το 1891 που εφαρμόστηκε το Πέναλτι
- Το 1893 που ιδρύεται η πρώτη ομοσπονδία διαιτητών (Αγγλία) και
- Το 1895 που ισχύει ο κανόνας της επαναφοράς από πλάγιο άουτ με τα δύο χέρια.

Τιμή ένεκεν για την προσφορά της στο άθλημα η Βρετανία είναι η μόνη χώρα που διατηρεί 4 εθνικές ομάδες της Αγγλίας , της Ουαλίας , της Σκωτίας και της Βόρειας Ιρλανδίας.

Λόγω της τάχιστα μετάδοσης του αθλήματος στην Κεντρική, Ανατολική και Λατινική Αμερική και λόγω της ίδρυσης πολλών Ομοσπονδιών αλλά και της εξάπλωσης του αθλήματος σε χώρες με διαφορετικές γλωσσικές συνήθειες και κουλτούρα γεννήθηκε η ιδέα για την δημιουργία ενός παγκόσμιου οργανισμού ο οποίος θα έλεγχε όλες τις ομοσπονδίες που είχαν δημιουργηθεί ανά τον κόσμο.

Ιδρυτής του οργανισμού αυτού δεν ήταν άλλος από τον Ζυλ Ριμέ που στις 21/5/1904 ίδρυσε την FIFA (Federation Internationale de Football Association), τον παγκόσμιο οργανισμό ποδοσφαίρου για τον προγραμματισμό και τον έλεγχο των διεθνών ποδοσφαιρικών κανόνων και την ενιαία εφαρμογή τους.(ΦΙΦΑ)

Το σύγχρονο ποδόσφαιρο στην Ελλάδα(Διακογιάννης 1978) ξεκίνησε να διαδίδεται κατά τα τέλη του 19^{ου} αιώνα με τα πρώτα χρόνια του 20^{ου} όπου Έλληνες από την Πόλη και την Σμύρνη πήραν την πρωτοβουλία να το διδάξουν και να το διαδώσουν στην Ηπειρωτική Ελλάδα. Το 1845 στην Θεσσαλονίκη αλλά και σε όλα τα μέρη που υπήρχαν λιμάνια από αλλοδαπούς ναύτες που το ασκούσαν ως διασκέδαση. Το 1895 ο Α. Βλαστός μετέφρασε τους κανόνες του αθλήματος ενώ το 1896 συμπεριλήφθηκε

στους Ολυμπιακούς αγώνες και άρχισε να γνωρίζει τον ενθουσιασμό και την αναγνώριση του κόσμου. Οι πρώτες ομάδες που ιδρύθηκαν ήταν ο « Όμιλος Φιλομουσών» ο σημερινός Γ.Σ Ηρακλής, ο «Εθνικός Γ.Σ», ο «Πανελλήνιος» , ο «Ποδοσφαιρικός όμιλος Αθηνών» ο σημερινός Παναθηναϊκός Α.Ο, ο «Πειραιϊκός Σύνδεσμος» ο σημερινός Ολυμπιακός .Σ.Φ.Π , η «Πέρα Κλάμπ» στην Κωνσταντινούπολη από την οποία προέρχεται η ΑΕΚ, ο «Απόλλων» και ο «Πανιώνιος» στη Σμύρνη.

Το 1926 έχουμε την ίδρυση της ΕΠΟ (Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας)¹ η οποία αποτέλεσε πρωτοβουλία των ομάδων της Θεσσαλονίκης, του Πειραιά και της Αθήνας και στις 28/10/1975 ιδρύεται ο συνδικαλιστικός ποδοσφαιρικός σύλλογος (ΠΣΑΠ) δίνοντας με αυτόν τον τρόπο δικαιώματα και ελευθερίες στους αθλητές και στις ομάδες τους.

Την ίδια χρονιά έχουμε την θέσπιση του πρώτου αθλητικού νόμου (ν. 75/1975) ο οποίος έθετε σαφή όρια μεταξύ επαγγελματικού και ερασιτεχνικού ποδοσφαίρου καθώς επίσης και οι σύλλογοι μετατρέπονται σε ΠΑΕ. Επίσης το 1975 έχουμε την ίδρυση της ΕΠΑΕ η οποία αργότερα μετονομάστηκε σε ΕΣΑΠΕ και το 1979-80 που το ποδόσφαιρο γίνεται επαγγελματικό η ΕΠΑΕ είχε την ευθύνη για την διεξαγωγή του. Κάποιες άλλες σημαντικές ημερομηνίες οι οποίες αποτέλεσαν ορόσημο για το σύγχρονο ποδόσφαιρο στην Ελλάδα ήταν

- Το 1927 που αρχίζει η διεξαγωγή του πρωταθλήματος
- Το 1832 που αρχίζει η διεξαγωγή του Κυπέλλου Ελλάδος
- Το 1959-60 που δημιουργείται μόνιμη κατηγορία η Α' Εθνική με την μορφή που διατηρεί σήμερα
- Το 1988 το Εθνικό ερασιτεχνικό πρωτάθλημα μετονομάστηκε σε Δ' εθνική και το 2001 σε Εθνικό Περιφερειακό πρωτάθλημα.
- Το 2006-07 διαλύεται η ΕΠΑΕ και ιδρύεται η Superleague

Κλείνοντας αυτήν εδώ την ιστορική αναδρομή θα κάνουμε και μια σύντομη αναφορά στο Κρητικό Ποδόσφαιρο. Πριν από την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα οι εγγυήτριες τότε δυνάμεις Αγγλία, Ιταλία, Γαλλία είχαν καταλάβει και από ένα νομό. Τον νομό Ηρακλείου τον κατείχαν οι Άγγλοι και ως γνώστες του ποδοσφαίρου άρχισαν να οργανώνουν ποδοσφαιρικούς αγώνες στο Ηράκλειο, αρχικά μεταξύ

¹ Παγκόσμια Εγκυκλοπαίδεια 2002 (1953-), Εκδόσεις Humanitus , τόμος 16

στρατιωτικών και ναυτικών ομάδων και μετέπειτα μεταξύ Ελλήνων και Άγγλων , Τούρκων – Άγγλων και Ελλήνων – Τούρκων.

Το έτος 1911 ιδρύθηκε στο Ηράκλειο η πρώτη αμιγώς ποδοσφαιρική ομάδα με την ονομασία «Άμιλλα» με πρόεδρο τερματοφύλακα και διαιτητή τον ιατρό Μιχάλη Γερωνυμάκη. Η ομάδα είχε δύο τμήματα τους κίτρινους και τους κόκκινους που έδιναν συναντήσεις μεταξύ τους αλλά και με τα πληρώματα των στόλων της Αγγλίας και της Γαλλίας. Σήμερα η Κρήτη εκπροσωπείται από δύο μεγάλους ιστορικά συλλόγους την ΠΑΕ ΕΡΓΟΤΕΛΗΣ και την ΠΑΕ ΟΦΗ στην Α' εθνική κατηγορία.

1.2. Ορολογία- Κανονισμοί – Συστήματα

Δεν είναι λίγες οι φορές που όταν παρακολουθούμε έναν αγώνα ποδοσφαίρου ακούμε από τους εκφωνητές λέξεις που σχετίζονται είτε με κάποιο σύστημα , δηλαδή τον τρόπο παράταξης των ομάδων μέσα στο γήπεδο, είτε κατά την διάρκεια του αγώνα λέξεις οι οποίες σχετίζονται με την ορολογία και τους κανονισμούς του ποδοσφαίρου. Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε μερικές από τις πιο βασικές έννοιες και θα αναφέρουμε τους πιο βασικούς κανονισμούς που διέπουν το άθλημα.

Το ποδόσφαιρο διέπεται από 17 κανονισμούς αλλά εμείς θα αναφέρουμε τους πιο σημαντικούς. Για την προώθηση της μπάλας μέσα στο γήπεδο επιτρέπεται η χρησιμοποίηση όλων των μελών του σώματος (πόδια, κεφάλι, στήθος) εκτός από τα χέρια. Τα «χέρια» έχουν το δικαίωμα να τα χρησιμοποιούν μόνο οι τερματοφύλακες που υπερασπίζονται την εστία τους αλλά και αυτοί μόνο μέσα στα όρια της μεγάλης περιοχής. Η άθελη χρησιμοποίηση των χεριών τιμωρείται με ελεύθερο χτύπημα της μπάλας από τους παίκτες της αντίπαλης ομάδας στο σημείο της παράβασης. Η ηθελημένη χρησιμοποίηση των χεριών τιμωρείται με παρατήρηση από τον διαιτητή και αν επαναληφθεί πολλές φορές μπορεί να αποβάλλει τον παίκτη από το γήπεδο.

Οι αντίπαλοι ποδοσφαιριστές έχουν το δικαίωμα να διεκδικούν την μπάλα με τα πόδια και το σώμα τους, πρέπει όμως να αποφεύγονται τα βίαια μαρκαρίσματα αλλιώς σημειώνεται «φάουλ» στον ποδοσφαιριστή που διεκδικεί αντικανονικά την μπάλα. Χτύπημα φάουλ σημαίνει προώθηση της μπάλας από την αντίπαλη ομάδα στο σημείο που σημειώθηκε το φάουλ. Ποδοσφαιριστής που σημειώνεται πολλές φορές

με ηθελημένα φάουλ είναι δυνατό να αποβληθεί από τον διαιτητή αφού προηγουμένως προειδοποιηθεί με κίτρινη κάρτα και αποβάλλεται με την κόκκινη.

Όταν γίνεται ένα φάουλ ή «χέρι» μέσα στην μεγάλη περιοχή σε βάρος της αμυνόμενης ομάδας τότε εάν η κατάσταση εγκυμονεί κινδύνους για το τέρμα σφυρίζεται «πέναλτι» το οποίο χτυπιέται από τα 11 μέτρα με άμεσο χτύπημα προς το τέρμα που το υπερασπίζεται μόνο ο τερματοφύλακας. Επειδή το χτύπημα «πέναλτι» έχει πολλές πιθανότητες για γκολ γι αυτό λέγεται και «εσχάτη των ποινών» στο ποδόσφαιρο.

Όταν ένας παίχτης μιας ομάδας βγάλει έξω από την γραμμή του «άουτ» αυτή επαναφέρεται στον αγωνιστικό χώρο με ελεύθερο χτύπημα από το άκρο της μικρής περιοχής. Όταν όμως βγαίνει έξω από την γραμμή του άουτ αλλά από παίκτη της αμυνόμενης ομάδας τότε η αντίπαλη ομάδα χτυπά «κόρνερ».

Το «κόρνερ» ή γωνιακό λάκτισμα είναι ένας τρόπος επαναφοράς της μπάλας στον αγωνιστικό χώρο, ώστε να συνεχιστεί το παιχνίδι. Καθιερώθηκε το 1867 στον κανονισμό του Σέφιλντ και έγινε αποδεκτό από την Αγγλική ομοσπονδία το 1872. Το κόρνερ το κερδίζει η επιτιθέμενη ομάδα όταν παίχτης της αμυνόμενης ομάδας διώξει εκούσια ή ακούσια την μπάλα από την γραμμή του άουτ της δικής του περιοχής δίπλα ή πάνω από τα δοκάρια του τέρματος.

Η «σέντρα» είναι το σημείο το οποίο τοποθετείται η μπάλα για το εναρκτήριο λάκτισμα στην αρχή του παιχνιδιού αλλά και μετά από κάθε γκολ. Ακόμη ως σέντρα θεωρείται και η ψηλοκρεμαστή μπαλιά / πάσα προς την μεγάλη περιοχή του αντιπάλου προερχόμενη από τα πλάγια.

Το «Offside» είναι ο 11^{ος} κανόνας του ποδοσφαίρου και σημειώνεται όταν κάποιος παίχτης της ομάδας που επιτίθεται δεχτεί την μπάλα ενώ βρίσκεται πιο κοντά στην αντίπαλη εστία από κάθε αντίπαλο ποδοσφαιριστή εκτός από τον τερματοφύλακα.

Σε θέση Offside βρίσκεται ο παίχτης όταν είναι πλησιέστερα στην αντίπαλη γραμμή τέρματος από την μπάλα και προτελευταίο αντίπαλο, δηλαδή συμμετέχει ενεργά στην «φάση», έχει επαφή ή παίζει την μπάλα που έχει φτάσει σε αυτόν από ένα συμπαίκτη του. Ακόμη ένας όρος ο οποίος είναι σχετικός με το offside είναι η «παγίδα offside» ή «τεχνητό offside» που στην ουσία αποτελεί αμυντική τεχνική και πολλές φορές αποσκοπεί στο να κοπεί ο γρήγορος ρυθμός του αντιπάλου και να επικρατήσει ένας πιο αργός ρυθμός. Όταν ένας παίκτης είναι έτοιμος να τρέξει προς το αντίπαλο τέρμα και κάποιος συμπαίκτης του είναι έτοιμος να του κάνει πάσα όλοι οι αμυντικοί εκτός από τον τερματοφύλακα κινούνται μπροστά προς το κέντρο του γηπέδου σε σχετικά

ευθεία γραμμή με σκοπό να θέσουν τον επιτιθέμενο σε θέση offside πριν ή όταν χτυπήσει ο συμπαίκτης του την μπάλα. Η ποινή όταν κάποιος είναι offside είναι η εκτέλεση έμμεσου φάουλ στο σημείο που συνέβη η παράβαση.

Ο προπονητής Ελένιο Ερέρα που ήταν λάτρης των αμυντικών συστημάτων δημιούργησε τον «Κανόνα του Κατενάτσιο» δηλαδή την σούπερ άμυνα με ταχύτατες αντεπιθέσεις. Με τον κανόνα αυτόν οι αμυντικοί έπρεπε να βοηθούν το «Λίμπερο» που στην ουσία είναι ο ελεύθερος αμυντικός παίκτης ο οποίος είναι τοποθετημένος πίσω από τρεις αμυντικούς. Ο ρόλος του είναι να κερδίζει τις χαμένες μπαλιές, να παρεμποδίζει τον αντίπαλο επιθετικό και να μαρκάρει σε δεύτερο χρόνο όταν είναι αναγκαίο. Ο κανόνας αυτός έχει καταργηθεί αλλά έχει διατηρηθεί ο όρος.

Μερικοί ακόμα όροι που χρησιμοποιούνται στην ορολογία του ποδοσφαίρου είναι ο «Σέντερ Φορ» ο οποίος είναι ο κεντρικός από τους επιθετικούς παίκτες, τα «μπάκ» που είναι η θέση των αμυντικών, τα «χάφ» που είναι η θέση των πλαγίων από την μέση και μπροστά και τα «εξτρέμ» που είναι οι ακραίοι επιθετικοί.

Σημαντική στην ορολογία του ποδοσφαίρου είναι και η «παράταση» όπου χρησιμοποιείται όταν από την διοργάνωση απαιτείται η ανάδειξη νικητή. Ξεκινάει αμέσως μετά την λήξη του αγώνα εφόσον υπάρξει διακοπή 10'. Διαρκεί 30' χωρισμένα σε δυο ημίχρονα των 15'. Εάν μετά από τα δυο αυτά ημίχρονα δεν έχει αναδειχθεί νικητής τότε έχουμε την διαδικασία των πέναλτι.

Το 1993 η FIFA υιοθέτησε τον κανόνα του «Χρυσού γκολ» όπου βάσει αυτού όταν ένας αγώνας οδηγείται στην παράταση παίζονται 30' επιπλέον για να αναδειχθεί ο νικητής. Όταν κάποια ομάδα πετύχει γκολ ο αγώνας λήγει εκείνη την στιγμή και για αυτό τον λόγο ονομάστηκε και «Ξαφνικός Θάνατος». Το 2002 προτάθηκε ακόμα ένας κανονισμός από την FIFA αυτός του «Ασημένιου Γκολ» .

Σύμφωνα με αυτόν αν μπει γκολ στο πρώτο ημίχρονο της παράτασης δεν διακόπτεται ο αγώνας αλλά συνεχίζεται ως το τέλος του α' ημιχρόνου.

Τότε εφόσον υπάρχει νικητής σημειώνεται η λήξη του αγώνα. Αν και το β' ημίχρονο λήξει ισόπαλο τότε παίζεται ολόκληρο ανεξάρτητα από το αν μπει γκολ ή όχι. Τον Φεβρουάριο του 2004 αποφασίστηκε η κατάργηση των δυο αυτών κανόνων και να επανέλθει ο κανονισμός της παράτασης και των πέναλτι. Για την ιστορία το τελευταίο ασημένιο γκολ πέτυχε ο διεθνής παίκτης Τραϊανός Δέλλας στις 1/7/2004 στο EURO στον αγώνα ΕΛΛΑΔΑ – ΤΣΕΧΙΑ 1-0.

Τα «συστήματα» που παίζονται στον αγωνιστικό χώρο πολλές φορές αποτελούν το κλειδί για την έκβαση του αποτελέσματος ενός αγώνα. Μερικά από τα πιο βασικά συστήματα είναι:

- Το 4-4-2 το οποίο αποτελεί ιστορικά το πιο διαδεδομένο σύστημα ποδοσφαίρου. Για να παίξει μια ομάδα το σύστημα αυτό χρειάζεται 2 μπακ, 2 στόπερ 2 κεντρικά χαφ(ένα επιθετικογενή και ένα αμυντικογενή) 2 πλάγια χαφ και 2 επιθετικούς (έναν εκτελεστή και ένα σε πιο βοηθητικό ρόλο). Αποτελεί το πιο ισορροπημένο τακτικά σύστημα και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η παρουσία των 4 παικτών στην άμυνα και το κέντρο είναι ικανή για να καλυφθεί επαρκώς στο πλάτος του γηπέδου και ακόμη επειδή η εν λόγω διάταξη μέσα στο παιχνίδι ευνοεί την ανάπτυξη και την «διαγώνια κάλυψη», δηλαδή όταν η ομάδα αναπτύσσεται από το ένα άκρο το αντίθετο μπακ «κλείνει» προς τα μέσα παίρνοντας στην ουσία την θέση ενός 3^{ου} στόπερ.
- Το 4-3-3 που απαιτεί 2 μπακ 2 κεντρικούς αμυντικούς 3κεντρικούς μέσους και 3 επιθετικούς. Το συγκεκριμένο σύστημα πλεονεκτεί στην μεσαία γραμμή και αποτελεί σύστημα για επίθεση με πολλές επιλογές.
- Το 4-2-3-1 το οποίο ως κύριο χαρακτηριστικό του έχει την χρησιμοποίηση 2 αμυντικών χαφ μπροστά από τους κεντρικούς αμυντικούς και αυτό αλλάζει τον τρόπο του παιχνιδιού σε μεγάλο βαθμό. Αποτελείται από 4 αμυντικούς , 5 μέσους και 1 επιθετικό.

Αυτά είναι τα πιο διαδεδομένα συστήματα όμως υπάρχουν αρκετά και αναπτύσσονται ανάλογα με την κρίση του εκάστοτε προπονητή.

1.2.1. Έννοια Αθλητικών Ανωνύμων Εταιρειών

Οι αθλητικές ανώνυμες εταιρείες είναι αθλητικές επιχειρήσεις που αναπτύσσουν επαγγελματικές ομάδες σε αθλήματα τα οποία παρουσιάζουν εμπορική ανάπτυξη (βόλεϊ , μπάσκετ, ποδόσφαιρο). Οι οργανισμοί αυτοί συγκροτούν ομάδες και συμμετέχουν σε εθνικά και διεθνή επαγγελματικά πρωταθλήματα με στόχο την παραγωγή αθλητικού θεάματος το οποίο παρέχεται στους θεατές είτε «ζωντανά»(από το γήπεδο) είτε μέσω των Μ.Μ.Ε (Παπαδημητρίου 2006).

Επίσης οι αθλητικές εταιρείες διαθέτουν επαγγελματική και τεχνική υποστήριξη ώστε να μπορούν να καλύπτουν τις ανάγκες των αθλητών οι οποίοι είναι επαγγελματίες και να εκμεταλλεύονται το θέαμα το οποίο προσφέρουν. Ο συντονισμός των επαγγελματικών πρωταθλημάτων που συμμετέχουν οι εταιρείες γίνεται από την Ελληνική ποδοσφαιρική ομοσπονδία, όπου προσφέρει διοικητική υποστήριξη και έλεγχο.(Παπαδημητρίου 2006).

Οι Α.Α.Ε έχουν ως βασικό σκοπό τους την οργάνωση και διοίκηση επαγγελματικών αθλητικών ομάδων καθώς επίσης και η οργάνωση επίσημων ή φιλικών αγώνων αλλά και η συμμετοχή τους σε κάθε είδους αγώνες ή εκδηλώσεις σχετικές με το άθλημα που καλλιεργούν βάσει των σκοπών και των κανονισμών των οικείων επαγγελματικών συνδέσμων και ομοσπονδιών.

1.3. Θεσμικό Πλαίσιο Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιρειών(ΠΑΕ)

Θέλοντας η πολιτεία να προασπίσει τον ερασιτεχνικό αθλητισμό, να βοηθήσει τον επαγγελματικό αλλά και να προστατέψει τις συναλλαγές στο καθεστώς της ελεύθερης αγοράς, έχει καταβάλλει προσπάθειες στο να δημιουργήσει ένα νομικό πλαίσιο στο οποίο θα μπορούν να στηριχθούν οι ομοσπονδίες, σε συνδυασμό με τα νομικά πλαίσια που υπάρχουν στον «χώρο» του αθλητισμού με αποτέλεσμα να συμβάλλει στο να γίνει ο Ελληνικός Αθλητισμός περισσότερο ανταγωνιστικός σε σχέση με τις ξένες χώρες.

Η άσκηση της αθλητικής δραστηριότητας υπάγεται σε ένα σύνολο κανόνων δικαίου κρατικής και συμβατικής προέλευσης οι οποίοι ρυθμίζουν τις έννομες σχέσεις. Από το σύνολο των κανόνων αυτών δεν θα μπορούσαν να λείπουν και οι ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες. Όπως αναφέρθηκε και στην ιστορική αναδρομή το 1975 έγινε η πρώτη προσπάθεια για την θέσπιση του πρώτου αθλητικού νόμου (Ν. 75/1975)² «Περί οργάνωσης του εξωσχολικού αθλητισμού & ρυθμίσεως συναφών θεμάτων», ο οποίος με τις ρυθμίσεις του καλύπτει ένα ευρύ φάσμα φορέων του ερασιτεχνικού αθλητισμού απαραίτητων για την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του. Η ευθύνη της διοίκησης των σωματείων και των ενώσεων παραμένει ιδιωτική και ο ρόλος του κράτους εποπτικός.

² Επετηρίδα Αθλητικού Δικαίου, (1997), «Κατ' επάγγελμα αθλητική δραστηριότητα», Σάκκουλα

Βέβαια έχουμε και τους περιορισμούς που αφορούν την σωστή διαχείριση του δημόσιου χρήματος που παρέχεται στα σωματεία από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού με την μορφή επιχορήγησης. Ακόμη ο νόμος ρυθμίζει μεταξύ άλλων και θέματα διοίκησης των διαιτητών, των ομαδικών αθλημάτων, τα όργανα απονομής της αθλητική δικαιοσύνης, κάποια κίνητρα που αφορούν την ανάπτυξη του ερασιτεχνικού αθλητισμού και τέλος με θέματα που αφορούν τον προπονητικό κλάδο.

Μια ακόμη προσπάθεια βελτίωσης του πρώτου αθλητικού νόμου έγινε με τον Ν.879/1979 «Περί Ποδοσφαιρικών ανωνύμων εταιρειών» όπου βάσει αυτού επιχειρήθηκε ο διαχωρισμός του αμειβόμενου ποδοσφαίρου από τις λοιπές αθλητικές δραστηριότητες των σωματείων που διατηρούνταν με την μορφή του ερασιτεχνικού αθλητισμού και παράλληλα επιδιώκονταν η οργάνωση των τμημάτων των αμειβόμενων ποδοσφαιριστών των σωματείων με επιχειρησιακή μορφή. Ο εν λόγω νόμος είχε ως βασικό του στόχο την βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης των ποδοσφαιριστών και την θεμελίωση των ομαλών σχέσεων με τους εργοδότες τους.

Ο Ν.1958/1991 «Περί τμημάτων αμειβόμενων αθλητών- αθλητικές ανώνυμες εταιρείες & άλλες διατάξεις» αναφέρει πως για την ίδρυση τμήματος αμειβόμενων αθλητών σε ερασιτεχνικό σωματείο απαιτείται η σύμπραξη της πολιτείας ενώ όταν πρόκειται για ίδρυση Α.Α.Ε απαιτείται επιπλέον σύμπραξη των αθλητικών σωματείων που διατηρούν τμήματα αμειβόμενων αθλητών ή ερασιτεχνών. Επίσης με τον νόμο αυτό έχουμε και τις διατάξεις περί ελευθερίας στην αθλητική επαγγελματική δραστηριότητα.

Βασικό νομικό πλαίσιο το οποίο κατοχυρώνει τον αθλητισμό, προβλέπει τα όργανα απονομής αθλητικής δικαιοσύνης, τις διαδικασίες ενώπιον τους καθώς και το νομικό καθεστώς των σωματείων, των Α.Α.Ε και των προσώπων που μετέχουν σε αυτά αποτελεί ο Ν. 2725/1999 «Περί Ερασιτεχνικού και επαγγελματικού αθλητισμού και άλλες διατάξεις» μαζί με τις αντίστοιχες τροποποιήσεις των Ν.3057/2002 «Τροποποίηση & Συμπλήρωση του Ν 2725/1999» και 3262/2004 « Τροποποιήσεις άρθρων 2725/1999 και άλλες ρυθμίσεις θεμάτων αθλητισμού».

Πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 120 του Ν.2725/1999 έχουμε την καθιέρωση του πρωτοβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου(τακτικούς δικαστές) με τις αρμοδιότητες του να αναφέρονται εκτενώς μέσα στον νόμο. Το δευτεροβάθμιο όργανο θεωρείται η επιτροπή εφέσεων της ΕΠΟ. Ακόμη στο άρθρο 128 προβλέπεται και ο θεσμός του Αθλητικού Εισαγγελέα. Από τις μεγαλύτερες εξελίξεις που επήλθαν στον 2725/99

ήταν η τροποποίηση του με τον Ν 3262/2004 και ειδικότερα με το άρθρο 9. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό το φύλλο αγώνος δεν αποτελεί το μοναδικό αποδεκτό μέσο και με αυτόν τον τρόπο ο δικαστής αποδεσμεύεται από τον περιορισμό των αποδεικτικών μέσων και ο διαιτητής παύει να αποτελεί τον ρυθμιστή των ποινών αφού η τυχόν μη αναγραφή ενός αξιόποινου γεγονότος δεν συνεπάγεται την μη επιβολή της ποινής. Επίσης μια ακόμη αλλαγή που επήλθε ήταν η μετατροπή του κανόνα αποκλεισμού της έδρας χωρίς την παρουσία φιλάθλων σε αγώνα απλώς κλεισμένων των θυρών.

Μια σημαντική διάταξη αποτελεί και ο καθορισμός του ανωτέρου ύψους της ονομαστικής αξίας της μετοχής αλλά και το κατώτερο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου των ποδοσφαιρικών ανωνύμων. Έτσι λοιπόν η Ο/Α των μετοχών δεν επιτρέπεται να είναι κάτω από 30€ και το Μετοχικό κεφάλαιο των ΠΑΕ δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο από 1.000.000€ για ΠΑΕ που συμμετέχουν στην Α' Εθνική, 500.000€ για ΠΑΕ που συμμετέχουν στην Β' Εθνική και 150.000€ για ΠΑΕ που συμμετέχουν στην Γ' εθνική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΕΡΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

2.1. Σύσταση Ποδοσφαιρικής Ανώνυμης Εταιρείας

Για την σύσταση ποδοσφαιρικής ανώνυμης εταιρείας απαιτείται:

1. Απόφαση της Γενικής συνέλευσης των μελών όπου είναι απαραίτητη η παρουσία των 2/3 των μελών τουλάχιστον και με απόλυτη πλειοψηφία των μελών.
2. Οικονομοτεχνική μελέτη από ανεξάρτητη ομάδα ορκωτών ελεγκτών ή λογιστών ή συμβούλων που αποδεικνύεται η βιωσιμότητα του σωματείου.
3. Γνώμη της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού με την δυνατότητα της βιωσιμότητας
4. Χορήγηση άδειας από την επιτροπή του επαγγελματικού αθλητισμού αφού πρώτα εξακριβωθεί η βιωσιμότητα του σωματείου και η νομιμότητα της απόφασης της Γ.Σ

5. Σύνταξη του καταστατικού με συμβολαιογραφικό έγγραφο που αναφέρονται η επωνυμία με την αναγραφή των λέξεων «Ποδοσφαιρική Ανώνυμος Εταιρεία» και ο διακριτικός τίτλος ΠΑΕ, το έμβλημα, τα διακριτικά εμφάνισης, η έδρα το Δ.Σ και ότι άλλο θεωρούν ότι πρέπει να καθοριστεί στο καταστατικό.
6. Προεγγραφή στο Επιμελητήριο
7. Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% στο κεφάλαιο 240.000€ για την Α' Εθνική και 176.000€ για την Β' Εθνική.
8. Όλα τα παραπάνω αποστέλλονται στο Υπουργείο Ανάπτυξης
9. Ανακοινώνεται η έγκριση της εταιρείας από το υπουργείο και χορηγείται ο αριθμός μητρώου της ΑΕ.
10. Στην Δ.Ο.Υ προσκομίζονται και τα εξής έγγραφα για την έναρξη του σωματείου α) το καταστατικό β) αυτοψία ελέγχου γ) μισθωτήριο έδρας ή παραχωρητήριο δ) βεβαίωση από τα ασφαλιστικά ταμεία των μετόχων της εταιρείας που έχουν ποσοστό άνω του 3% και είναι ταυτόχρονα και μέλη του Δ.Σ ε) βεβαίωση από τον Γ.Σ ότι έχει στις τάξεις του τουλάχιστον 2 ομάδες ερασιτεχνών αθλητών σε λειτουργία στον αντίστοιχο κλάδο άθλησης και οι οποίες συμμετέχουν ενεργά στα αγωνιστικά προγράμματα της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας στ) υπεύθυνη δήλωση του Ν 1599/1986 ότι όταν εκδοθεί στο ΦΕΚ η σύσταση της εταιρείας θα προσκομισθεί σε 2 αντίτυπα.
11. Έπειτα σε 1 μήνα από την άδεια της επιτροπής επαγγελματικού αθλητισμού συγκαλείται η Γ.Σ των μελών και με απόφαση της διορίζεται η επιτροπή διοίκησης και διαχείρισης του αθλητικού σωματείου που αποτελείται από 3 – 5 μέλη. (Παναγιωτόπουλος 1997)

2.2. Οικονομική Εξυγίανση ΠΑΕ

Η οικονομική κρίση που διανύουμε τα τελευταία χρόνια δεν αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο το οποίο παίρνει ανησυχητικές διαστάσεις. Το επαγγελματικό ποδόσφαιρο των πολλών εκατομμυρίων δεν ήταν δυνατό να μην επηρεαστεί. Όλες αυτές οι μεταγραφές εκατομμυρίων, τα καινούρια γήπεδα και τα υπερβολικά συμβόλαια επαγγελματιών ποδοσφαιριστών αποτελούν την «βιτρίνα» παρόλο που η αλήθεια είναι διαφορετική.

Λόγω της κακής διαχείρισης που γίνεται από τις ΠΑΕ και της αλόγιστης σπατάλης χρημάτων ολοένα και περισσότερες ΠΑΕ αναζητούν τον δρόμο της

οικονομικής εξυγίανσης³. Η οικονομική εξυγίανση μπορεί να γίνει κάθε χρόνο από τον εκάστοτε νόμο αλλά και όταν συντρέχουν και ορισμένες προϋποθέσεις όπως α) το ύψος των οφειλών είναι διπλάσιο σε σχέση με το κεφάλαιο και υπάρχει δυσκολία στην πληρωμή του και β) όταν υποβληθεί σχετική αίτηση από την ΠΑΕ.

Μια ΠΑΕ για να μπει σε καθεστώς οικονομικής εξυγίανσης θα πρέπει πρώτα να ληφθεί απόφαση από τον αρμόδιο Υπουργό Οικονομικών & Πολιτισμού, να έχουν βεβαιωθεί από τις Δ.Ο.Υ οι οφειλές των σωματείων και ο πρόεδρος της εκάστοτε ΠΑΕ μέσα σε 2 μήνες από την δημοσίευση του νόμου να υποβάλλει σχετική αίτηση στην Δ.Ο.Υ Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού συνίσταται ειδική επιτροπή ελέγχου η οποία εξετάζει την οικονομική βιωσιμότητα και υποβάλλει προτάσεις για την ανάκαμψη της ΠΑΕ. Ο χρόνος διεξαγωγής του ελέγχου είναι 6 μήνες χωρίς τυχόν παράταση.

Κατά την διάρκεια του ελέγχου της η επιτροπή μπορεί να ζητήσει πληροφορίες και στοιχεία από τις τράπεζες, τους αθλητικούς οργανισμούς και τις ιδιωτικές ή δημόσιες υπηρεσίες. Όταν ολοκληρωθεί το έργο της επιτροπής αυτή πληρώνεται εφάπαξ από την ΠΑΕ.

Ακόμη ένα στοιχείο που εξετάζει η επιτροπή που αποτελείται από 5 μέλη, διορίζεται από τον Υπουργό Πολιτισμού και δημοσιεύεται στο ΦΕΚ είναι η «πλασματική αξία» των αθλητών ανά χρήση η οποία συνυπολογίζεται στο σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων. Ένα αντίγραφο διαβιβάζεται στην διεύθυνση ΑΕ & Πίστωσης του Υπουργείου Ανάπτυξης (Διεύθυνση Εμπορίου). Για να προσδιοριστεί η πλασματική αξία πρέπει να πληρούνται ορισμένα κριτήρια:

- Αποδοχές σύμφωνα με το συμβόλαιο του αθλητή και της ΠΑΕ
- Η διάρκεια του συμβολαίου
- Η ηλικία του αθλητή
- Ο αριθμός συμμετοχών του αθλητή στους επίσημους αγώνες της ομάδας του καθώς επίσης και στην Εθνική ομάδα Ανδρών – Ελπίδων – Νέων.

³ Όπως ορίζεται από το άρθρο 21 του Ν. 879/79 «Περί ποδοσφαιρικών ανωνύμων εταιρειών» Αριθμός Φύλλου 56, Τεύχος Α, 21/3/1979, από το άρθρο 16 του Ν 3264/2004 «τροποποιήσεις άρθρων 2725/1999 και άλλες ρυθμίσεις θεμάτων αθλητισμού» Τεύχος Α , Αριθμός Φύλλου 173, 15/9/2004 και από το άρθρο 78 του Ν. 2725/1999 «Περί Ερασιτεχνικού και επαγγελματικού αθλητισμού και άλλες διατάξεις», Αρ. φύλλου 121, 17/06/1999, τεύχος Α

- Η πειθαρχική του κατάσταση
- Τα νόμιμα ποσά των αποδοχών του την τελευταία διετία από την ΠΑΕ που ανήκει.

Η ρύθμιση των υποχρεώσεων γίνεται με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα της ΠΑΕ. Πιο συγκεκριμένα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με νέες εισφορές και με μετοχοποίηση των υποχρεώσεων προς τις τράπεζες καθώς και με διακανονισμό χρεών. Η επιτροπή συντάσσει απογραφή και Ισολογισμό για να δει την καθαρή της θέση και καλεί τους πιστωτές με πρόσκληση που δημοσιεύεται σε 2 ημερήσιες εφημερίδες να προσκομίσουν εντός 15 ημερών τα δικόγραφα τους με το ποσό του διακανονισμού για να ληφθεί η απόφαση του κατά πόσο θα είναι η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

Εφόσον μια ΠΑΕ είναι υπερχρεωμένη θα πρέπει να καταθέσει όλα τα έγγραφα έτσι ώστε να μπορέσει να εξασφαλίσει την συμμετοχή της στην Α εθνική κατηγορία.

2.3. Ρύθμιση Χρεών προς το Δημόσιο

Χρέη προς το Δημόσιο (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) και άλλους οργανισμούς τα οποία δεν έχουν εξοφληθεί και αφορούν προηγούμενες χρήσεις μπορούν να ρυθμιστούν και να εξοφληθούν σε **120** μηνιαίες δόσεις προσαυξημένες κατά 20% λόγω πρόσθετων και δικαστικών εξόδων.

Για να μπει στην ρύθμιση θα πρέπει να υποβληθεί σχετική αίτηση από τον πρόεδρο της ΠΑΕ, να υπάρχουν βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο μετά από φορολογικούς ελέγχους ή αποφάσεις διοικητικών δικαστηρίων καθώς επίσης και η προσκόμιση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών στο αρμόδιο υποκατάστημα ΙΚΑ για έλεγχο. Μετά την υπαγωγή και των χρεών αυτών αναπροσαρμόζονται τα ποσά των δόσεων που είχαν αρχικά καθοριστεί και καταβάλλεται υποχρεωτικά το σύνολο της διαφοράς που προκύπτει. Εφόσον η ΠΑΕ τηρεί τους όρους τότε της χορηγείται α) βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας μηνιαίας διάρκειας β) αναστέλλονται οι ενεργές κατασχέσεις και γ) αναστέλλονται οι ποινικές διώξεις οι οποίες έχουν ασκηθεί στους ηθικούς αυτουργούς του χρέους.

Στην περίπτωση που δεν πληρωθούν α) 2 δόσεις ταυτόχρονα, β) μη ενημερότητα του οφειλέτη για διάστημα μεγαλύτερο των 3 μηνών και γ) παράλειψη υποβολής εγγράφων συνεπάγεται η επιβολή προστίμου για κάθε παράβαση κατ' ελάχιστο 100.000 € κυρίως για τις περιπτώσεις α) και β). Επίσης αναστέλλεται η ρύθμιση και

συνεχίζονται οι κατασχέσεις. Η πληρωμή των δόσεων μπορεί να γίνει και με παρακράτηση της κρατικής επιχορήγησης από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ή με καταβολή εφάπαξ της κάθε δόσης.

2.3.1. Ρύθμιση Χρεών προς Πιστωτές

Για την ρύθμιση χρεών προς τους προμηθευτές ο πρόεδρος της ενδιαφερόμενης ΠΑΕ να υποβάλει αίτηση στην Δ.Ο.Υ ότι θέλει να μπει στην ρύθμιση. Οι οφειλές θα πληρωθούν σε 120 δόσεις προσαυξημένες κατά 20% και το ποσό της μηνιαίας δόσης δεν πρέπει να είναι μικρότερο από 700€.

Για τις ΠΑΕ η καταβολή εξυπηρετείται με παρακράτηση του ποσού της κάθε δόσης από την επιχορήγηση που καταβάλλεται σε αυτές μέσω ΟΠΑΠ. Η παρακράτηση γίνεται μέσω της ΟΠΑΠ ΑΕ βάσει εγγράφου από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ και αποδίδεται σε αυτές μέχρι την ημερομηνία λήξης της πληρωμής της κάθε δόσης. Εάν η παρακρατούμενη επιχορήγηση δεν καλύπτει το ποσό της οφειλόμενης δόσης η διαφορά καταβάλλεται από το σωματείο. Η καταβολή της 1^{ης} δόσης πρέπει να γίνει μέχρι την τελευταία εργάσιμη μέρα του επόμενου μήνα.

Εάν η ΠΑΕ πληρώνει τις δόσεις τότε της χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας των χρεών και αναστέλλεται η διαδικασία κατάσχεσης κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων. Η μη κατάθεση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας από τις Α.Α.Ε συνεπάγεται την απαγόρευση των μεταγραφών και στην περίπτωση που έχουν γίνει την ακυρότητα τους.

2.3.2. Οικονομικό Fair Play (F.F.P)

Σε μια προσπάθεια της UEFA να βάλει μια «τάξη» στα οικονομικά των ΠΑΕ θέτει σε εφαρμογή το «Οικονομικό ευ αγωνίζεσθε» το οποίο αποτελεί ένα σχέδιο που αφορά στην περικοπή υπέρογκων ποσών που δαπανούνται στο ποδόσφαιρο και αναγκάζει όλους τους συλλόγους να έχουν έξοδα ανάλογα με τα έσοδα τους, δηλαδή να υπάρχει «Νεκρό σημείο».

Βασικός στόχος του σχεδίου αυτού είναι να σταματήσει η αλόγιστη δαπάνη των συλλόγων. Ακόμη σύμφωνα με το σχέδιο αυτό οι σύλλογοι απαγορεύεται να παρουσιάζουν χρέη προς την εφορία, άλλους συλλόγους, τμήματα κοινωνικών

υπηρεσιών. Το «Οικονομικό ευ αγωνίζεσθε» ή Financial Fair Play εφαρμόζεται τυπικά από την 1/6/2011 με περίοδο προσαρμογής από το 2012-2015.

Κατά την περίοδο της προσαρμογής οι σύλλογοι θα μπορούν να έχουν ένα ελεγχόμενο έλλειμμα με όριο τα 45 εκατ. €. Την διετία 2015-2017 το όριο για το έλλειμμα αυτό είναι τα 30 εκατ. € ενώ από το 2017 και μετά δεν θα πρέπει να παρατηρούνται ελλειμματικοί προϋπολογισμοί και Ισολογισμοί και θα το όριο της ζημίας που θα εμφανίζουν δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 5 εκατ. €.

Εκτός από τον κανόνα του «Νεκρού σημείου» μερικοί ακόμα κανόνες είναι ότι δεν θα υπολογίζονται δαπάνες και έξοδα για τα γήπεδα και τις ακαδημίες και επίσης σε περίπτωση διαφοράς στην ζημία από τα επιτρεπόμενα όρια τότε οι ιδιοκτήτες είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν το ποσό αυτό.

Οι βασικότεροι στόχοι του σχεδίου αυτού είναι οι ακόλουθοι: α) Να εισαχθεί περισσότερη πειθαρχία και ορθολογισμός στα οικονομικά των ποδοσφαιρικών εταιρειών, β) Να πέσουν οι εξωφρενικοί μισθοί και τα μεταγραφικά έξοδα, γ) Οι σύλλογοι να ανταγωνίζονται με βάση τα έσοδά τους, δ) να ενθαρρύνουν τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις στον τομέα της νεολαίας και των υποδομών, ε) να εξασφαλίσουν την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου και ε) να διασφαλίσει ότι οι εταιρείες θα διευθετήσουν τις υποχρεώσεις τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΕ

3.1. Βιβλία και Στοιχεία ΠΑΕ

Οι ΠΑΕ ακολουθούν το άρθρο 7 του Κ.Β.Σ και τηρούν βιβλία Γ' Κατηγορίας. Τηρούν το ΕΓΛΣ και συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (Ισολογισμό, Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, πίνακα διάθεσης κερδών, προσάρτημα) οι οποίες ελέγχονται από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές. Η τήρηση των λογαριασμών του ΕΓΛΣ δεν παρουσιάζουν πολλές μεταβολές συγκριτικά με άλλες επιχειρήσεις. Οι μοναδικές μεταβολές παρατηρούνται κυρίως στα άυλα περιουσιακά στοιχεία, στις εγκαταστάσεις και τα αποθέματα (εάν τηρούνται).

Η λογιστική διαχείριση διαφέρει εάν οι αμοιβές μεταγραφών αναγνωρίζονται ως έξοδα ή ως περιουσιακά στοιχεία (αυτό αποτελεί και το πιο αντισυμβατικό κομμάτι στην ποδοσφαιρική βιομηχανία). Η παραδοσιακή θεώρηση αντιμετώπιζε τις αμοιβές αυτές σαν έξοδο το οποίο επιβάρυνε τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και δεν εμφανιζόταν στον Ισολογισμό. Η μέθοδος αυτή μείωνε τα κέρδη και το Ενεργητικό.

Η δεύτερη θεώρηση αποδεχόταν τα ποσά σαν περιουσιακά στοιχεία με δυο παραλλαγές α) η πρώτη αντιμετώπιζε τα έξοδα μεταγραφών ως άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποσβένονται κατά την διάρκεια του συμβολαίου και β) η δεύτερη παραλλαγή αντιμετώπιζε όλες τις μεταγραφές και τα συμβόλαια παικτών από τις ακαδημίες ως περιουσιακά στοιχεία τα οποία εμφανίζονται στο ισολογισμό. Και οι δυο αυτές παραλλαγές αυξάνουν το ενεργητικό και τα κέρδη αφού με αυτόν τον τρόπο εγγράφονται περισσότερα έξοδα:

Όταν ολοκληρωθούν οι εργασίες για την έναρξη της η ΠΑΕ εντάσσεται στην τήρηση Γ' κατηγορίας βιβλίων πιο συγκεκριμένα είναι υποχρεωμένη να τηρεί τα ακόλουθα βιβλία και στοιχεία:⁴

- Μητρώου Μελών
- Πρακτικών συνεδριάσεων ΓΣ
- Πρακτικών συνεδριάσεων ΔΣ
- Περιουσιακών στοιχείων

⁴ Όπως ορίζεται στο άρθρο 6 παρ 1 του Ν 2725/1999 «Περί Ερασιτεχνικού και επαγγελματικού αθλητισμού και άλλες διατάξεις», Αρ. φύλλου 121, 17/06/1999, τεύχος Α

- Πρωτοκόλλου Εισερχομένων και Εξερχομένων εγγράφων
- Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών
- Γενικό και Αναλυτικό Καθολικό
- Γενικό ή Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο
- Ημερολόγιο Ταμείου και διαφόρων πράξεων

Τα στοιχεία που είναι υποχρεωμένα να τηρεί είναι:

- Ένταλμα Πληρωμής
- Γραμμάτιο Είσπραξης
- Δελτίο Συμψηφιστικών Εγγραφών
- Απόδειξη δαπάνης
- Απόδειξη Είσπραξης
- Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών
- Δελτίο Αποστολής

Εκτός από το Τ.Π.Υ και το Δ.Α που είναι θεωρημένα τα υπόλοιπα στοιχεία είναι αθεώρητα.

3.2. Προϋπολογισμός

Αποτελεί τον οικονομικό σχεδιασμό ενός οργανισμού για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ο σχεδιασμός αυτός στηρίζεται σε προβλέψεις των εσόδων – εξόδων του οργανισμού. Η περίοδος την οποία καλύπτει είναι ένα έτος.

Οι προϋπολογισμοί των ΠΑΕ δεν δημοσιεύονται και υποβάλλονται το αργότερο 15 ημέρες πριν από την έναρξη της αγωνιστικής περιόδου δηλαδή στις 30/9 στις αθλητικές ενώσεις και αυτές στην Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α) μέχρι τις 31/10. Η Γ.Γ.Α μέχρι το τέλος Ιανουαρίου ανακοινώνει το ύψος των επιχορηγήσεων των αθλητικών ενώσεων.

Σύμφωνα με τον Νάσση (2004) ο προϋπολογισμός περιέχει την λεπτομερή περιγραφή ανάλυση και αιτιολογία των εξόδων ενός οργανισμού και θα πρέπει να είναι ισοσκελισμένος και θεωρημένος από ένα Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή.

3.3. Ισολογισμός – Αποτελέσματα Χρήσης - Απολογισμός

Ο Ισολογισμός εμφανίζει την οικονομική κατάσταση του σωματείου συνοπτικά σε μια δεδομένη χρονική στιγμή και αποτελείται α) από τα μέσα δράσης της επιχείρησης, β) τις υποχρεώσεις της προς τρίτους και γ) τις υποχρεώσεις της προς τον φορέα-ιδιοκτήτη.

Η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (ΚΑΧ) αναφέρεται στο παρελθόν και εμφανίζει το αποτέλεσμα (κέρδη -ζημιές) το οποίο πέτυχε η επιχείρηση κατά την διάρκεια μιας περιόδου καθώς και τους παράγοντες που επηρεάζουν το αποτέλεσμα αυτό. Οι παράγοντες αυτοί μπορεί να είναι τα έσοδα, τα έξοδα, τα έκτακτα κέρδη και οι έκτακτες ζημιές.

Ο Ισολογισμός και η ΚΑΧ αποστέλλονται στην Γενική Γραμματεία Αθλητισμού για έγκριση και μετέπειτα δημοσίευση. Για τις ΠΑΕ αλλά και τις ΚΑΕ το οικονομικό έτος διαρκεί από τις 1/7 – 30/6 του επόμενου έτους. Για την δημοσίευση των καταστάσεων αυτών τηρούνται οι κανονισμοί της ΕΕ και πρέπει να δημοσιεύονται σε μια εφημερίδα ή αθλητική της έδρας τους και στο Φ.Ε.Κ.

Τα αθλητικά σωματεία τηρούν και συντάσσουν υποχρεωτικά κάθε έτος ένα ειδικό απολογισμό⁵ της διαχείρισης των κρατικών επιχορηγήσεων. Με απόφαση του Υπουργού Αθλητισμού καθορίζονται ο τύπος, τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά που τον συνοδεύουν.

Ο ειδικός αυτός απολογισμός υποβάλλεται για έλεγχο στην αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης η οποία οφείλει να τον ελέγξει σε διάστημα δυο μηνών. Μαζί υποβάλλεται και ο Ισολογισμός. Εάν από τον έλεγχο διαπιστωθούν τυχόν παραβάσεις η υπηρεσία της Νομαρχιακής προβαίνει σε ενέργειες ώστε να διαπιστωθεί ποιος ευθύνεται για τις παραβάσεις αυτές και μπορεί να εισηγηθεί την περικοπή ή την διακοπή της κρατικής επιχορήγησης ή την διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου από την διεύθυνση οικονομικού της Γ.Γ.Α.

Οι ΠΑΕ που λαμβάνουν ως συνολική ετήσια επιχορήγηση 3000€ μπορούν αντί για απολογισμό να υποβάλλουν δια των νομίμων εκπροσώπων τους υπεύθυνη δήλωση του Ν 1599/86 ότι το ποσό της επιχορήγησης διατέθηκε για τους αθλητικούς σκοπούς που επιχορηγήθηκε.

⁵ Όπως ορίζεται από το άρθρο 50 του Ν. 2725/1999 «Περί Ερασιτεχνικού και επαγγελματικού αθλητισμού και άλλες διατάξεις», Αρ. φύλλου 121, 17/06/1999, τεύχος Α

3.4. Φορολόγηση των ΠΑΕ

Οι φορολογικές υποχρεώσεις των ΠΑΕ καθορίζονται από τον νόμο 3843/1958 όπως και των υπολοίπων ΠΑΕ. Το φορολογητέο εισόδημα υπολογίζεται από τα επίπεδο κερδών στο τέλος της οικονομικής χρήσης. Ο φορολογικός συντελεστής είναι 35% επί των καθαρών κερδών. Αν υπάρχει κατοχή ιδιόκτητων ακινήτων που προσφέρουν επιπλέον έσοδα υπολογίζεται φόρος 3% από τις μικτές προσόδους των ακινήτων ενώ 10% από ενοικιάσεις. Παρακάτω παραθέτουμε ένα μικρό παράδειγμα προς κατανόηση.

Έστω μια ΠΑΕ έχει ΚΠΦ 360000 και το ΔΣ αποφάσισε να διανείμει 100000 ως μέρισμα και 20000 σαν αμοιβή ΔΣ. Το φορολογητέο εισόδημα θα είναι 360000.

Ο φόρος θα είναι $35\% * 360000 = 126000$

Το διανεμηθέν εισόδημα (120000) θα ληφθεί αν από τα ΚΠΦ αφαιρεθεί ο φόρος δηλαδή $360000 - 126000 = 234000$

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΣΟΔΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

4.1. Πηγές Εσόδων

- **Εισιτήρια**

Τα εισιτήρια αποτελούν μια καλή πηγή εσόδων αφού για κάθε αγώνα όπου μετέχουν οι ΠΑΕ εκδίδονται αριθμημένα εισιτήρια τα οποία θα πρέπει να σφραγίζονται πριν από κάθε αγώνα από την αστυνομική αρχή και την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Οι τιμές τους καθορίζονται ανάλογα από το ΔΣ και την οικονομική κατάσταση του σωματείου.

Στην αρχή κάθε αγωνιστικής περιόδου εκδίδονται και ονομαστικά εισιτήρια διαρκείας για όλους τους εντός έδρας αγώνες και αποτελούν ένα πολύ καλό έσοδο

γιατί διατίθενται στο κοινό πριν την έναρξη του πρωταθλήματος και βοηθούν τις ΠΑΕ να διασφαλίσουν καλύτερους παίκτες.

Αποτελούν ένα πολύ σημαντικό βοήθημα για τις ΠΑΕ εφόσον τους εξασφαλίζει χρήματα για να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους. Σε κάθε εντός έδρας παιχνίδι εκδίδονται εισιτήρια, μετά τον αγώνα όσα δεν πουλήθηκαν προσκομίζονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ για ακύρωση. Με την ακύρωση τους ένα αντίτυπο με υπογραφή των αρμόδιων υπαλλήλων επιστρέφεται στην ΠΑΕ ως δικαιολογητικό ακύρωσης .

- **Εκμετάλλευση Εγκαταστάσεων – Διαφημίσεις**

Οι ΠΑΕ και οι ΚΑΕ μπορούν να μισθώσουν τους χώρους που δραστηριοποιούνται ή οποιαδήποτε άλλη εγκατάσταση αποκτώντας το αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης για την διαφήμιση στην διάρκεια των επίσημων ή φιλικών αγώνων που μεταδίδονται τηλεοπτικά η μη

Ακόμη μια πηγή εσόδων είναι και οι διαφημίσεις οι οποίες έχουν την οπτικότητα από τους θεατές ή τηλεθεατές. Για να παραχωρηθεί το δικαίωμα αυτό και οι όροι χρήσης του θα πρέπει να επέλθει συμφωνία μεταξύ της ΠΑΕ και του Φυσικού ή Νομικού προσώπου και να υπογραφεί σχετική σύμβαση.

Το ΦΠ ή ΝΠ ή η ΠΑΕ πρέπει να καταβάλλει το 15% της συνολικής σύμβασης στον Γυμναστικό Σύλλογο (Γ.Σ) και αυτό γιατί έχει παραχωρήσει το γήπεδο στην ΠΑΕ. Η καταβολή μπορεί να γίνει και σε δόσεις και μόλις ολοκληρωθεί επέρχεται η λήξη της σύμβασης.

- **Κρατική επιχορήγηση**

Σύμφωνα με τον Μπάλη (1997) ο πρώτος νομοθέτης ο οποίος θέσπισε την κρατική επιχορήγηση ήταν ο Λυκούργος. Η κρατική επιχορήγηση διακρίνεται στην άμεση και την Έμμεση. Η Άμεση διακρίνεται στην Τακτική και την έκτακτη ή πρόσθετη επιχορήγηση.

Αναλυτικότερα όσον αφορά της Άμεση επιχορήγηση, η τακτική δίδεται σε ετήσια σε ετήσια βάση, ανακοινώνεται από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ως το τέλος Ιανουαρίου και το ποσό διαμορφώνεται από τον προϋπολογισμό που κατατίθεται. Η επιχορήγηση αυτή δίδεται από το κράτος από τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα του

ΟΠΑΠ και αναλογεί στο 12% μετά από την αφαίρεση των δικαιωμάτων που αντιστοιχούν στους πράκτορες. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού το ποσοστό αυτό θα κατανεμηθεί στις ομοσπονδίες σε συνδυασμό με δυο κριτήρια τα οποία έχουν να κάνουν με την α) αγωνιστική δραστηριότητα του σωματείου και β) από την συμμετοχή των αθλητών στα πρωταθλήματα.

Η έκτακτη επιχορήγηση δίδεται σε σωματεία που μετέχουν στην ημιτελική φάση επίσημης Ευρωπαϊκής διοργάνωσης και το ποσό της επιχορήγησης αυξάνεται κατά 50%. Για τα σωματεία που συμμετέχουν στην τελική φάση επίσημης Ευρωπαϊκής διοργάνωσης η επιχορήγηση διπλασιάζεται και αγγίζει το 100%. Τα σωματεία που παρουσιάζουν ελλειμματικό προϋπολογισμό στερούνται την επιχορήγηση αυτή.

Εκτός της άμεσης επιχορήγησης οι παροχές από το κράτος μπορεί να έχουν την μορφή της έμμεσης χρηματοδότησης όπως κατασκευή έργων, φορολογικές ελαφρύνσεις για αγορά εξοπλισμού και επιχορήγηση για επιμόρφωση προπονητών.

- **Έσοδα από μετάδοση αγώνων**

Μια ακόμη πηγή εσόδων για τις ΠΑΕ είναι το δικαίωμα για τηλεοπτική μετάδοση ή αναμετάδοση του αγώνα είτε τηλεοπτικά είτε ραδιοφωνικά. Το ποσοστό αυτό δίδεται στις ομάδες που γίνεται η αναμετάδοση είναι 30%. Από αυτό το ποσοστό το 20% πάει στην γηπεδούχο και το υπόλοιπο 10% στην φιλοξενούμενη.

Το υπόλοιπο 70% μοιράζεται ως ακολούθως: το 50% πάει προς διανομή στα σωματεία της Α και Β Εθνικής κατηγορίας και ένα ποσοστό 20% πηγαίνει στις πρωταθλήτριες ομάδες των ερασιτεχνικών αθλημάτων.

Όταν γίνεται αναμετάδοση⁶ του αγώνα από συνδρομητική τηλεόραση τα ποσοστά αλλάζουν και η γηπεδούχος παίρνει το 50% και η φιλοξενούμενη το 5%. Τα υπόλοιπα μοιράζονται στα υπόλοιπα σωματεία που έχουν υπογράψει σύμβαση με την συνδρομητική. Σημειώνεται επίσης ότι τα ποσά αναπροσαρμόζονται από τον Υπουργό Αθλητισμού. Από τις ανωτέρω αμοιβές η Ελληνική Ποδοσφαιρική ομοσπονδία (ΕΠΟ) λαμβάνει ποσοστό 35% και η ΕΣΑΠΕ αν πρόκειται για αμοιβές ΠΑΕ που μετέχουν στην Α Εθνική λαμβάνει ποσοστό 8%. Τα ποσοστά αυτά καταβάλλονται από τον ραδιοφωνικό ή τον τηλεοπτικό σταθμό απευθείας στους δικαιούχους μέσω λογαριασμών τραπεζής με εντολές πληρωμής ή δίγραμμες επιταγές.

⁶ Όπως ορίζεται από την παρ 3 του άρθρου 30 του τροποποιημένου Ν.3057/2002 «Τροποποίηση & Συμπλήρωση του Ν 2725/1999», Αρ. φύλλου 239, 10/10/2002, Τεύχος Α

Με τον Ν.3607/07 πλέον το 10% από τα έσοδα της αναμετάδοσης των αγώνων που γίνεται πηγαίνει στα ταμεία της αστυνομίας με την αιτιολογία της αποζημίωσης για όσες ώρες βρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο προσέχοντας μην προκληθούν φασαρίες από τυχόν ταραξίες οπαδούς.

4.2. Τρόποι Χρηματοδότησης των ΠΑΕ

Υπάρχουν αρκετοί τρόποι χρηματοδότησης μιας ΠΑΕ. Ένας από αυτούς τους τρόπους είναι και ο «παραδοσιακός» ο οποίος εμπεριέχει πόρους που διατίθενται από τα μέλη και φέρουν την μορφή της ετήσιας ή εξαμηνιαίας συνδρομής, την προσωπική εργασία των μελών πχ για να κάνουν μια έρευνα αγοράς αλλά και την προαιρετική τους εργασία.

Ένας ακόμη τρόπος είναι και η «Δωρεά». Πολλές φορές μέλη ή μη μιας ποδοσφαιρικής ανώνυμης εταιρείας ή ενός σωματείου προσφέρουν ή δωρίζουν χρήματα κυρίως, ρούχα εργαλεία ταξίδια κα χωρίς απαραίτητα να είναι τακτική αυτού του είδους η χρηματοδότηση. Εξαρτάται κυρίως από την διάθεση των δωρητών και ιδιαίτερα από συναισθηματικούς παράγοντες.

4.2.1 Χορηγία

Από τις πιο σημαντικές μορφές χρηματοδότησης μιας ΠΑΕ θεωρείται και η χορηγία η οποία τις περισσότερες φορές αποβαίνει σωτήρια για τις ΠΑΕ εφόσον εισέρχονται χρήματα στα ταμεία τους.

Σύμφωνα με τον Γιαννόπουλο (2002) η χορηγία χρησιμοποιείται ως επικοινωνιακή πολιτική των επιχειρήσεων με στόχο την διαφήμιση, των δημοσίων σχέσεων, της προώθησης των πωλήσεων και των προσωπικών πωλήσεων. Η χορηγία μπορεί να χωριστεί ανάλογα με το αντικείμενο της στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Χορηγία για πολιτιστικούς σκοπούς
- Κοινωνικοπολιτική χορηγία
- Χορηγία για ενίσχυση οικολογικών δραστηριοτήτων
- Αθλητική Χορηγία (με την οποία θα ασχοληθούμε πιο αναλυτικά.)

Οι περισσότερες αν όχι όλες ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες έχουν και κάποιο χορηγό. Στην ουσία με την αθλητική χορηγία εννοούμε την οικονομική στήριξη ενός

αθλητικού οργανισμού, έναντι του δικαιώματος άσκησης ολοκληρωμένης επικοινωνιακής πολιτικής από την επιχείρηση μέσω των δραστηριοτήτων του οργανισμού(ΠΑΕ).

Η αθλητική χορηγία έχει αναπτυχθεί ραγδαία τα τελευταία χρόνια λόγω της μεγάλης δημοσιότητας των αθλητικών γεγονότων και την ανάπτυξη της συνδρομητικής και καλωδιακής τηλεόρασης. Επίσης αυτού του είδους η χορηγία αντιπροσωπεύει το 66% του συνολικού ποσού των χρημάτων που επενδύονται σε χορηγίες και από αυτό το ποσοστό το 50% ξοδεύεται σε χορηγίες που αφορούν το ποδόσφαιρο. Ακόμη η αποτελεσματικότητα της ως μέσο προώθησης αλλά και η αποδοχή που έχει από το κοινό είναι μερικοί λόγοι που έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη του.

Ως συνήθως την χορηγία την αναλαμβάνουν μεγάλες εταιρείες κυρίως αυτές που παράγουν αθλητικά είδη, και μπορούν να είναι περισσότεροι από ένα.(Παπαδημητρίου 2006)

• **Στάδια Χορηγίας**

Η διαδικασία που ακολουθείται για την προσέλκυση χορηγών από μια ΑΑΕ είναι:

1) Περιγραφή της χορηγικής πρότασης

Σε αυτό το στάδιο αποσκοπείτε η παρουσίαση του αντικειμένου που προτείνεται η χορηγική πρόταση. Εν ολίγοις εάν ζητείται χορηγία για μεμονωμένο αθλητικό γεγονός ή για μια σειρά από αθλητικά γεγονότα, για φορέα ή για αθλητικό χώρο.

2) Διαμόρφωση Παροχών προς τον Χορηγό

Εδώ αναφέρονται τα δικαιώματα και τα οφέλη του χορηγού. Τα δικαιώματα του έχουν να κάνουν με την χρήση του τίτλου, με την αποκλειστικότητα του επιχειρηματικού κλάδου, την προτεραιότητα ανανέωσης της χορηγικής σύμβασης, την φιλοξενία και τα εισιτήρια και τέλος με τις επικοινωνιακές παροχές (Ταμπέλες , Πανό, φανέλες , εισιτήρια, διαφημιστικά σποτ κα).

3) Τιμολόγηση

Κατά το στάδιο της τιμολόγησης γίνεται η τιμολόγηση της προτεινόμενης χορηγίας η οποία είναι ένα «σύμπλεγμα» μεταβλητών όπως το επιθυμητό ποσό της χορηγίας, ο αριθμός και οι κατηγορίες χορηγών, η αποτίμηση των παροχών προς τον χορηγό και οι τιμές των χορηγικών προγραμμάτων.

Όμως για να είναι σε θέση η ΠΑΕ να προσεγγίσει την «σωστή» τιμή της χορηγίας θα πρέπει να λάβει υποψιν της ορισμένες παραμέτρους όπως πχ. Παρελθοντικές χορηγικές συνεργασίες τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, το κατώτατο όριο που θέτει η ΑΑΕ για να παραχωρήσει συγκεκριμένα χορηγικά δικαιώματα.

4) Πωλήσεις

Στο τελευταίο στάδιο που είναι αυτό των πωλήσεων αφορά κυρίως τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει η γνωστοποίηση του χορηγικού προγράμματος. (Γιαννακόπουλος 2002)

• Σύμβαση Χορηγίας

Για την υλοποίηση μιας χορηγικής συνεργασίας συνάγεται η αναγκαιότητα σύνταξης και υπογραφής σχετικής σύμβασης εκτός των περιπτώσεων χορηγίας πολύ μικρής χρηματικής αξίας όπου αρκεί η ανταλλαγή επιστολών για την επιβεβαίωση της χορηγίας. Η χορηγία ως νομική μορφή αποτελεί αμφοτεροβαρής σύμβαση και ορισμένα σημεία κλειδιά που περιέχονται μέσα είναι τα εξής:1) Αποσαφήνιση του αντικειμένου της χορηγίας 2) Διάρκεια και δυνατότητα ανανέωσης 3) Αποκλειστικότητα επιχειρηματικού κλάδου 4)Υψος της χρηματικής χορηγίας 5) Τρόπος πληρωμής 6)Αποτίμηση χορηγούμενων ειδών και υπηρεσιών 7)Αντισταθμιστικά οφέλη προς τον χορηγό 8)Ευθύνες τρίτων /ανωτέρα βία 9) Μη τήρηση υποχρεώσεων / ρήτρες 10) Δικαιώματα χρήσης μετά την λήξη 11) Αρμόδια δικαστήρια.

• Κατηγορίες Χορηγίας

Σύμφωνα με τον Βένερ (2004) υπάρχουν 4 κατηγορίες χορηγίας οι οποίες δεν έχουν καμία νομική έννοια εκτός από αυτή που συμφωνείται όταν υπογράφεται η σύμβαση.

A) Αποκλειστικός Χορηγός

Είναι ο μόνος χορηγός που συνεταιρίζεται με την ομάδα και μπορεί να διαπραγματευτεί το όνομα του ως μέρος του γεγονότος ή της ομάδας. Το να είναι αποκλειστικός χορηγός σε μια ομάδα αυτό προσθέτει αξία στα προϊόντα της χορηγού εταιρείας. Παρά το θετικό του να είναι αποκλειστικός χορηγός σε μια ομάδα έχει και ένα βασικό μειονέκτημα, στην περίπτωση που παρουσιαστούν απροσδόκητα έξοδα θα πρέπει να αυξήσει την εισφορά του.

B) Επίσημος Χορηγός

Οι επίσημοι χορηγοί μοιράζονται τα λειτουργικά έξοδα με κάποιους άλλους χορηγούς που έχουν την ευκαιρία να προβληθούν μέσω αυτών. Ο επίσημος χορηγός έχει τα ίδια οφέλη που έχει και ο αποκλειστικός αλλά η μόνη διαφορά που υπάρχει είναι ότι το οικονομικό ρίσκο το μοιράζεται με τους υπόλοιπους.

Γ) Επίκουρος Χορηγός – Υποστηρικτές

Στην περίπτωση των επίκουρων χορηγών η οικονομική συνεισφορά τους κρίνεται σε χαμηλότερα επίπεδα και μπορεί η μορφή της να είναι είτε μετρητά είτε προϊόντα και υπηρεσίες.

Δ) Επίσημος Προμηθευτής

Όταν δεν υπάρχει αποκλειστικός ή επίσημος χορηγός χρησιμοποιείται ο επίσημος προμηθευτής ο οποίος μπορεί να προσφέρει και αυτός προϊόντα και να δημιουργήσει κατηγορία χορηγίας εάν δεν υπάρχει αρκεί τα ποσά που προσφέρονται να είναι ελκυστικά.

• Κίνδυνοι Χορηγίας

Κλείνοντας αυτή την αναφορά μας για την χορηγία θα μπορούσαμε να πούμε ότι παρόλο που αποτελεί την κινητήρια δύναμη των σωματείων δεν παύει να ενέχει και κινδύνους. Ο πιο σημαντικός κίνδυνος είναι η «ομηρία» του χορηγούμενου σωματείου κυρίως όσον αφορά τον τρόπο καταβολής των δόσεων αλλά και το επίπεδο αποφάσεων για τον τρόπο προβολής και διαφήμισης των γεγονότων κοινού ενδιαφέροντος και την πιθανή αντίδραση των φιλάθλων στην υπάρχουσα χορηγική ευκαιρία.

Για να αποφευχθούν όλα τα παραπάνω η ΑΑΕ πρέπει να καταρτίσει ένα άριστο οικονομικό πλάνο και να υπογράψει την χορηγική σύμβαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

5.1. Συμβόλαια Αθλητών

Μια αθλητική ανώνυμη εταιρεία για να λειτουργήσει και να παίξει στο πρωτάθλημα χρειάζεται τους αθλητές και για να το επιτύχει αυτό δηλαδή να τους «φέρει» στην ομάδα χρειάζεται το συμβόλαιο αλλά και οι απολαβές τους να είναι ιδιαίτερα ελκυστικές.

Οι αμοιβές των αθλητών καθορίζονται ελεύθερα από το συμβόλαιο που υπογράφεται ανάμεσα στον αθλητή και την ΠΑΕ. Επίσης ορίζεται ο τρόπος πληρωμής και τα διάφορα «πριμ» τα οποία προσελκύουν τους ποδοσφαιριστές. Όσον αφορά την πληρωμή γίνεται όπως αυτή ορίζεται από την συμφωνία τους. Αν δεν ορίζεται ο τρόπος καταβολής τότε το 1/3 καταβάλλεται με την υπογραφή του αθλητή και τα υπόλοιπα 2/3 σε ισόποσες δόσεις μέσω τραπεζής με εντολές πληρωμής ή δίγραμμες επιταγές κατά την διάρκεια της αγωνιστικής περιόδου.

Προς αποφυγή εκμετάλλευσης των αθλητών το κράτος ορίζει ως κατώτατη αμοιβή τα 560€ για κάθε αθλητή χωρίς το πριμ. Από την άλλη για να προστατέψει και τις ΠΑΕ σύμφωνα με τον νόμο οι αμοιβές των ποδοσφαιριστών δεν πρέπει να ξεπερνούν το 70% των εσόδων από τους προϋπολογισμούς.

Για τις έκτατες παροχές πριμ⁷ μπορούν να δίνονται σε όλους τους αθλητές σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζει το ΔΣ της ΠΑΕ και πρέπει να κοινοποιούνται 15 ημέρες πριν από την έναρξη του πρωταθλήματος στην επιτροπή του επαγγελματικού αθλητισμού. Οι παροχές αυτές μπορούν να αναπροσαρμόζονται μεταξύ της λήξης του Α' γύρου του πρωταθλήματος και στην αρχή του Β' γύρου.

Μερικά από τα πριμ τα οποία μπορεί να παρέχουν οι ΠΑΕ στους αθλητές και τους προπονητές είναι τα ακόλουθα :

- Δωρεάν στέγαση όλης της οικογένειας του (παιδιά σύζυγος)ή μόνο των αθλητών

⁷ Όπως ορίζεται από το άρθρο 86 παρ 3 του Ν. 2725/1999 «Περί Ερασιτεχνικού και επαγγελματικού αθλητισμού και άλλες διατάξεις», Αρ. φύλλου 121, 17/06/1999, τεύχος Α και από το τροποποιημένο άρθρο 31 του Ν 3057/2002 «τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν 2725/1999» Αρ. φύλλου 239, 10/10/2002, Τεύχος Α

- Πληρωμή ΔΕΗ, κοινόχρηστα, θέρμανση, τυχόν φθορές στο σπίτι, ύδρευση,(εκτός από τον ΟΤΕ και έξοδα μεταφοράς με αυτοκίνητο)
- Παροχή ορισμένων ενδυμάτων πέραν από τις στολές του σωματείου
- Δωρεάν μεταφορικό μέσο του σωματείου το οποίο μπορεί να το αλλάζουν με κάποιο από τα υπόλοιπα που έχει στην διάθεση του το σωματείο

Σε περίπτωση που καταβληθεί έκτακτη παροχή για συγκεκριμένο αγώνα θεωρείται νόμιμη εφόσον προέρχεται από νόμιμο έσοδο της ΠΑΕ καταχωρημένο στα βιβλία της. Η χρονική διάρκεια των συμβολαίων⁸ δεν πρέπει να είναι μικρότερη των 6 μηνών και μεγαλύτερη των 5 ετών. Τα άτομα που μεσολαβούν στην κατάρτιση των συμβολαίων αθλητών ή προπονητών και ΠΑΕ (μάνατζερ) μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις συνεργασίας με αθλητές μέχρι το 90% των αθλητών κάθε ομάδας που δικαιούνται συμμετοχή στο πρωτάθλημα. Η λύση της επέρχεται με έγγραφη δήλωση των αθλητών προς τους μάνατζερ. Το ποσοστό που αντιστοιχεί επέρχεται με συμφωνία μεταξύ αθλητή και μάνατζερ.

Το συμβόλαιο μεταξύ σωματείου και ποδοσφαιριστή συντάσσεται σε 5 αντίτυπα και σε ειδικό έντυπο που χορηγείται από την ΕΣΑΠΕ, υποβάλλεται σε αυτήν για επικύρωση από το σωματείο το αργότερο σε 5 ημέρες από την υπογραφή του. Η ΕΣΑΠΕ μέσα σε 5 ημέρες ελέγχει την νομιμότητα των όρων, το επικυρώνει και το καταχωρεί στο ειδικό βιβλίο που τηρείται για τον λόγο αυτό. Αν υπάρχει κάτι λάθος στο συμβόλαιο τότε αυτό επιστρέφεται στο σωματείο, που οφείλει εντός 5 ημερών να το διορθώσει και να το αποστείλει πίσω ξανά. Εάν είναι όλα σωστά τότε η ΕΣΑΠΕ στέλνει ένα αντίτυπο στο σωματείο, ένα στον αθλητή και ένα στο ΠΣΑΠ.

Ειδικότερα για τα ποσά που καταβάλλονται από το σωματείο για την απόκτηση ποδοσφαιριστή με μεταγραφή ή την ανανέωση του συμβολαίου του απαραίτητη προϋπόθεση για την επικύρωση του συμβολαίου είναι η υποβολή και επισύναψη στο συμβόλαιο ένα αντίγραφο τριπλότυπου είσπραξης του φόρου που αναλογεί, ο οποίος παρακρατείται και αποδίδεται.

Οι αθλητές αντιμετωπίζονται ως εργαζόμενοι οπότε τους παρέχεται το δώρο Χριστουγέννων που είναι χρηματικό ποσό ίσο με τις τακτικές μηνιαίες αποδοχές του και το Δώρο Πάσχα που είναι ίσο με το ½ των τακτικών μηνιαίων αποδοχών του. Οι επαγγελματίες αθλητές υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ. Οι εισφορές τους

⁸ Όπως ορίζεται από τους παραγράφους του άρθρου 90 του Ν. 2725/1999 «Περί Ερασιτεχνικού και επαγγελματικού αθλητισμού και άλλες διατάξεις», Αρ. φύλλου 121, 17/06/1999, τεύχος Α

υπολογίζονται με βάση τις τακτικές μηνιαίες αποδοχές τους, ειδικά για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη οι αθλητές των ΑΑΕ μπορούν να ασφαλιζονται και σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Υποχρεωμένες για την καταβολή των 2/3 των ασφαλιστρών είναι οι ΠΑΕ και για το 1/3 ο αθλητής. Για τους όρους της ασφάλισης διαπραγματεύονται με τις εταιρείες οι ΠΑΕ μαζί με τους πανελλήνιους συνδέσμους αμειβόμενων αθλητών.

5.1.1. Συμβόλαια Προπονητών

Οι προπονητές με τις ΠΑΕ υπογράφουν σύμβαση περιοδικής απασχόλησης εξαρτημένης εργασίας και όχι συμβόλαια. Η σύμβαση για να είναι έγκυρη θα πρέπει να κατατεθεί και να θεωρηθεί από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Οι χρηματικές απολαβές αποτελούν συμφωνία μεταξύ προπονητή και ΠΑΕ και αν υπάρχει μάνατζερ τότε απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη αυτού.

Η ασφάλιση του προπονητή είναι στο ΙΚΑ χωρίς όμως να απαιτείται ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία. Για το υπόλοιπο προσωπικό υπογράφονται συμβάσεις.

5.2. Μεταγραφική Περίοδος

Η μεταγραφική περίοδος ορίζεται ως ακολούθως: η Α' ξεκινάει από 1/7-31/8 και η Β' από 1/-31/1 κάθε έτους. Οι επαγγελματίες ποδοσφαιριστές μπορούν να εγγράφονται κατά την διάρκεια των δυο μεταγραφικών περιόδων. Κατ' εξαίρεση στον κανόνα αυτό ένας επαγγελματίας ποδοσφαιριστής του οποίου το συμβόλαιο έχει λήξει με απόφαση του δικαιοδοτικού οργάνου και όχι με συναίνεση κατά την διάρκεια αλλά πριν το τέλος μιας μεταγραφικής περιόδου μπορεί να εγγραφεί εκτός των άνω χρονικών ορίων παρατεινόμενου του δικαιώματος του κατά τις ημέρες που μεσολαβούν από την έναρξη της μεταγραφικής περιόδου έως την έκδοση της απόφασης για λύση του συμβολαίου του.

Για τους προπονητές η μεταγραφική περίοδος ορίζεται από 27/7-5/8 και η υπουργική απόφαση από 6/8-14/8. Όμως μπορεί να λυθεί η σύμβαση στην μέση της

χρονιάς και να χρειαστεί αντικατάσταση του. Οπότε τα χρονικά όρια είναι αρκετά ρευστά και αναπροσαρμόζονται με τις ανάγκες του εκάστοτε σωματείου.

5.2.1. Δανεικοί ποδοσφαιριστές

Ένας επαγγελματίας ποδοσφαιριστής μπορεί να παραχωρηθεί ως «δανεικός» σε ένα άλλο σωματείο μόνο με γραπτό συμβόλαιο μεταξύ του και των δυο σωματείων. Αυτού του είδους ο δανεισμός υπόκειται στις διατάξεις που εφαρμόζονται για τις μετεγγραφές των ποδοσφαιριστών και η ελάχιστη περίοδος δανεισμού είναι το διάστημα μεταξύ δυο μεταγραφικών περιόδων

Το σωματείο που έχει πάρει έναν ποδοσφαιριστή με δανεισμό δεν δικαιούται να τον μετεγγράψει σε τρίτο σωματείο χωρίς την έγγραφη άδεια του σωματείου που τον παραχώρησε ως δανεικό και του ενδιαφερόμενου ποδοσφαιριστή.

5.2.2. Η υπόθεση του Bosman

Υπάρχουν δυο είδη μετακίνησης παικτών μεταξύ ΠΑΕ α) μετακινήσεις παικτών βάσει συμβολαίου σε ισχύ και β) μετακινήσεις εκτός συμβολαίου δηλαδή όταν είναι ελεύθεροι πράκτορες του εαυτού τους.

Μέχρι το 1995 όταν έληγε το συμβόλαιο ενός παίκτη, ο παίκτης μπορούσε να διαπραγματευτεί ένα νέο συμβόλαιο με την ΠΑΕ που τον είχε ή με άλλη ΠΑΕ εάν η κατέχουσα ΠΑΕ πρόσφερε όρους περεταίρω απασχόλησης οι οποίοι απορρίπτονταν από τον παίκτη, ένα ποσό για την μετακίνηση (transfer fee) γινόταν αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ της κατέχουσας και των νέων ΠΑΕ.

Εάν οι διαπραγματεύσεις αποτύγχαναν τα συμμετέχοντα σε αυτά μέρη έπρεπε να εισχωρήσουν σε μια διαδικασία διαιτησίας η οποία τελούσε υπό τον έλεγχο της ποδοσφαιρικής συνομοσπονδίας της χώρας. Τον Δεκέμβριο του 1995 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάσισε στην περίπτωση του Βέλγου ενάγοντος Bosman ότι ο περιορισμός της μετακίνησης παικτών εκτός συμβολαίου (πέραν της συμφωνηθείσας δέσμευσης) είναι αντίθετος προς τους όρους και τις προϋποθέσεις λειτουργίας της ΕΟΚ και ως εκ τούτου άκυρος. (Παναγιωτόπουλος 1996)

Ως συνέπεια της «απόφασης Bosman» οι εκτός συμβολαίου παίκτες μπορούν να μετακινούνται ελεύθερα από μια ομάδα σε μια άλλη υπό τον όρο ότι αμφότερες οι

ΠΑΕ έχουν την έδρα τους εντός της ΕΟΚ. Όλες οι μετακινήσεις των παικτών των οποίων ήταν ακόμα σε ισχύ έπρεπε να καταλήξουν σε συμφωνία οι ενδιαφερόμενες ΠΑΕ με απευθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ τους. Σύμφωνα με τους (Antonioni & Cubbin 1997) η «απόφαση Bosman» αναμενόταν να μειώσει τις επενδύσεις των ΠΑΕ σε ανάπτυξη νέων ταλαντούχων ποδοσφαιριστών.

5.3. Λύση Συμβολαίου Λόγω Νόμιμης Αιτίας

Ένα συμβόλαιο μπορεί να λυθεί από κάθε συμβαλλόμενο μέρος χωρίς συνέπειες οποιουδήποτε είδους για το αναίτιο μέρος, για λόγους νόμιμης αιτίας. Νόμιμη αιτία λύσης συμβολαίου αποτελεί :

- Η μη καταβολή των τακτικών αποδοχών του ποδοσφαιριστή για χρονικό διάστημα δυο συνολικά μηνών.
- Η μη καταβολή των έκτακτων παροχών(πριμ) για χρονικό διάστημα δυο συνεχών μηνών
- Η μη καταβολή δόσης από τις αναγραφόμενες στο συμβόλαιο για χρονικό διάστημα πέραν των 30 ημερών
- Η μη καταβολή εκ μέρους της ΠΑΕ των οφειλόμενων ποσών για κοινωνική ασφάλιση του ποδοσφαιριστή για χρονικό διάστημα πέραν των 45 ημερών από την έναρξη του οικείου πρωταθλήματος.
- Η μη υπογραφή του συμβολαίου ιδιωτικής ασφάλισης εκ μέρους της ΠΑΕ ή της οικείας επαγγελματικής ένωσης για χρονικό διάστημα πέραν των 45 ημερών από την έναρξη του οικείου πρωταθλήματος.
- Η τιμωρία του ποδοσφαιριστή για την λήψη ουσιών ή χρήση μεθόδων απαγορευμένων (doping)
- Η τιμωρία της ΠΑΕ για παρακίνηση ποδοσφαιριστή για λήψη ουσιών ή χρήση μεθόδων απαγορευμένων(doping).
- Η τιμωρία ποδοσφαιριστή για πειθαρχικό αδίκημα με αποκλεισμό άνω των 8 αγωνιστικών ή δυο ημερολογιακών μηνών για μονοετές , άνω των 6 μηνών για 3ετές και άνω των 8 μηνών για 5ετές συμβόλαιο.

5.4. Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Το ποδόσφαιρο σήμερα αν μπορούσαμε να πούμε έχει εξελιχθεί σε μια αγορά, κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι οι επενδύσεις δισεκατομμυρίων. Υπερβολικές δαπάνες για την μεταφορά, αστρονομικά ποσά για την υπογραφή συμβολαίων με τους ποδοσφαιριστές, «μάχες» των χορηγών για να μπορέσουν να έχουν μεγάλα ονόματα ποδοσφαιριστών για να προωθούν και να διαφημίζουν τα προϊόντα τους.

Ατέλειωτες διαπραγματεύσεις για να μπορέσουν να εξασφαλιστούν τα τηλεοπτικά δικαιώματα και οι μάνατζερ να προσπαθούν να βρουν την ομάδα πρότυπο για τους υποψήφιους επενδυτές.

Οι αθλητικές οργανώσεις και τα ποδοσφαιρικά σωματεία έχουν περάσει από διάφορες φάσεις κυρίως όσον αφορά την οργανωτική δομή τους και κατά την διάρκεια της δεκαετίας 1970 με 1980 είχαν προσαρμοστεί σε ένα πιο επαγγελματικό και γραφειοκρατικό τρόπο. Σύμφωνα με τους Kikulis et(1995) και Smith(2004) η νέα αυτή οργανωτική δομή των σωματείων απαιτεί περισσότερη τεχνική και διοικητική εμπειρογνωμοσύνη, που θα οδηγήσει σε ένα πιο επαγγελματικό τρόπο λήψης αποφάσεων προκαλώντας έτσι τις αξίες οι οποίες έχουν επηρεάσει την λειτουργία τους. Η αλλαγή αυτή στην οργανωτική δομή των επαγγελματικών συλλόγων παρείχε στους διαχειριστές την απαραίτητη ώθηση για την εισαγωγή της αποδοτικότητας στις εντός αλλά και τις εκτός διοικητικές αποφάσεις.

Ο Lago, et. (2006) υποστήριξε ότι υπήρχαν δύο στοιχεία που υποδήλωναν την πιθανότητα οικονομικής αστάθειας ανάμεσα στις ευρωπαϊκές ομάδες και αυτό διακρινόταν κυρίως α) από την αστάθεια τους ως προς τα έσοδα και τα έξοδα και β) από τα στοιχεία του χρέους τους.

Όσον αφορά το μέγεθος της οικονομικής αστάθειας των ποδοσφαιρικών συλλόγων οι μελέτες των Bosca(2008), Ascari&Gagnepain(2006), Frick& Prinz(2006), Barros(2006) και του Δημητρόπουλου(2009) δείχνουν πως το μέγεθος της οικονομικής αστάθειας που χαρακτηρίζει τα ποδοσφαιρικά σωματεία και τις ομοσπονδίες σε όλη την Ευρώπη δεν έχει αντιμετωπιστεί παρόλο που έχουν γίνει δραστικές αλλαγές για τον καθορισμό του ποδοσφαίρου σε κάθε χώρα. Μια σειρά από ερευνητικές μελέτες που έχουν γίνει για το θέμα της οικονομικής απόδοσης των ποδοσφαιρικών συλλόγων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο έδειξαν ότι υπάρχουν σημάδια έντονης οικονομικής κρίσης στην πλειονότητα των ποδοσφαιρικών συλλόγων που αγωνίζονται σε μεγάλα Ευρωπαϊκά πρωταθλήματα.

Οι Garcia & Rodriguez(2003) εστιάζόμενοι στο Ισπανικό επαγγελματικό ποδόσφαιρο συμπέραναν ότι για μερικούς συλλόγους θα ήταν δύσκολο να επιβιώσουν στην επαγγελματική κατηγορία επειδή οι σύλλογοι αυτοί θα έπρεπε να αλλάξουν την σύνθεση των Ισολογισμών τους για να μπορέσουν να διατηρήσουν την ισορροπία η οποία βασίζετε κατά 60% σε άυλα περιουσιακά στοιχεία.

Ακόμη οι Ascari&Gagnerain(2006) σε μια ανάλυση τους επίσης για το Ισπανικό ποδόσφαιρο βρήκαν ότι η Ισπανική βιομηχανία ποδοσφαίρου πάσχει από διαρθρωτικές αδυναμίες στα λογιστικά της βιβλία και κυρίως τα τηλεοπτικά έσοδα της δεν αυξάνονται τόσο γρήγορα σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, τα ποσοστά απόσβεσης είναι μείωση της αποδοτικότητας(κερδοφορίας) και ο ισολογισμός της είναι δομημένος σε μια επικίνδυνη ισορροπία μεταξύ Ενεργητικού και Παθητικό. Όλα αυτά τα γεγονότα καθιστούν την κερδοφορία των συλλόγων εξαιρετικά δυσοίωνη με αποτέλεσμα να οδηγούνται σε έντονα οικονομικά προβλήματα.

Κάποια επιπλέον στοιχεία από τον Bosca et.(2008) δείχνουν πως υπάρχει έλλειψη διαφάνειας στα λογιστικά των ομάδων εφόσον φαίνεται να υπάρχει μια μόνιμη διαφορά μεταξύ εσόδων και εξόδων που επηρεάζει τους συλλόγους. Ο βασικότερος λόγος αυτής της διαφοράς είναι το γεγονός ότι πολλοί σύλλογοι ασχολούνται με την πώληση παγίων περιουσιακών στοιχείων με σκοπό να χρηματοδοτήσουν τα ελλείμματα που προκύπτουν από αθλητικές δραστηριότητες.

Οι Barroncelli & Lago (2006) επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των Ascari και Gagnerain (2006) αλλά και του Bosca(2008) στα πλαίσια του Ιταλικού πρωταθλήματος. Υποστηρίζουν ότι παρά την ανάπτυξη του Ιταλικού ποδοσφαίρου αρχικά κυρίως από την είσοδο τους στην συνδρομητική τηλεόραση, όμως μετά την έναρξη της νέας χιλιετίας βυθίστηκαν σε μια οικονομική κρίση που είχε ως αποτέλεσμα να πτωχεύσουν πολλοί ποδοσφαιρικοί σύλλογοι.

Κάποιες άλλες έρευνες που έγιναν για το Αγγλικό και το Πορτογαλικό πρωτάθλημα έδειξαν ότι οι κύριες αιτίες για την κρίση στους συλλόγους είναι η απώλεια εσόδων λόγω υποβιβασμού, η αύξηση του ανεπαρκούς εισοδήματος και το υπερβολικό κόστος των μισθών. Για το πορτογαλικό πρωτάθλημα οι Barros,et(2006) υποστηρίζουν πως η οικονομική αστάθεια τους προκλήθηκε από την ανεπαρκή πολιτική του κράτους και την κακή διαχείριση.

Οι Frick & Prinz (2006) ερευνήσαν τα οικονομικά της Γερμανικής Bundesliga και διαπίστωσαν ότι ήταν λίγο βελτιωμένα τα οικονομικά τους σε σχέση με τα άλλα πρωταθλήματα της Ευρώπης. Αυτό οφείλονταν στο γεγονός ότι το συνολικό

Παθητικό τους ήταν στο μισό σε σύγκριση με τους συλλόγους της Ισπανίας , της Αγγλίας και της Ιταλίας και η παρουσία των φιλάθλων της ήταν υψηλή και συνεχώς αυξανόμενη αλλά και τα έσοδα από τους χορηγούς ήταν και είναι τα υψηλότερα στην Ευρώπη.

Ο Δημητρόπουλος(2009) εξέτασε τους παράγοντες που έχουν σημαντική επίδραση στην κερδοφορία των ελληνικών ποδοσφαιρικών συλλόγων. Υποστηρίζει πως οι ποδοσφαιρικοί σύλλογοι στην Ελλάδα υποφέρουν από σοβαρές απώλειες με πολύ υψηλά επίπεδα δανεισμού και αρνητική απόδοση στα ίδια κεφάλαια και τα περιουσιακά στοιχεία. Η κύρια διαπίστωση του είναι ότι η κερδοφορία των ποδοσφαιρικών συλλόγων είναι άμεσα συνδεδεμένη με την μικρή επιτυχία τους στους αγώνες πράγμα που δείχνει ότι τα αρνητικά αποτελέσματα επιδεινώνουν την αθλητική απόδοση τους. Έτσι οι σύλλογοι δεν μπορούν να επιδιώξουν την μεγιστοποίηση της αθλητικής απόδοσης τους χωρίς να λάβουν υπόψη την οικονομική τους απόδοση.

Τέλος υποστηρίζει ότι οι αθλητικές επιδόσεις και η οικονομική επιτυχία πάνε μαζί. Ακόμη και αν αυτό συμβαίνει οι αθλητικές τους επιδόσεις έχουν μια ημερομηνία λήξης και δεν μπορεί να επιτευχθούν εις βάρος της χρηματοοικονομικής σταθερότητας. Για τον λόγο αυτό οι διαχειριστές των ποδοσφαιρικών συλλόγων χρειάζεται να προσθέσουν τις προοπτικές της κερδοφορίας και της απόδοσης στα σχέδια τους για την καλύτερη διαχείριση των ομάδων.

ΜΕΡΟΣ Β
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6
ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ (ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ)

6.1. Χρησιμοποιούμενοι Αριθμοδείκτες

Η χρήση και η σωστή ερμηνεία των χρηματοοικονομικών δεικτών αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο στα πλαίσια της σύγχρονης χρηματοοικονομικής διοίκησης και αυτό γιατί μπορεί να αποκαλύψουν αδυναμίες της επιχείρησης σε διάφορους τομείς και να βοηθήσουν την διοίκηση να λάβει τα κατάλληλα μέτρα.

Ακόμη είναι σε θέση να προσδιορίσουν σε κάποιο βαθμό και την στρατηγική που εφαρμόζουν τα διάφορα στελέχη για την δική τους προσωπική ανάλυση παράλληλα με την ανάπτυξη της εταιρείας. Σε ορισμένες περιπτώσεις η χρήση τους αποδεικνύεται πολύτιμη και απαραίτητη. Όμως για να μπορέσει ένας αριθμοδείκτης να αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο θα πρέπει να συγκριθεί με άλλους δείκτες για ένα συγκεκριμένο έτος. Ακόμη πρέπει να υπολογιστούν δείκτες για μια σειρά ετών προκειμένου να διαπιστωθεί η τυχόν βελτίωση ή επιδείνωση αυτών μέσα στην πορεία του χρόνου.

Αν δεν γίνει σωστή χρήση των δεικτών από τον εκάστοτε αναλυτή μπορεί να τον οδηγήσει σε παραπλανητικά συμπεράσματα. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να ερευνά ομάδες δεικτών και όχι μεμονωμένα. Με τους αριθμοδείκτες μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να εξετάσουν τους τομείς της επιχείρησης, οι πιστωτές εξετάζουν την περίπτωση χορήγησης μακροπρόθεσμων δανείων για την χρηματοδότηση των επενδυτικών προγραμμάτων της επιχείρησης. Οι επενδυτές επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους κυρίως στους δείκτες που απεικονίζουν την ανάπτυξη και την μακροχρόνια αποδοτικότητα της επιχείρησης.

Τέλος η διοίκηση της επιχείρησης ενδιαφέρεται για όλους τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται από την ικανότητα της να ανταπεξέρχεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της μέχρι την ικανότητα της να πραγματοποιεί κέρδη σε μέσο-μακροπρόθεσμη βάση. Οι αριθμοδείκτες διακρίνονται σε 6 βασικές κατηγορίες όπου και η κάθε κατηγορία περιλαμβάνει και μια κατηγορία δεικτών. Οι κατηγορίες έχουν ως ακολούθως:

A) Αριθμοδείκτες Ρευστότητας οι οποίοι χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό τόσο της βραχυχρόνιας θέσης της επιχείρησης όσο και της ικανότητας της να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της .

B) Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας (Κυκλοφοριακής Ταχύτητας), οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται προκειμένου να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχείρησης στην χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων, κατά πόσο δηλαδή γίνεται ικανοποιητική χρήση ή όχι αυτών.

Γ) Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας, σύμφωνα με αυτούς μετράται η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης ή η δυναμικότητα των κερδών της και η ικανότητα διοίκησης της. Με άλλα λόγια μετρούν τον βαθμό επιτυχίας ή αποτυχίας σε μια δεδομένη χρονική στιγμή.

Δ) Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Διάθρωσης και Βιωσιμότητας, με αυτούς εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ο βαθμός προστασίας που αναλαμβάνουν οι πιστωτές της.

Με άλλα λόγια μετρούν τον βαθμό στον οποίο η επιχείρηση έχει χρησιμοποιήσει δανειακά κεφάλαια για την ανάπτυξη της.

E) Αριθμοδείκτες Επενδύσεων οι εν λόγω αριθμοδείκτες συσχετίζουν τον αριθμό των μετοχών μια επιχείρησης και την χρηματιστηριακή τους τιμή με τα κέρδη, τα μερίσματα και τα άλλα περιουσιακά της στοιχεία. Κυρίως οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται από τους επενδυτές για την επιλογή των μετοχών.

ΣΤ) Αριθμοδείκτες Μεγέθυνσης και ανάπτυξης(Θάνος Κιόχος Παπανικολάου,(2002) με τους εν λόγω δείκτες εκφράζεται η ικανότητα της επιχείρησης να αναπτυχθεί και να διατηρηθεί η ανταγωνιστική θέση της σε μια αναπτυσσόμενη οικονομία.

Με την κατάλληλη χρήση τους επιτυγχάνεται η πλήρης κατανόηση της εικόνας της εταιρείας. Στο πρακτικό μέρος της παρούσας εργασίας θα γίνει εκτενής ανάλυση των βασικότερων αριθμοδεικτών και των υποκατηγοριών τους.

6.2. Ισορροπημένη Κάρτα Επιδόσεων (Balanced Scorecard)

Η ισορροπημένη κάρτα επιδόσεων αναπτύχθηκε από τον καθηγητή Robert Kaplan και τον David Norton το 1990. Η ιδέα τους πάρθηκε από μια ερευνητική μελέτη 12 οργανισμών όπου ήθελαν να ερευνήσουν νέες μεθόδους μέτρησης της απόδοσης τους. Με την ισορροπημένη κάρτα επιδόσεων ενεργοποιούνται οι οργανισμοί να μετρήσουν την απόδοσή τους και τις λειτουργίες τους. Στο παρελθόν οι μετρήσεις

απόδοσης γινόταν μόνο με χρηματοοικονομικές μετρήσεις και αυτό δεν έδινε μια ολοκληρωμένη εικόνα.

Οι Kaplan & Norton (1996c) ορίζουν το balanced scorecard ως ένα σύνολο δεικτών μέτρησης της αποδοτικότητας που αποτελείται από 4 διαφορετικές συνιστώσες (χρηματοοικονομική, πελάτες, εσωτερικές διαδικασίες και μάθηση και ανάπτυξη), το οποίο παρέχει ένα πλαίσιο για την «μετάφραση» της επιχειρηματικής στρατηγικής σε μετρήσιμους δείκτες αποδοτικότητας.

- **Η φιλοσοφία και η χρησιμότητα του Balanced scorecard**

Το 1992 οι Kaplan & Norton συνειδητοποίησαν ότι οι χρηματοοικονομικοί δείκτες από μόνοι τους δεν είναι οι κατάλληλοι για την διοίκηση ενός οργανισμού καθώς ο ανταγωνισμός και το δυναμικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον καθιστούν τους δείκτες αυτούς αποπροσανατολισμένους και ξεπερασμένους. Ο Imre(2004) υποστηρίζει ότι τα εργαλεία αυτά πρέπει να παρέχουν πληροφορίες όσον αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν την μελλοντική απόδοση. Οι Kaplan & Norton(2000) ανέπτυξαν το Balanced scorecard για την αποτελεσματική ερμηνεία, απεικόνιση και παρακολούθηση των εταιρικών στρατηγικών. Το μοντέλο αυτό αποτελεί την εταιρική διαχείριση και έλεγχο 4 ισορροπημένων προοπτικών, των χρηματοοικονομικών, των πελατών των εσωτερικών διαδικασιών και την προοπτική που αφορά την μάθηση και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα με τους Bito- Czerny(2010) ως βασικός σκοπός της χρήσης του Balanced Scorecard είναι η στήριξη της εταιρικής στρατηγικής όπου για να γίνει αυτό πρέπει να αναπτυχθεί το κατάλληλο όραμα, ο σαφής ορισμός των στρατηγικών στόχων και η κατανομή τους σε τμήματα έτσι ώστε να μπορέσουν να μετρηθούν. Οι στρατηγικοί στόχοι μπορούν να διαιρεθούν περαιτέρω με βάση τα διάφορα κριτήρια και μπορούν να εξεταστούν σε σχέση με ένα χρονικό ορίζοντα (βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα). Ο James Quinn (2000)⁹ ορίζει την στρατηγική ως ένα σχέδιο το οποίο ενοποιεί τους βασικούς στόχους, τις πολιτικές και την αλληλουχία των ενεργειών ενός οργανισμού σε μια συνεκτική ολότητα. Μια καλά διαμορφωμένη στρατηγική βοηθάει στην συγκέντρωση και κατανομή πόρων του οργανισμού σε μια μοναδική και βιώσιμη θέση, βασιζόμενη στα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του, στις προσδοκώμενες αλλαγές του περιβάλλοντος και τις ενδεχόμενες κινήσεις των ανταγωνιστών τους.

⁹ Σημειώσεις Παραδόσεων Κου Γαρεφαλάκη Αλέξανδρου, Διοικητική Οικονομική ΠΜΣ Λογιστική & Ελεγκτική, 2010, Ηράκλειο

Η χρησιμότητα του BSC έγκειται κυρίως στα εξής στοιχεία: α) διατηρεί την χρηματοοικονομική μέτρηση ως μια κρίσιμη σύνοψη της διοικητικής και επιχειρησιακής επίδοσης και β) δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε μια γενικότερη ενοποιημένη σειρά μετρήσεων και διαδικασιών και στην ιδιαιτερότητα της ανάπτυξης και μάθησης. Οι εταιρείες που χρησιμοποιούν το BSC λαμβάνουν και τα εξής πλεονεκτήματα α) αποσαφήνιση και επίτευξη συναίνεσης για την στρατηγική β) επικοινωνία στρατηγικής διαμέσου του οργανισμού γ) ευθυγράμμιση τμηματικών και προσωπικών στόχων στην στρατηγική δ) σύνδεση στρατηγικών σκοπών με μακροπρόθεσμους στόχους και ετήσιο προϋπολογισμό ε) αναγνώριση και ευθυγράμμιση στρατηγικών πρωτοβουλιών στ) εκτέλεση περιοδικών και συστηματικών στρατηγικών αναθεωρήσεων και ζ) απαίτηση ανατροφοδότησης για εκμάθηση και βελτίωση της στρατηγικής.

- **Προοπτικές του Balanced Scorecard**

Όσον αφορά τις προοπτικές του BSC για τις αθλητικές επιχειρήσεις δείχνουν ότι η ύπαρξη επαρκών χρηματοοικονομικών διαχειρίσεων, οι καθορισμένες και αποτελεσματικές λειτουργίες για τις εσωτερικές διαδικασίες η αναγκαιότητα για ανάπτυξη και η σωστή διαχείριση του περιβάλλοντος του πελάτη είναι το ίδιο σημαντικές για την λειτουργία τους όπως στην περίπτωση άλλων επιχειρήσεων.

- 1. Προοπτική των Πελατών**

Στην περίπτωση των επιχειρήσεων που διαχειρίζονται αθλητικά σωματεία υπάρχουν διάφορες κατηγορίες πελατών όπως επισκέπτες και γκρουπ οπαδών, τους χορηγούς και τους γονείς πίσω από τις ερασιτεχνικές ομάδες. Οι ομάδες αυτές διαφέρουν όχι μόνο προς την σύνθεση και την δομή τους αλλά και επειδή για τους συγκεκριμένους πελάτες τα διάφορα επιτεύγματα χρησιμεύουν ως στοιχεία για την επίδοσή τους. Και για τις 3 περιπτώσεις οι Kaplan & Norton(2004) υποστηρίζουν πως η συντήρηση η ικανοποίηση και η ανάπτυξη μπορούν να χρησιμεύσουν ως αποδεκτά μέτρα της επιτυχίας.

- 2. Η προοπτική των επιχειρηματικών διαδικασιών**

Η δημιουργία της αξίας εφαρμόζεται μέσω των εσωτερικών επιχειρηματικών διαδικασιών και των επιδόσεων μέσω αυτών, καθώς αποτελεί την βάση για την βελτίωση από την άποψη των πελατών. Οι εσωτερικές λειτουργικές διαδικασίες μπορεί να χωριστούν σε 4 επιπλέον τομείς α) στην βασική β) των πελατών γ) την καινοτομία και δ) τον έλεγχο/ κοινωνικές διεργασίες.

Με τις βασικές διαδικασίες αναφερόμαστε σε ένα σύστημα που διέπει την γενική λειτουργία της επιχείρησης μέσω εσωτερικών συστημάτων τεκμηρίωσης, της σχέσης μεταξύ διοίκησης και προπονητών, προπονητών και παικτών και των συστημάτων παρακολούθησης γενικά. Η διαχείριση των πελατών όπως ορίζεται ελέγχει το σύστημα των επαφών με τις ομάδες από την πλευρά του πελάτη, την ανάπτυξη των συμβατικών σχέσεων με τους χορηγούς και την δημιουργία διαδικασιών για την απόκτηση συνηθειών με σκοπό να κρατήσουν οπαδούς.

3. Η Προοπτική της Μάθησης και της Ανάπτυξης

Η προοπτική αυτή περιλαμβάνει μελέτες οι οποίες σχετίζονται με τις δεξιότητες και τα κίνητρα των εργαζόμενων. Η οργανωτική ανάπτυξη μπορεί να πραγματοποιηθεί εάν όλοι οι εργαζόμενοι έχουν επίγνωση της εταιρικής στρατηγικής και μπορούν να ταυτιστούν με αυτή. Είναι πολύ σημαντικό για τον οργανισμό να έχει την ικανότητα να αλλάζει μέσω των υπαλλήλων της και για να το επιτύχει αυτό πρέπει να εκπαιδεύονται συνεχώς και να έχει θεσπιστεί μια κατάλληλη βάση για την εφαρμογή των πληροφοριών. (Kaplan-Norton 2002)

4. Η Χρηματοοικονομική Προοπτική

Η στρατηγική πτυχή αυτής της προοπτικής είναι η ανάπτυξη μιας επιχείρησης σταθερού κεφαλαίου η οποία θα μπορεί να χρηματοδοτεί τις λειτουργικές δαπάνες και τις αναγκαίες επενδύσεις της. Οι χρηματοοικονομικοί στόχοι συνδέονται με την κερδοφορία κυρίως μέσω της αύξησης των εσόδων και την επιστροφή του επενδυμένου κεφαλαίου. (Kaplan-Norton,2004).

Ο κύριος στόχος της χρηματοοικονομικής προοπτικής περιλαμβάνει δυο στρατηγικές ι)αποτελεσματικότητα και ιι) ανάπτυξη με τους ακόλουθους τομείς α) βελτίωση της δομής κόστους (νέες πηγές εισοδήματος) και β) αύξηση της αξίας των πελατών (βελτίωση της κερδοφορίας των πελατών). Στην περίπτωση των κερδοσκοπικών εταιρειών η αύξηση της αξίας των μετόχων είναι ο πρωταρχικός χρηματοοικονομικός στόχος. Για τους αθλητικούς οργανισμούς η χρηματοοικονομική προοπτική στοχεύει στην υλοποίηση της στρατηγικής αυτής.

6.3. Μοντέλο Πρόβλεψης Χρεοκοπίας(Altman's Z-Score)

6.3.1 Βιβλιογραφική Επισκόπηση (Z-Score)

Μία επιχείρηση θεωρείται ότι έχει αποτύχει δηλαδή έχει φτάσει πλέον στα όρια της χρεοκοπίας – πτώχευσης και δεν υπάρχει δυνατότητα βελτίωσης της όταν (α) παύει τη λειτουργία της λόγω μεταβιβάσεως ή πτώχευσης, (β) παύει την συνεργασία της με τους πιστωτές της ακολουθώντας οι δεύτεροι διάφορες ενέργειες όπως κατάσχεση, (γ) αποσύρεται εκουσίως, αφήνοντας απλήρωτα χρέη, και (δ) συμμετέχει σε δικαστικές ενέργειες, για την εκκαθάριση της και την αναδιοργάνωση του μηχανισμού της (Enshassi κ.α, 2006). Άλλοι ερευνητές αναφέρουν ότι η αποτυχία μπορεί να προσδιοριστεί με πολλούς τρόπους, ανάλογα με το ενδιαφέρον ή την κατάσταση που βρίσκεται η υπό εξέταση επιχείρηση (Dimitras κ.α.,1996)

Μία επιχείρηση θεωρείται ότι βρίσκεται σε χρεοκοπία όταν δεν είναι σε θέση να ανταπεξέρθει στις τρέχουσες ταμιακές υποχρεώσεις της χωρίς να καταφύγει σε δραστικά μέτρα μεταβολής της κεφαλαιακής και λειτουργικής δομής της (Κάντζος Κ. 2002). Μερικά από τα αίτια οικονομικής κρίσης –χρεοκοπίας σύμφωνα με τον Rees B.(1990) είναι οι εξής : α)χαμηλά αποτελέσματα χρήσης β)υπερβολικός δανεισμός σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια γ)ανεπαρκής έλεγχος της ρευστότητας δ)εισαγωγή σε αγορές άγνωστές ή αδυναμία εξόδου από ζημιογόνες κ.α. ενώ ο Arditi et al. (2000) αποδίδει τις αιτίες στους εξής παράγοντες: (1) δημοσιονομικά θέματα (2) ανθρώπινα / οργανωτικά θέματα κεφαλαίου της προσαρμογής στις συνθήκες της αγοράς, (3) επιχειρηματικά ζητήματα, (4) μακροοικονομικά θέματα, και (5) φυσικούς παράγοντες

Ο Altman (1968) ορίζει την επιχειρηματική αποτυχία διατυπώνοντας ότι μια εταιρεία θεωρείται ότι έχει αποτύχει αν το ποσοστό απόδοσης των επενδυμένων κεφαλαίων, είναι σημαντικά και συνεχώς χαμηλότερα από τις επικρατούσες τιμές για παρόμοιες επενδύσεις. Ένα άλλο κριτήριο είναι η ανεπάρκεια των εσόδων που απαιτούνται για την κάλυψη των εξόδων και τις καταστάσεις, όταν η μέση απόδοση μιας επένδυσης είναι κάτω του κόστους του κεφαλαίου της επιχείρησης.

Πολλές μελέτες έχουν πραγματοποιηθεί για την δημιουργία προγνωστικών μεταβλητών οι οποίες θα μπορούσαν να παρέχουν βέβαιες προβλέψεις σχετικά με την οικονομική δυσχέρεια κάθε επιχείρησης. Οι περαιτέρω γνώσεις, που έχουν αποκτηθεί από βελτίωση των στατιστικών μεθόδων έχουν βελτιώσει την επιτυχία πρόβλεψης

της πτώχευσης (McLeaya and Omarb, 2000, Foreman, 2002) χωρίς όμως την ικανοποιούν στο άριστο επίπεδο.

Ο Beaver (1967) και ο Altman (1968) χρησιμοποίησαν πρωτογενείς παράγοντες πρόβλεψης ανάμεσα από μια σειρά οικονομικών δεικτών ώστε να παρέχουν μια λύση στο θέμα της πρόβλεψης πτώχευσης. Ο Beaver (1967) χρησιμοποίησε την διακύμανση του μέσου σταθμισμένου μέσου επτά αριθμοδεικτών και εξέτασε περισσότερους από τριάντα διαφορετικούς παράγοντες βασιζόμενος κυρίως σε μεταβλητές ταμειακών ροών όπως επίσης και οι Aziz, Emanuel και Lawson (1988) οι οποίοι στάθηκαν στα ίδια συμπεράσματα. Η καινοτομία του Altman (1968) ήταν η εφαρμογή της ανάλυσης και διαχωρισμού βάσει πολλαπλών μεταβλητών και δεικτών (multivariable model discriminant analysis) με συνδυασμό των πέντε κύριως χρηματοοικονομικών δεικτών για τον υπολογισμό ενός σύνθετου σταθμισμένου δείκτη ή Z-score (Κάντζος, 2002) . Η χρήση της τεχνικής Z-score έχει διατηρηθεί μέχρι σήμερα σε διάφορες μορφές και χρησιμοποιείται συνήθως από τον χρηματοπιστωτικό τομέα (τράπεζες) για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (Emel, Oralb, Reismanb και Yolalana ,2003).

Ακολούθησαν πολλές μελέτες για την διερεύνηση της προβλεπτικής δύναμης των οικονομικών δεικτών και που έχουν βελτιώσει τις οικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του Z-score, διευρύνοντας την γκάμα της πέρα από τις βιομηχανικές επιχειρήσεις, ή διερευνώντας τα περιορισμένα δείγματα δεδομένων παλαιότερων ερευνητών (Deakin 1972, Altman, Handelman και Narayanan 1977)

Οι νεότερες έρευνες χαρακτηρίζονται και από την χρήση άλλων μεταβλητών¹⁰ (ποιοτικές), εκτός των χρηματοοικονομικών δεικτών οι οποίοι συνιστούν μία νέα προσέγγιση στο πρόβλημα των προβλέψεων και στην διαδικασία αποφάσεων (Argenti, 1976). Ο Argenti συμπεριέλαβε στο μοντέλο του πολλές μη ποσοτικές μεταβλητές και συνέκρινε την προβλεπτικότητά τους με αυτήν 28 χρηματοοικονομικών δεικτών, καταλήγοντας σε ενθαρρυντικά συμπεράσματα αφού οι μη αριθμητικοί δείκτες είχαν ίση αποτελεσματικότητα με τους αριθμητικούς.

¹⁰ Τέτοια στοιχεία είναι : η ελλιπής χρηματοοικονομική πληροφόρηση, η αλλοίωση των οικονομικών δημοσιευμένων στοιχείων, υπερβολική χρήση κεφαλαιακής μόχλευσης , η διοικητική δραστηριότητα της εταιρείας , η καθυστέρηση δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων και η μη αλλαγή ελεγκτών κ.α.

6.3.2. Παράγοντες που επηρεάζουν την Πτώχευση

Σύμφωνα με τον Platt(1985) η αποτυχία μίας επιχείρησης (business failure), αλλά και η πτώχευση (bankruptcy), γενικότερα, είναι αποτέλεσμα συνδυασμού πολλών μεταβλητών, όπως για παράδειγμα μία αναποτελεσματική διοίκηση η οποία δε μπορεί να πάρει τις σωστές αποφάσεις για την επιχείρηση, μία αρνητική οικονομική συγκυρία, αλλά και διάφορα γεγονότα που μπορούν να επηρεάσουν την πορεία μίας επιχείρησης, ή και ενός ολόκληρου κλάδου.

Για να εντοπισθούν πιθανές παράμετροι που επηρεάζουν την πορεία μίας επιχείρησης, θα πρέπει να αναλυθούν πολλοί παράγοντες που την επηρεάζουν, όπως π.χ. αριθμοδείκτες, τιμές μετοχών της επιχείρησης, αλλά και λογιστικά μεγέθη.

Ο κύκλος των ταμειακών ροών (cash- flow cycle) αναφέρεται στις εισπράξεις και τα έξοδα μίας επιχείρησης. Οι εισπράξεις και οι πληρωμές, όμως, δε γίνονται πάντοτε ταυτόχρονα. Αυτό ακριβώς το γεγονός είναι που μπορεί σε ακραίες περιπτώσεις να οδηγήσει μία επιχείρηση σε πτώχευση. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να κρατούν ένα συγκεκριμένο ποσοστό κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (απαιτήσεις, μετρητά, αποθέματα), ώστε να μπορούν εύκολα να ρευστοποιηθούν. Αν δεν κρατηθεί μία ισορροπία, είναι πιθανό η εταιρεία να οδηγηθεί σε πτώχευση.

Η χρηματοοικονομική μόχλευση αναφέρεται στο καθαρό εισόδημα μίας επιχείρησης και στον τρόπο με τον οποίο αυτή επιλέγει να χρηματοδοτηθεί. Υπάρχουν δύο τρόποι: α) είτε με δανεισμό (debt) β) είτε με αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (equity). Συνήθως, η επιλογή που υιοθετείται είναι η πρώτη και ορισμένοι επιθετικοί επιχειρηματίες προσπαθούν να δανειστούν όσο το δυνατόν μεγαλύτερα κεφάλαια. ωστόσο, το μειονέκτημα αυτής της επιλογής είναι ότι οι δανειστές απαιτούν αποπληρωμή του δανείου σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Όλα αυτά είναι προβλήματα που εγκαίρως μπορούν να εντοπιστούν από τη διοίκηση μίας επιχείρησης. Στην περίπτωση που η διοίκηση είναι αναποτελεσματική, θα καθυστερήσει να αναγνωρίσει τα προβλήματα, καθώς και να πάρει τις σωστές αποφάσεις για την επίλυσή τους, γεγονός που θα οδηγήσει την επιχείρηση με μαθηματική ακρίβεια στην οικονομική ασφυξία και τέλος στην πτώχευση.

6.3.3. Το μοντέλο Z- Score του Altman

Το μοντέλο Z- score του Altman (1968) είναι ένα εύχρηστο και εύκολο εργαλείο για τον προσδιορισμό της οικονομικής δυσχέρειας επιχειρήσεων και την παροχή πληροφοριών και στοιχείων ώστε η διοίκηση να μπορεί να προβεί σε αποφάσεις ώστε να βελτιώσει την θέση της. Το μοντέλο μπορεί να εφαρμοστεί από επιχειρήσεις , ανεξάρτητα για το αν οι μετοχές της βρίσκονται στο χρηματιστήριο ή όχι και το οποίο μπορεί να συσχετιστεί και να εφαρμοστεί σε άλλες χώρες. Το Z-score είναι μια γραμμική εξίσωση που αποτελείται από πέντε χρηματοοικονομικούς δείκτες (X) που ενεργούν ως ανεξάρτητες μεταβλητές και από τους συντελεστές διαφοροποίησης τους για κάθε δείκτη (K).

Ο Edward I. Altman, το 2002 πρόβλεψε τον κίνδυνο για εταιρείες χρησιμοποιώντας πολλαπλές διακριτές στατιστικές μεθόδους. Διερεύνησε όχι μόνο τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των πιθανών εταιρειών που βρίσκονται ένα βήμα πριν την πτώχευση, αλλά και το πόσο χρήσιμη είναι η μελέτη των χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών. Επισημαίνεται πως η βασική έρευνα για μεγάλο μέρος του υλικού σε αυτό το έγγραφο έγινε το 1967, ενώ πολλές μεταγενέστερες μελέτες έχουν σχολιάσει το z-score και την αποτελεσματικότητά του, συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής το 1995 για την ανάλυση του πιστωτικού κινδύνου των αναδυόμενων επιχειρήσεων στην αγορά, αναπτύσσοντας ένα δεύτερης γενιάς μοντέλο (Zeta) που δημιουργήθηκε το 1976.

Συγκεκριμένα το μοντέλο έχει την εξής μορφή :

$$Z = K_1 * X_1 + K_2 * X_2 + K_3 * X_3 + K_4 * X_4 + K_5 * X_5 + \dots + K_v * X_v$$

Όπου: X_1 = κεφάλαιο κίνησης / σύνολο ενεργητικού (απεικόνιση **ρευστότητας**)

X_2 =αδιανέμητα κέρδη /σύνολο ενεργητικού (απεικόνιση **αυτοχρηματοδότησης**)

X_3 =κέρδη προ τόκων και φόρων/σύν. ενεργητικού (απεικόνιση **αποδοτικότητας συνολικών κεφαλαίων**)

X_4 =Σύνολο ιδίων κεφαλαίων /σύνολο ενεργητικού (απεικόνιση **κεφαλαιακής διάρθρωσης**)

X_5 =Πωλήσεις / Συν. Ενεργητικού (απεικόνιση **κυκλοφοριακής ταχύτητας συνολικής περιουσίας**)

Ανάλογα με την μορφή της επιχείρησης και την δραστηριότητα της το μοντέλο και οι κριτικές τιμές του λαμβάνει το Z-score διαμορφώνονται αναλόγως. Έτσι υπάρχουν τρεις εκδοχές του μοντέλου :

1) Για βιομηχανικές επιχειρήσεις εισηγμένες εταιρείες στο χρηματιστήριο :

$$Z = 1,2 * X_1 + 1,4 * X_2 + 3,3 * X_3 + 0,6 * X_4 + 1 * X_5$$

Η κριτικές τιμές του Z για αυτό το μοντέλο έχουν οριστεί μεταξύ **1,80 και 3,00**

2) Για βιομηχανικές επιχειρήσεις μη εισηγμένες εταιρείες στο χρηματιστήριο :

$$Z = 0,717 * X_1 + 0,847 * X_2 + 3,107 * X_3 + 0,420 * X_4 + 0,998 * X_5$$

Η κριτικές τιμές του Z για αυτό το μοντέλο έχουν οριστεί μεταξύ **1,23 και 2,90**

3) Για τους υπόλοιπους τύπους επιχειρήσεων :

$$Z = 6,56 * X_1 + 3,26 * X_2 + 6,72 * X_3 + 1,05 * X_4$$

Οι κριτικές τιμές που παίρνει αυτή εκδοχή είναι **1,1 και 2,6**

Επισημαίνεται και για τις τρεις παραπάνω εκδοχές ότι εάν το Z-score είναι κάτω των κατώτατων ορίων που ορίζουν οι κριτικές τιμές τότε η επιχείρηση βρίσκεται σε επικίνδυνη ζώνη δηλαδή στην ζώνη χρεοκοπίας. Εάν το Z-score βρίσκεται πάνω από τα ανώτατα όρια τότε η επιχείρηση βρίσκεται σε ασφαλή ζώνη που σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν αντιμετωπίζει δυσχέρεια.

Όταν υπάρχει η περίπτωση που θα υφίσταται κατώτατα όρια < Z-score < ανώτατα όρια τότε η επιχείρηση βρίσκεται στην γκριζα ζώνη που σημαίνει ότι η διοίκηση θα πρέπει να διαχειριστεί με σύνεση τις αποφάσεις που θα πάρει σχετικά με την πορεία της επιχείρησης και να εκμεταλλευτεί κατάλληλα τα περιουσιακά της στοιχεία ώστε να μη βρεθεί στην ζώνη χρεοκοπίας αλλά να βελτίωση την θέση της και να προαχθεί στην ασφαλή ζώνη, ή έστω αν αυτό δεν είναι εφικτό να κρατήσει την θέση της.

Τα βασικότερα πλεονεκτήματα του **Z-score** μοντέλου είναι:

α) Η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του μοντέλου κάτι που αποδεικνύεται από τα στατιστικά στοιχεία που υπάρχουν από το 1968 (αρχική εφαρμογή του μοντέλου) μέχρι και σήμερα. β) Η ελεύθερη διάθεσή του σε κάθε ενδιαφερόμενο. γ) Η σχετικά εύκολη εφαρμογή του από κάθε ενδιαφερόμενο χρήστη. δ) Η συνεχής αναβάθμιση του μέσα από τη συνεργασία των αναλυτών που το εφαρμόζουν και του εκδότη.

Όσο αφορά τα κυριότερα μειονεκτήματα της μεθόδου θα μπορούσαν να συνοψιστούν στα παρακάτω α) Ο περιορισμένος αριθμός επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν ως δείγμα καθώς και η μεγάλη χρονική διασπορά. β) Η στατικότητα που χαρακτηρίζει τους χρηματοοικονομικούς δείκτες καθώς και το πρόβλημα της χειραγώγησης των λογιστικών καταστάσεων από πλευράς επιχείρησης με στόχο την ωραιοποίηση της εικόνας της. γ) Η αρχική ανάλυση περιλάμβανε μόνο βιομηχανικές επιχειρήσεις οποιαδήποτε λοιπόν εφαρμογή σε άλλης μορφής επιχείρηση απαιτεί την ανάλογη προσοχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

7.1. Σύντομη Ιστορική Αναδρομή ΠΑΕ ΟΦΗ

Το Φθινόπωρο του 1925 και ενώ η Κρήτη βρισκόταν στην περίοδο του μεσοπολέμου στο γυμναστήριο της οδού Ιδομενέως από του αθλητές του Στίβου, τους Παλαιστές, τους Αρσιβαρίστες, τους Ποδοσφαιριστές γεννήθηκε η ιδέα για την δημιουργία ενός συλλόγου, ενός ομίλου όπως επιθυμούσαν να λέγεται. Το σωματείο αυτό ήθελαν να είναι ξεχωριστό να είναι ένας όμιλος που θα αποτελείται από τους ίδιους τους φιλάθλους του. Έτσι δεν άργησαν να καταλήξουν στο όνομα του «Όμιλος Φιλάθλων Ηρακλείου»(ΟΦΗ).

Το πρώτο καταστατικό υπογράφηκε στο σπίτι του μετέπειτα γιατρού Μηνά Ζαμπιόζη όπου στο «φυτώριο» του ανήκαν αρχικά οι Πρόσκοποι του Ηρακλείου και οι τελειόφοιτοι του Γυμνασίου Αρρένων της πόλης. Οι επιδιώξεις που είχε το νέο σωματείο έτσι όπως καταγράφηκαν στο πρώτο καταστατικό του ήταν α) οι παντός είδους αθλητικές δραστηριότητες β) η ψυχαγωγία των μελών και γ) η οργάνωση διαλέξεων και εκδρομών.

Στα πρώτα βήματα του ΟΦΗ δημιουργήθηκαν τμήματα κολύμβησης, ποδοσφαίρου στίβου, αθλοπαιδιών ενώ το 1928 δημιουργήθηκε η γυναικεία ομάδα βόλεϊ. Το φίλαθλο κοινό της πόλης αγκάλιαζε ολοένα και περισσότερο την ομάδα με τα ασπρόμαυρα καθώς πέραν του ποδοσφαίρου που πρωταγωνιστούσε είχε μεγάλες και

σε άλλα αθλήματα αλλά κυρίως στον κλασσικό αθλητισμό και τους «Παγκρήτιους» αγώνες που κυριολεκτικά κυριαρχούσε. Ο ΟΦΗ ήταν πλέον ξακουστός και αγαπητός σε όλο το νησί. Δεν υπάρχουν ιστορικά στοιχεία για τους αγώνες που έδωσε ο ΟΦΗ εκείνη την περίοδο, πάντως την 15ετία (1925-1940) οι παλιότεροι αναφέρουν ότι ο ΟΦΗ έδωσε παραπάνω από 400 αγώνες ποδοσφαίρου και οι περισσότεροι με άλλα σωματεία της πόλης.

Μέχρι το 1956 κάπου 30 χρόνια από την ίδρυση του η δραστηριότητα του ΟΦΗ περιοριζόταν στο τοπικό πρωτάθλημα της Ένωσης Ποδοσφαιρικών Σωματείων Ηρακλείου(ΕΠΣΗ) γιατί δεν είχε κατορθώσει να προκριθεί στην τελική φάση των προκριματικών που θα του επέτρεπαν να διεκδικήσει την συμμετοχή του στο εθνικό πρωτάθλημα. Ήταν ένα πολύπλοκο σύστημα που εφάρμοζε η ΕΠΟ και ουσιαστικά βοηθούσε τις ομάδες της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Οι πρωταθλήτριες ομάδες της Ελληνικής επαρχίας έπρεπε να δώσουν πολλούς αγώνες μπαράζ για να πάρουν το εισιτήριο για την τελική φάση. Τα πράγματα άλλαξαν την σεζόν 1955-1956. Με το που τελείωσαν τα πρωταθλήματα των 3 μεγάλων ενώσεων έγιναν 3 προκριματικοί όμιλοι. Ο ΟΦΗ ως πρωταθλητής ΕΠΣΗ μετείχε στον Νότιο όμιλο.

Οι σημαντικότερες ημερομηνίες της χρονικής ιστορίας του ΟΦΗ παρουσιάζονται εν συντομία στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1.7.1 Χρονική Ιστορική Αναδρομή ΠΑΕ ΟΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΓΕΓΟΝΟΣ
1956-1957	Σαν πρωταθλητής ΕΠΣΗ πάλι συμμετείχε σε νέους αγώνες πάλι με αντιπάλους τους Παναργειακό, Παναχαϊκή, Ολυμπιακό Χαλκίδας και πήρε την τρίτη θέση στην τελική κατάταξη. ΑΥΤΟ που δεν είχε πετύχει έως τότε το σημείωσε την περίοδο 1957-1958. Με αντιπάλους τους Παναυπλιακό, Παναχαϊκή, Ολυμπιακό Χαλκίδας .
1958-1959	Ο ΟΦΗ ήλθε πρώτος και συμμετείχε για πρώτη φορά στο πρωτάθλημα της Α κατηγορίας όπου τερμάτισε 12ος με 28β. Πάλι σαν πρωταθλητής Ηρακλείου συμμετέχει σε αγώνες μπαράζ όπου έχει αντιπάλους τον Παναιγιάλειο, και τον Απόλλωνα Καλαμάτας, και κατέλαβε την 2η θέση.
1959-1960	Συμμετείχε στο πρωτάθλημα της ανεπίσημης Β εθνικής, που είχε πολλούς ομίλους. Ο ΟΦΗ είχε ενταχθεί τότε στον νότιο όμιλο καταλαμβάνοντας την 5η θέση .
1960-1961	Τοποθετήθηκε στον Α όμιλο της Β εθνικής και κατέλαβε την 4η θέση.
1961-1962	Ήταν στον Γ όμιλο του νότιου τομέα της Β εθνικής όπου και ήρθε

πρώτος. Μετά ακολούθησαν 8 αγώνες μπαράζ όπου δεν κατάφερε να πάρει το εισιτήριο για την πολυπόθητη άνοδο στην Α εθνική.

1963 Πάντα στην Β εθνική κατέλαβε την ένατη θέση με 32 β.

1964 Συμμετείχε στον όμιλο του Πειραιά (Β όμιλο) και κατέλαβε την τρίτη θέση συγκεντρώνοντας 41 β.

1965 Πάλι στον Β όμιλο της Β εθνικής και καταλαμβάνει την 5η θέση με 39 β.

1966 **Πρώτος τίτλος στον ΟΦΗ.** Ο ΟΦΗ αγωνιζόμενος με πάθος κατάφερε να μην χάσει ούτε έναν αγώνα στην έδρα του και αναδείχθηκε πρωταθλητής συγκεντρώνοντας 44 β. Όμως δεν κατάφερε μετά να φθάσει στην Α εθνική γιατί έχασε στους αγώνες μπαράζ που ακολούθησαν. ΤΗΝ περίοδο αυτή ο ΟΦΗ στον Α όμιλο της Β εθνικής τερμάτισε τρίτος συγκεντρώνοντας 51 β.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΕΓΟΝΟΣ

1969 **πρώτη του εμφάνιση στην Α εθνική ο ΟΦΗ** τερμάτισε στην 12η θέση με 30 β

1970 **ο ΟΦΗ κατέλαβε την 13η θέση με 29 β..**

1971 **Η περίοδος ήταν μαύρη για τον ΟΦΗ** .Συγκέντρωσε 29 β. και τερμάτισε στην τελευταία θέση (17ος) με φυσικό επακόλουθο να υποβιβασθεί στην Β εθνική.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΕΓΟΝΟΣ

1972 Αγωνίζεται στον Α όμιλο της Β εθνικής και καταλαμβάνει την 4η θέση με 43 β

1973 **Η ομάδα έκανε ανανέωση** στο έμπυχο δυναμικό της, κατέλαβε την 13η θέση με 37 β.

1974 **Πάντα στον Α όμιλο της Εθνικής** καταλαμβάνει την 6η θέση με 43 μ

1975 Και πάλι στον Α όμιλο της Β εθνικής και καταλαμβάνει την 5η θέση με 43 β.

1976 **Αναδεικνύεται πρωταθλητής** με προπονητή τον κ. Ζαφειρόπουλο και επιστρέφει στην Α εθνική ο ΟΦΗ συγκέντρωσε τότε 52 βαθμούς.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΕΓΟΝΟΣ

1977 Τότε, στην πρώτη του επανεμφάνιση τερμάτισε στην 6η θέση του βαθμολογικού πίνακα, έχοντας προπονητή το Νίκο Αλέφαντο.

1978 Τερμάτισε στην 8η θέση.

1979 Τερμάτισε στην 7η θέση.

1980 Τερμάτισε στην 11η θέση.

1989	Τερμάτισε στην 10η θέση
1982	Τερμάτισε στην 9η θέση.
1983	Τερμάτισε στην 7η θέση.
1984	Τερμάτισε στην 8η θέση.
1985	Τερμάτισε στην 10η θέση.
1985-1986	Έχοντας για πρώτη φορά στον πάγκο του προπονητή τον Ευγένιο Γκέραρντ ο ΟΦΗ τερμάτισε στην 2η θέση και εξασφάλισε για πρώτη φορά στην έξοδο στο κύπελλο ΟΥΕΦΑ. Η παρουσία του κ. Γκέραρντ επί 15 συνεχή χρόνια στην θέση του προπονητή της ομάδας μας συνοδεύθηκε και με τις μεγαλύτερες διακρίσεις στην ιστορία του ΟΦΗ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΕΓΟΝΟΣ

1987	Τερμάτισε στην 3η θέση
1988	Τερμάτισε στην 4η θέση
1989	Τερμάτισε στην 5η θέση με 34 β.. Η ΠΑΕ ΟΦΗ κατακτά το Βαλκανικό Κύπελλο κερδίζοντας στον Τελικό την RADINSKI 3-1. Επίσης την ίδια περίοδο 1989-90 η ΠΑΕ ΟΦΗ αγωνίζεται και πάλι στον Τελικό Κυπέλλου Ελλάδας αλλά χάνει από τον Ολυμπιακό 4-2.
1990	Τερμάτισε στην 6η θέση με 36 β
1991	Τερμάτισε στην 8η θέση με 36 β
1992	Τερμάτισε στην 6η θέση με 34 β
1993	Τερμάτισε στην 4η θέση με 52 β. Την περίοδο 1992-93 η ΠΑΕ ΟΦΗ αγωνίζεται στο Κύπελλο UEFA με σημαντική παρουσία. Πρώτο γύρο (SLAVIA - ΟΦΗ 1-1/1-0). Δεύτερο γύρο: κερδίζει την ATLETICO με δυναμικές εμφανίσεις και ένα πολύ δραματικό επαναληπτικό αγώνα (ATLETICO - ΟΦΗ 1-0/2-0). Στον τρίτο γύρο η BOAVISTA βάζει τέλος στη συμμετοχή της ομάδας στο Κύπελλο UEFA. (ΟΦΗ - BOAVISTA 1-4/2-0).
1994	Τερμάτισε στην 7η θέση με 47 β
1995	Τερμάτισε στην 9η θέση με 49 β
1996	Τερμάτισε στην 5η θέση με 57 β
1997	Τερμάτισε στην 3η θέση με 66 β. Την περίοδο 1996-97 κατακτώντας την 3η θέση στο Ελληνικό Πρωτάθλημα εκπροσωπεί και πάλι τη χώρα μας στην Ευρώπη στο Κύπελλο UEFA. Στον πρώτο γύρο κέρδισε την ομάδα REYKJAVIK (REYKJAVIK - ΟΦΗ 0-0/3-1). Στο δεύτερο γύρο κέρδισε την FERENCVAROSI (ΟΦΗ - FERENCVAROSI 3-0/2-1). ΣΤΟΝ τρίτο γύρο ο ΟΦΗ αντιμετώπισε την Γαλλική Οσέρ. Στο πρώτο ματς στην Γαλλία ο ΟΦΗ έχασε με 3-1. Στην ρεβάνς στο Ηράκλειο ο ΟΦΗ κέρδισε με σκορ 3-2, όμως αποκλείστηκε και έτσι σταμάτησε η πορεία στον ευρωπαϊκό θεσμό.

1998	Τερμάτισε στην 7η θέση με 49 β
1999	Τερμάτισε στην 8η θέση με 51 β
2000	Τερμάτισε στην 4η θέση με 63 β. Την περίοδο 1999-2000 συμμετέχει και πάλι στην UEFA με δύο αγώνες. Κέρδισε στον πρώτο γύρο την NAPREDAK (NAPREDAK - ΟΦΗ 0-0/6-0) και έχασε από τη SLAVIA (ΟΦΗ - SLAVIA 2-2/4-1).
2001	Τερμάτισε στην 13η θέση με 39 β

Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 1.7.1 προέκυψαν μετά από επεξεργασία και με ευθύνη του συγγραφέα.

Από το 2000 και μετά η ομάδα άρχε να παρακμάζει και περισσότερο μετά την αποχώρηση του επί 16ετίας προπονητή Ευγένιου Γκέραντ. Η μέτρια και κακή πορεία της κατέληξε στον υποβιβασμό της στην Β' Εθνική την περίοδο 2008/2009. Μετά από δύο χρόνια σκληρών μαχών και αγωνιστικών αλλά και δικαστικών, δικαιώθηκε και κατάφερε να επιστρέψει στην «μεγάλη» κατηγορία.

Ο ΟΦΗ ήταν από πολλά χρόνια πριν ο τιμώμενος εκπρόσωπος της Κρήτης στο Ελληνικό ποδόσφαιρο. Με εξαίρεση κάποιες σποραδικές αναλαμπές το ποδοσφαιρικό του άστρο κρυβόταν στην σκιά των μεγάλων της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

Η ιστορική έδρα της ΠΑΕ ΟΦΗ είναι το γήπεδο «Θεόδωρος Βαρδινογιάννης» ή το γνωστό σε όλους «Γεντί Κουλέ». Πρόκειται για ένα σύγχρονο γήπεδο χωρητικότητας 9088 θέσεων. Παλαιότερα ήταν αλάνα δίπλα στο νεκροταφείο των Αρμενίων, οι προσπάθειες για την ανέγερση του ξεκίνησαν το 1949 και τα επίσημα εγκαίνια του έγιναν στις 11/11/1951.

7.2. Ανάλυση οικονομικών καταστάσεων ΠΑΕ ΟΦΗ

Η Ποδοσφαιρική Ανώνυμη Εταιρεία ΟΦΗ είναι εντάσεως κυκλοφοριακής περιουσίας δηλαδή εμπορική. Από την εξέταση των οικονομικών καταστάσεων βλέπουμε ότι η εταιρεία δεν διαθέτει οικονομική αυτονομία πράγμα που σημαίνει ότι έχει έντονη εξάρτηση από το ξένο κεφάλαιο και ανεπαρκή ρευστότητα, η οποία δείχνει ότι δεν έχει την ικανότητα να εξοφλεί τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Η κερδοφορία της επιχείρησης βρίσκεται σε πολύ κακό επίπεδο εφόσον καθ' όλη την διάρκεια της εξεταζόμενης πενταετίας οι χρήσεις είναι ζημιογόνες εκτός από το 2006

που κλείνει την χρονιά με κέρδη αλλά και πάλι ακολουθεί συμψηφισμός με ζημιές από προηγούμενες χρονιές.

Όσον αφορά την αποδοτικότητα της βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα εφόσον τα ίδια κεφάλαια της δεν αποδίδουν σε σχέση με τα ξένα γιατί είναι αρνητικά. Ακόμη το αρνητικό κεφάλαιο κίνησης δείχνει ότι η εταιρεία δε μπορεί να καλύψει τα πάγια της και μέρος του κυκλοφορούντος ενεργητικού της

Από την μελέτη των οικονομικών καταστάσεων της ΠΑΕ ΟΦΗ και τους βασικούς αριθμοδείκτες προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω με πίνακες και διαγράμματα.

- **ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ**

Πίνακας 7.2.1. Εξέλιξη του δείκτη Γενικής Ρευστότητας περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΤΙΜΕΣ ΔΕΙΚΤΗ
2006	0,8371
2007	0,6597
2008	0,4396
2009	0,3561
2010	0,2048
2011	0,1204

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Η έννοια της Ρευστότητας αναφέρεται στην ικανότητα της επιχείρησης να μπορεί να ικανοποιεί τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της και να διαθέτει τα επιπλέον χρηματικά διαθέσιμα ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει τις έκτακτες ταμειακές εκροές και έξοδα ή να μπορεί να δράττει επιχειρηματικές ευκαιρίες που δίδονται δηλαδή να διαθέτει χρηματική ευκαμψία.

Διάγραμμα 7.2.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1

Για να θεωρείται ικανοποιητική η Ρευστότητα για την επιχείρηση θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη του 1. Ο δείκτης της Γενικής ρευστότητας κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2006-2011 είναι μικρότερος της μονάδας . Αυτό σημαίνει ότι η εταιρεία δεν έχει την ικανότητα να ανταποκριθεί στις Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της . Μάλιστα ο δείκτης βαίνει φθίνον όσο μεταβαίνουμε από το ένα έτος στο άλλο.

Κατά την μετάβαση από το έτος 2006 στο έτος 2007 αυτό που επηρέασε τον δείκτη ήταν κατά κύριο λόγο η αύξηση των Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ενώ η μείωση στο κυκλοφορούν Ενεργητικό ήταν μικρής σημασίας. Ο δείκτης την επόμενη χρονιά ήτοι 2008 έχει μειωθεί περίπου κατά το 1/3 λόγω αύξησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά 30% από την προηγούμενη χρονιά και μείωση του κυκλοφορούντος ενεργητικού περίπου κατά 10%

Μεταβαίνοντας στο έτος 2009 ο δείκτης έχει μειωθεί ακόμα περισσότερο με τιμή 35,61% εξαιτίας ανάλογης μείωσης του κυκλοφορούντος ενεργητικού και αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ομοίως και για τα έτη 2010 και 2011 παρατηρούμε την ίδια συμπεριφορά του δείκτη όπως και τα προηγούμενα έτη, καταλήγοντας τελικά το 2011 στο 12,04%.

Λόγω της φύσης της επιχείρησης δεν υπάρχουν αποθέματα και έτσι δεν υπολογίζουμε τον δείκτη της ειδικής ρευστότητας

Πίνακας 7.2.1.2 Εξέλιξη του δείκτη Ταμειακής Ρευστότητας περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΤΙΜΕΣ ΔΕΙΚΤΗ
2006	0,033
2007	0,039
2008	0,009
2009	0,0002
2010	0,021
2011	0,0025

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.2 Δείκτης ταμειακής Ρευστότητας



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.2

Ο δείκτης της Ταμειακής Ρευστότητας παρουσιάζει αρκετές αυξομειώσεις κατά την περίοδο 2006-2011, όπως φαίνεται και από το παραπάνω διάγραμμα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ενώ οι Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αυξάνονται από έτος σε έτος ο λογαριασμός των διαθεσίμων άλλοτε μειώνεται και άλλοτε αυξάνεται σημαντικά από έτος σε έτος. Πιο συγκεκριμένα από το 2006 στο 2007 το ταμείο παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 42,8% με παράλληλη αύξηση των Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά μόλις 22% με αποτέλεσμα ο δείκτης να εμφανίζεται αυξημένος ελάχιστα.

Το 2008 η εταιρεία υποφέρει από πολύ μεγάλη ανεπάρκεια των διαθεσίμων της μιας και ο δείκτης αγγίζει το 0,009. Αυτό σημαίνει ότι η εταιρεία δεν είναι ικανή στον οποιοδήποτε βαθμό να ικανοποιήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Η ταμειακή ανεπάρκεια συνεχίζεται και για τα επόμενα έτη, με μια αύξηση του ταμείου το 2010 κατά 132% περίπου η οποία ωστόσο αυξάνει το δείκτη απλά στο 0,022. Το 2011 η εξαιρετικά δυσανάλογη αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων έναντι της μείωσης των διαθέσιμων διαμορφώνει τελικά τον δείκτη στο 0,0025. Συμπερασματικά η εταιρεία πάσχει από μεγάλη έλλειψη Ρευστότητας.

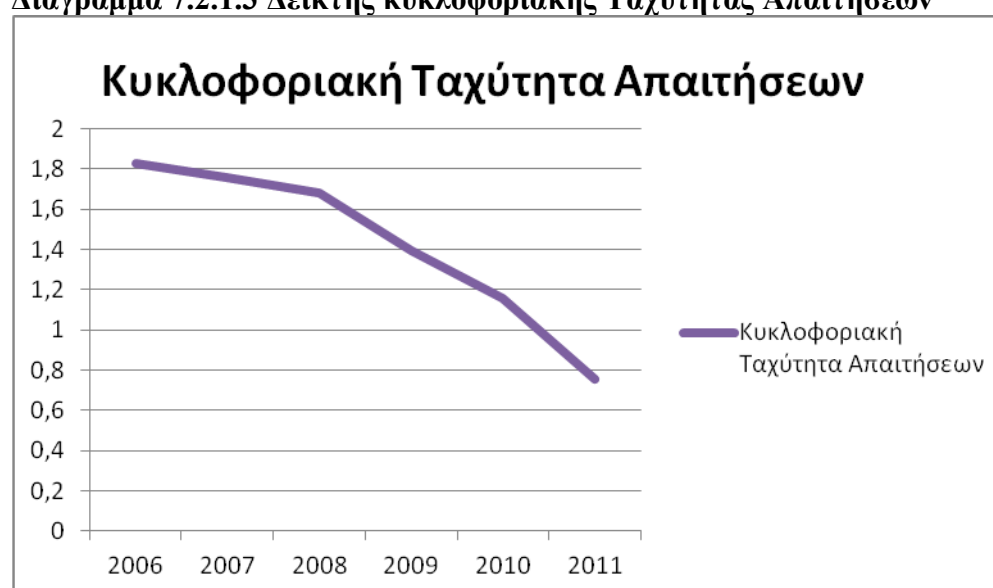
- **ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**

Πίνακας 7.2.1.3 Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΗΜΕΡΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ
2006	1,82	199
2007	1,76	207
2008	1,67	217
2009	1,39	261
2010	1,16	314
2011	0,75	481

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.3 Δείκτης κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.3

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο δείκτης αυτός είναι ικανοποιητικός όταν κυμαίνεται από το 3-4. Από τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει καταλαβαίνουμε ότι η εταιρεία εισπράττει λίγες φορές σε σχέση με τον κύκλο εργασιών της και αυτό το φαινόμενο χειροτερεύει από χρήση σε χρήση,

Τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και το σύνολο των απαιτήσεων παρουσιάζουν μείωση από έτος σε έτος. Ωστόσο η μείωση του κύκλου εργασιών είναι ποσοστιαία μεγαλύτερη από την μείωση των συνολικών απαιτήσεων και γι αυτό ο δείκτης εμφανίζει σταδιακή μείωση.

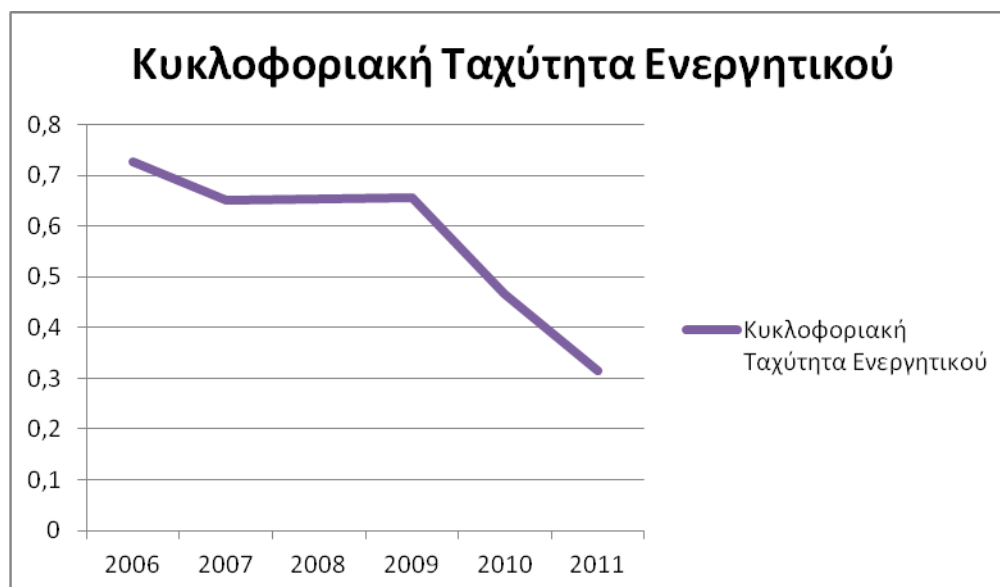
Ο δείκτης παρουσιάζει μείωση κατά 59% περίπου μέσα στην περίοδο που εξετάζουμε φτάνοντας τελικά το 2011 στην τιμή 0,75. Έτσι την χρονιά αυτή η εταιρεία έχει πραγματοποιήσει κύκλο εργασιών μικρότερο από το σύνολο των απαιτήσεων. Αυτή η τιμή αντανακλά στο γεγονός ότι η εταιρεία χρειάζεται πάνω από ένα έτος για να εισπράξει τα οφειλόμενα σε αυτήν.

Πίνακας 7.2.1.4 Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΚΤΕ
2006	0,7283
2007	0,650
2008	0,6543
2009	0,6569
2010	0,4655
2011	0,3159

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.4 Δείκτης κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.4

Ο συγκεκριμένος δείκτης εκφράζει τον βαθμό χρησιμοποίησης του ενεργητικού σε σχέση με το σύνολο των πωλήσεων. Κατά την υπο εξέταση περίοδο ο δείκτης μειώνεται και αυτό υποδεικνύει ότι προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι πωλήσεις απαιτείται κάθε φορά μεγαλύτερο ενεργητικό.

Βάσει των Χρηματοοικονομικών στοιχείων της εταιρείας διαπιστώνουμε μια σχετικά μεγαλύτερη μείωση του ενεργητικού. Άρα η εταιρεία με τα χρόνια παρουσιάζει μια συνεχώς αυξανόμενη υπερεπένδυση με το σύνολο του ενεργητικού να ξεπερνά πάντα το σύνολο των καθαρών πωλήσεων αγγίζει μόλις το 31,59% του ενεργητικού.

Πίνακας 7.2.1.5 Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΚΤ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
2006	1,95
2007	2,73
2008	-8,63
2009	-1,26
2010	-0,30
2011	-0,11

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.5 Δείκτης κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ιδίων Κεφαλαίων



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.5

Στόχος μιας επιχείρησης είναι να πραγματοποιεί όσο το δυνατόν περισσότερες πωλήσεις σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις της. Από την άλλη μεριά ο δείκτης δεν θα πρέπει να είναι υπερβολικά υψηλός, επειδή αυτό μπορεί να σημαίνει αξιοποιείται υπερβολικά μεγάλο ξένο κεφάλαιο.

Κατά την μετάβαση από το 2006 στο 2007 ο δείκτης παρουσιάζει εμφανή αύξηση με την τιμή του δείκτη να διαμορφώνεται στο 2,73 εξαιτίας της μεγαλύτερης σχετικά μείωσης των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με την μείωση των καθαρών πωλήσεων.

Είναι προφανές από τις τιμές που παρουσιάζει ο δείκτης ότι η εταιρεία δεν χρησιμοποιεί καν τα ίδια κεφάλαια της προκειμένου να πραγματοποιήσει πωλήσεις . συγκεκριμένα το έτος 2008 η εταιρεία παρουσιάζει μια μικρή μείωση στις πωλήσεις σε σχέση με την πολύ υψηλή μείωση στα ίδια κεφάλαια.

Τις επόμενες χρονιές τα αρνητικά ίδια κεφάλαια αυξάνονται με την παράλληλη μείωση των πωλήσεων, ποσοστιαία η μείωση των πωλήσεων είναι μικρότερη από την μείωση των ιδίων κεφαλαίων.

- **ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ**

Πίνακας 7.2.1.6 Εξέλιξη του δείκτη συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ
2006	62,32
2007	76,21
2008	107,58
2009	151,85
2010	251,14
2011	375,41

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
 Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.6 Δείκτης Συνολικής δανειακής Επιβάρυνσης



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.6

Δυστυχώς για την εταιρεία ο δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης αυξάνεται κατά την διάρκεια της περιόδου που μας ενδιαφέρει. Αυτό σημαίνει ότι τα ξένα κεφάλαια συμμετέχουν ολοένα και περισσότερο στην σύνθεση των κεφαλαίων της επιχείρησης.

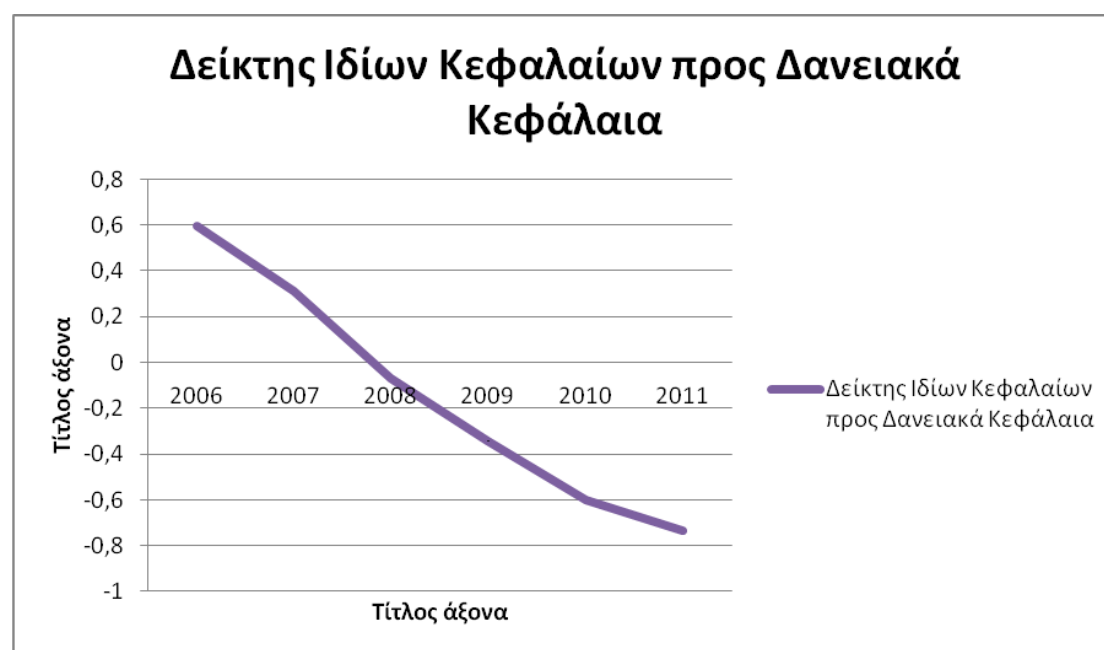
Μάλιστα έχουμε συνδυασμό αύξησης των ξένων κεφαλαίων με ταυτόχρονη μείωση του συνολικού ενεργητικού. Πιο συγκεκριμένα το 2011 οι συνολικές υποχρεώσεις της εταιρείας ξεπερνούν το συνολικό ενεργητικό κατά 375,4%, πράγμα που σημαίνει ότι η επιχείρηση έχει προβεί σε μη ορθολογικές επενδυτικές δραστηριότητες.

Πίνακας 7.2.1.7 Εξέλιξη του δείκτη Ιδίων προς Δανειακά κεφάλαια περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΙΔΙΑ / ΔΑΝΕΙΑΚΑ
2006	0,5976
2007	0,3120
2008	-0,0704
2009	-0,3414
2010	-0,6018
2011	-0,7336

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως.

Διάγραμμα 7.2.1.7 Δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Δανειακά Κεφάλαια



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.7

Ο δείκτης δείχνει το ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων που διαθέτει η επιχείρηση σε σχέση με το σύνολο των υποχρεώσεων της.

Κατά της μεταβάσεις από την μια χρονιά στην άλλη το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων μειώνεται όπως έχουμε ήδη αναφέρει, ενώ παράλληλα οι συνολικές υποχρεώσεις

αυξάνονται συνεχώς. Ο δείκτης καταλήγει το 2011 στο (-0,733) υποδεικνύοντας την υπερβολικά υψηλή αδυναμία της επιχείρησης να εξασφαλίσει τους πιστωτές της.

Πίνακας 7.2.1.8 Εξέλιξη του δείκτη κάλυψης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με ΜΚΚ περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΚΕ – ΒΥ	ΚΑΛΥΨΗ ΚΕ ΜΕ ΜΚΚ
2006	-365.424,47	-0,1945
2007	-932.298,44	-0,5158
2008	-1.991.994,49	-1,2744
2009	-2.669.620,57	-1,8079
2010	-4.502.908,41	-3,8826
2011	-7.704.390,98	-7,3023

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1. 8 Δείκτης δείκτη κάλυψης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με ΜΚΚ



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.8

Ο δείκτης κάλυψης κυκλοφορούντος ενεργητικού με Μόνιμο Κεφάλαιο κίνησης αντανακλά την ανεπάρκεια της επιχείρησης σε ΜΚΚ. Μαρτυρά την ολοένα μείωση του κυκλοφορούντος ενεργητικού με την παράλληλη αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

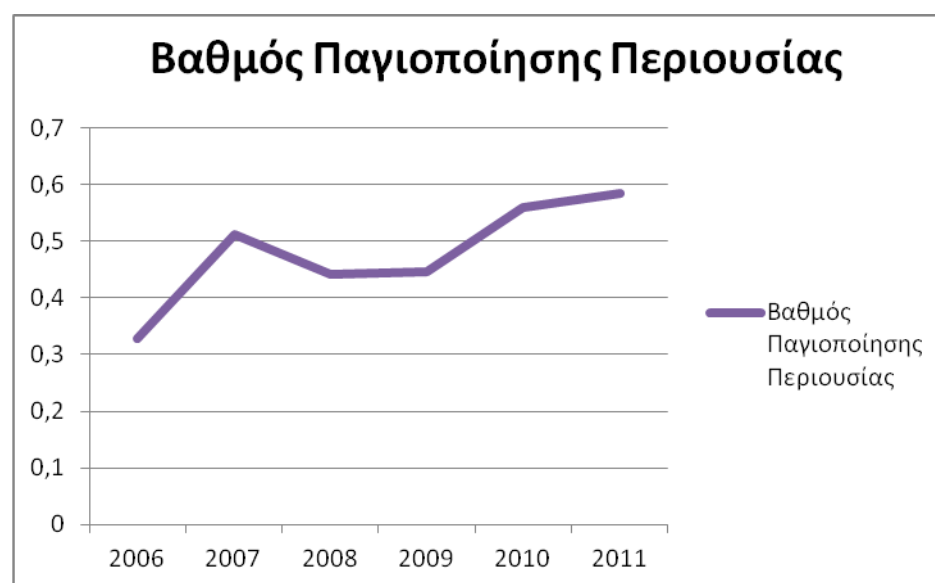
Ο δείκτης παραμένει αρνητικός σε όλη την διάρκεια της περιόδου 2006-2011 φανερώνοντας τις υπέρμετρες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε σχέση με το κυκλοφορούν ενεργητικό. Η μείωση του δείκτη μάλιστα είναι ραγδαία, φτάνοντας το 2011 στο (-730,23%). Αυτό μας λέει ότι το κυκλοφορούν ενεργητικό δεν είναι ικανό να καλύψει ούτε καν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της πόσο μάλλον την χρηματοδότηση που απαιτούν τα πάγια περιουσιακά της στοιχεία.

Πίνακας 7.2.1.9 Εξέλιξη του Βαθμού παγιοποίησης Περιουσίας περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ΠΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗ	ΣΕ – ΣΥΜΜ/ΧΕΣ
2006	0,3272	4.485.789,13
2007	0,5123	4.550.667,81
2008	0,4413	3.874.782,10
2009	0,4460	3.085.905,97
2010	0,5598	2.524.606,20
2011	0,5852	2.414.980,63

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
 Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.9 Δείκτης Βαθμού Παγιοποίησης Περιουσίας



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.9

Ο δείκτης μας ενημερώνει σχετικά με το σύνολο των παγίων και κατά πόσο αυτό συμμετέχει στο συνολικό ενεργητικό, από το οποίο έχουμε αφαιρέσει τις συμμετοχές.

Από το 2006-2011 το συνολικό ενεργητικό μειώνεται συνεχώς ενώ μάλιστα οι συμμετοχές αυξάνονται αν και λίγο. Από την άλλη μεριά το 2007 παρουσιάζεται και μια αρκετά σημαντική αύξηση των παγίων στοιχείων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο δείκτης να παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 18,51%.

Λόγω μιας μείωσης στο καθαρό πάγιο το 2008 ο δείκτης εμφανίζει μείωση. Το ίδιο συμβαίνει και το 2009. Το καθαρό πάγιο φαίνεται να αυξάνει το 2010 με αποτέλεσμα να συμπαρασύρει τον δείκτη προς τα πάνω. Το 2011 το ίδιο χρηματοοικονομικό στοιχείο έχει παραμείνει σχεδόν ίδιο , όποτε και ο δείκτης παραμένει στα ίδια σχεδόν επίπεδα με αυτά του 2010.

Τελικά ο δείκτης το 2011 φτάνει στο 58,52% πράγμα που σημαίνει ότι το σύνολο του Ενεργητικού έχει διαμορφωθεί κατά το ήμισι από τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας.

- **ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

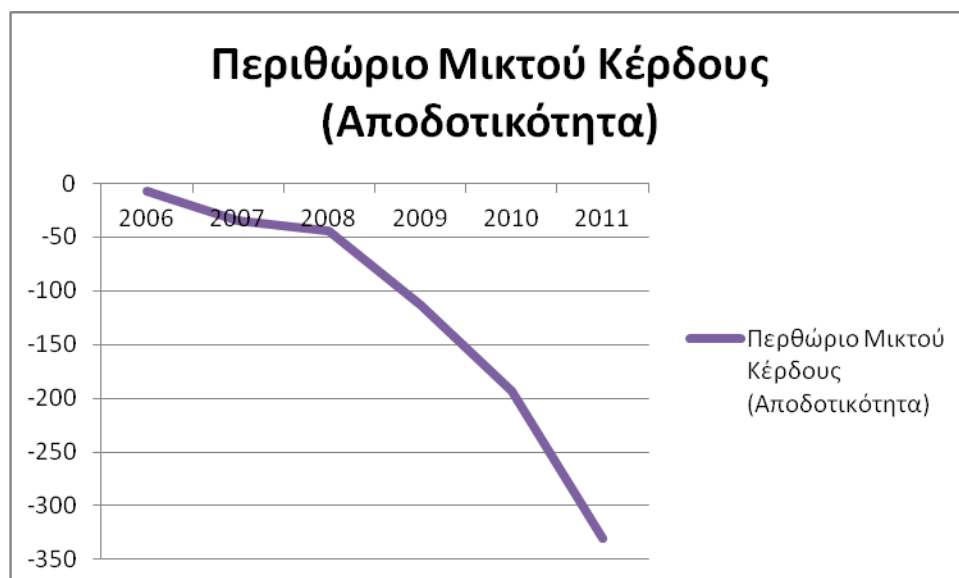
Πίνακας 7.2.1.10Εξέλιξη του δείκτη περιθωρίου Μικτού Κέρδους περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	% ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ
2006	-7,26
2007	-35,21
2008	-43,63
2009	-113,5
2010	-193,72
2011	-330,53

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ

Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.10 Δείκτης Περιθωρίου Μικτού Κέρδους



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.10

Ο δείκτης εμφανίζει αρνητική αύξηση σε όλα τα χρόνια που εξετάζουμε. Από τις οικονομικές καταστάσεις παρατηρούμε τις πωλήσεις να μειώνονται συνεχώς, φτάνοντας το 2011 μόλις τις 779861,69€.

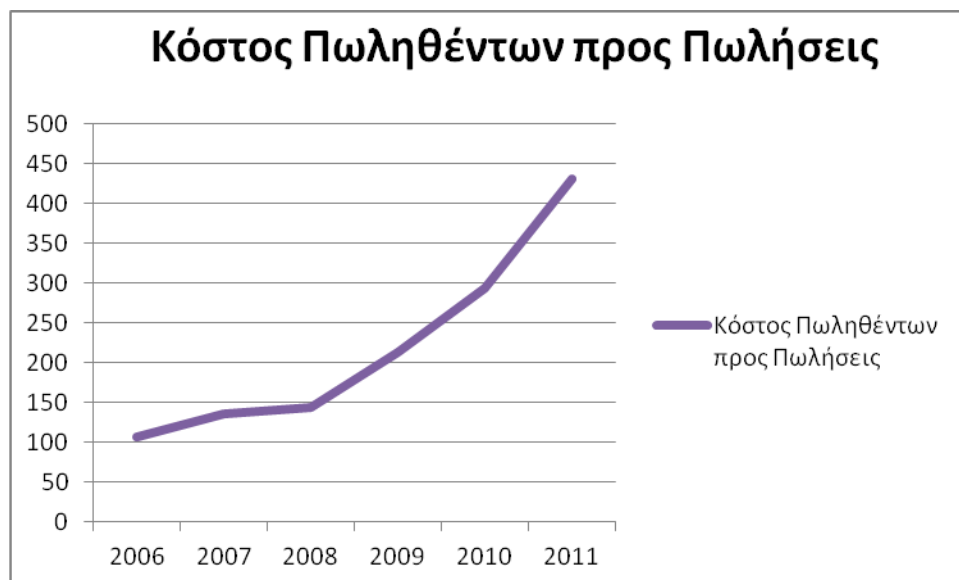
Παράλληλα τα μικτά κέρδη φαίνεται ότι μειώνονται συνεχώς ενώ το αρνητικό πρόσημο μαρτυρά ότι το κόστος πωλήσεων υπερβαίνει τον κύκλο εργασιών. Το 2011 ο δείκτης αγγίζει το (-330,53%)

Πίνακας 7.2.1.11 Εξέλιξη του δείκτη Κόστους Πωληθέντων προς Πωλήσεις περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	%ΚΠ επί των ΠΩΛΗΣΕΩΝ
2006	107,26
2007	135,21
2008	143,63
2009	213,58
2010	293,72
2011	430,53

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.11 Δείκτης Κόστους Πωληθέντων προς Πωλήσεις



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.11

Ο δείκτης αυτός ενισχύει τα συμπεράσματα του προηγούμενου δείκτη. Οι πωλήσεις μειώνονται από το ένα έτος στο άλλο, ενώ το κόστος πωληθέντων παρουσιάζει αυξομειώσεις.

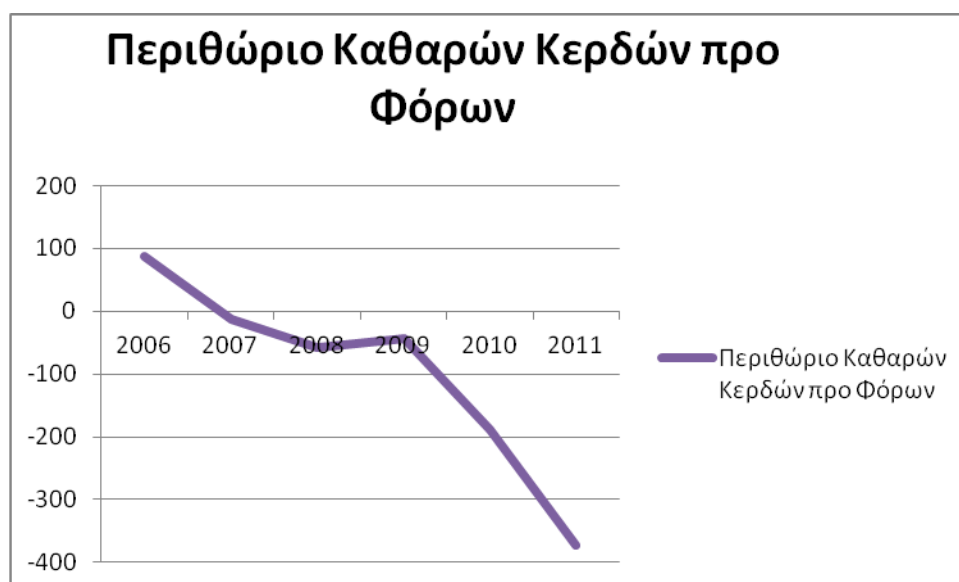
Ακόμη και όταν το κόστος πωληθέντων παρουσιάζει μειώσεις αυτό δεν είναι αρκετό για να ανακόψει την αύξηση του δείκτη. Ενδεικτικό είναι ότι στο τέλος κάθε χρονιάς το ΚΠ είναι πάντα μεγαλύτερο από τις πωλήσεις, με αποκορύφωμα το 2011 που ο δείκτης αγγίζει το 430,53%. Αυτό σημαίνει ότι το Κόστος πωληθέντων ξεπέρασε εκείνη την χρονιά κατά 4,3 φορές τις πωλήσεις.

Πίνακας 7.2.1.12 Εξέλιξη του δείκτη περιθωρίου καθαρών κερδών προ φόρων περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	% ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ
2006	87,47
2007	-12,05
2008	-57,77
2009	-42,50
2010	-189,05
2011	-373,02

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.12 Δείκτης περιθωρίου καθαρών κερδών προ φόρων



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.12

Ο δείκτης παρουσιάζει αρνητική αύξηση από χρονιά σε χρονιά κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Όπως έχει ήδη προαναφερθεί οι πωλήσεις βαίνουν αρνητικά από έτος σε έτος. Όπως προκύπτει από τις οικονομικές καταστάσεις τα καθαρά κέρδη προ φόρων μειώνονται συνεχώς εξαιρώντας την ελάχιστη μείωση των ζημιών κατά το 2009, όλες οι άλλες χρονιές παρουσιάζουν ζημία προ του υπολογισμού των φόρων.

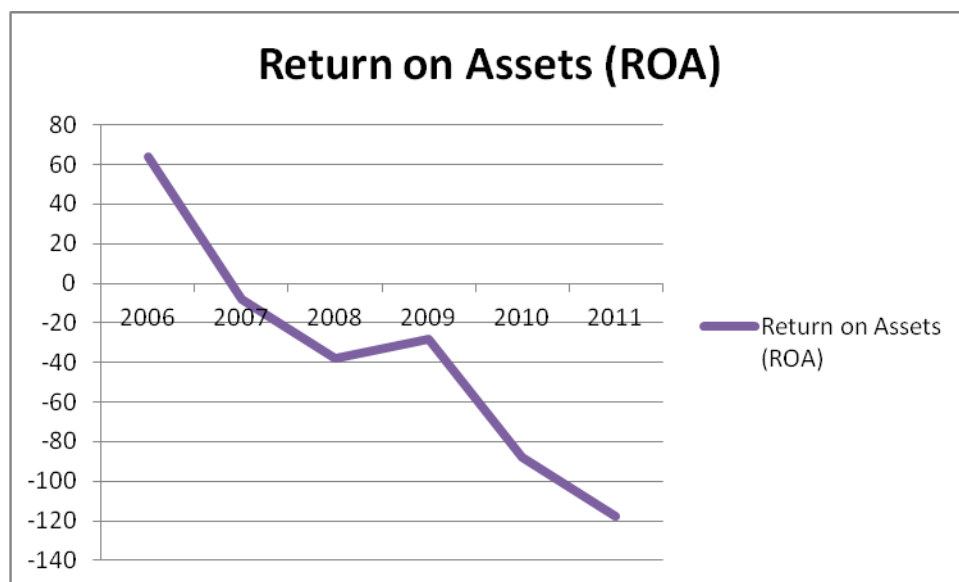
Οι αρνητικές επιπτώσεις στο δείκτη διαχέονται σε όλη σχεδόν την πενταετία ενώ το 2011 βρίσκεται στο (-373,02%)

Πίνακας 7.2.1.13 Εξέλιξη του δείκτη αποδοτικότητας ενεργητικού περιόδου 2006-2011

ΕΤΗ	ROA(%)
2006	63,71
2007	-7,83
2008	-37,80
2009	-27,92
2010	-88,02
2011	-117,85

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ
Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.2.1.13 Δείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού



Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.2.1.13

Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα έχουμε πει σχετικά με την ολοένα μείωση του ενεργητικού και τα ολοένα και αρνητικότερα καθαρά κέρδη προ φόρων, ο δείκτης αναπόφευκτα θα μειώνεται σε όλη την διάρκεια της περιόδου και μάλιστα ήδη από το 2007 θα παρουσιάζει αρνητικά νούμερα.

Μόνο το 2009 παρουσιάζεται μια μικρή βελτίωση του δείκτη χωρίς να ξεφεύγει οστόσο από τα αρνητικά νούμερα και χωρίς να επηρεάζει τελικά την πορεία της επιχείρησης σε σχέση με την αποδοτικότητα του ενεργητικού της. Εντέλει το 2011 ο δείκτης αποδοτικότητας του ενεργητικού (ROA) εμφανίζει την τιμή (-117,85%).

7.3. Πρόβλεψη Χρεοκοπίας Altman's Z score

Η κεφαλαιακή διάρθρωση και βιωσιμότητα των εταιρειών αποτελεί ένα πολύ σημαντικό αντικείμενο μελέτης, εφόσον οι δείκτες αυτοί μετρούν την σχέση των περιουσιακών στοιχείων και των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης καθώς και τον βαθμό με τον οποίο έχει δανειοδοτηθεί με ξένα κεφάλαια για την ανάπτυξη της.

Το μοντέλο του Altman το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την μελέτη μας και για τον λόγο του ότι η εταιρία δεν είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο και δεν είναι βιομηχανική επιχείρηση ήταν:

$$Z = 6,56 X1 + 3,26X2 + 6,72X3 + 1,05X4$$

Όπου:

X1=Κεφάλαιο Κίνησης / Σύνολο Ενεργητικού (Ρευστότητα)

X2= Μη Διανεμόμενα Κέρδη / Σύνολο Ενεργητικού (Αυτοχρηματοδότηση)

X3= Κέρδη προ τόκων φόρων και Αποσβέσεων/ Σύνολο Ενεργητικού
(αποδοτικότητα)

X4 = Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων / Σύνολο Ενεργητικού (κυκλοφοριακή ταχύτητα συνολικής περιουσίας)

Όπως έχει ήδη προαναφερθεί οι κριτικές τιμές τις οποίες δέχεται το μοντέλο είναι μεταξύ 1,1 και 2,6. Εάν η τιμή του Z είναι μικρότερη από τα κατώτερα όρια τότε η εταιρεία βρίσκεται στην επικίνδυνη ζώνη (ζώνη Χρεοκοπίας), ενώ εάν ξεπερνάει τα ανώτατα τότε βρίσκεται σε ασφαλή κατάσταση(ζώνη ασφαλείας). Όταν το Z βρίσκεται ανάμεσα στις κριτικές τιμές τότε η επιχείρηση βρίσκεται στην γκριζα ζώνη.

Από την μελέτη των οικονομικών καταστάσεων για την περίοδο που εξετάζουμε προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

Αρχικά πρέπει να σημειωθεί ότι ο δείκτης X2 δεν υπολογίζεται, αφού η εταιρεία δεν παρουσιάζει μη διανεμόμενα κέρδη λόγω ζημιών.

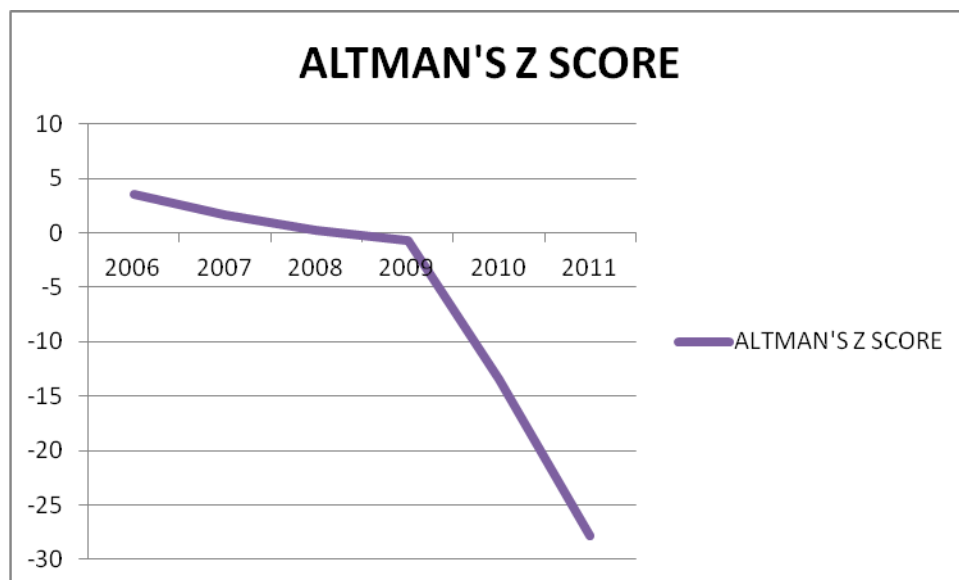
Πίνακας 7.3.1 Πρόβλεψη χρεοκοπίας Altman Z score για την ΠΑΕ ΟΦΗ περιόδου 2006-2011

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΦΗ						
ΔΕΙΚΤΕΣ/ΕΤΗ	2006	2007	2008	2009	2010	2011
X1	0,171	-0,107	-0,345	-0,763	-1,750	-3,121
X2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
X3	0,30	0,304	0,385	0,712	-0,074	-1,178
X4	0,372	0,237	-0,075	-0,518	-1,511	-2,754
Z-SCORE	3,52	1,59	0,263	-072	-13,48	-27,87

Πηγή: Οικονομικές καταστάσεις περιόδου 2006-2011 της ΠΑΕ ΟΦΗ

Η επεξεργασία έγινε με την ευθύνη της συγγραφέως

Διάγραμμα 7.3.1 Δείκτης Altman's Z- score



Πηγή: Τα στοιχεία του Πίνακα 7.3.1

Κατά το έτος 2006 η τιμή του δείκτη είναι μεγαλύτερη από το 2,6. Αυτό σημαίνει ότι η εταιρεία βρίσκεται στην ασφαλή ζώνη και δεν κινδυνεύει από χρεοκοπία. Ωστόσο στο τέλος του 2007 διαπιστώνεται ότι η οικονομική μονάδα έχει εισέλθει στην γκρίζα ζώνη.

Ερμηνευτικά το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι η εταιρεία βρισκόταν σε μια οριακή κατάσταση όπου η βιωσιμότητα της κρινόταν αμφίβολη. Έτσι στο τρέχον οικονομικό στάδιο ο χρηματοοικονομικός φορέας θα έπρεπε να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να βελτιώσει τα χρηματοοικονομικά του στοιχεία έτσι ώστε να επανέλθει στην προηγούμενη κατάσταση της ασφαλούς ζώνης.

Η εταιρεία κλείνοντας τις οικονομικές καταστάσεις της διαχειριστικής περιόδου του 2008 έχει ήδη μεταβεί στην ζώνη της χρεοκοπίας με τον δείκτη του Z- Score να είναι στο 0,26 για το έτος 2008. Όπως διαφαίνεται από την πορεία του δείκτη μέχρι και το 2011 η εταιρεία δεν κατάφερε να αντιστρέψει τους όρους. Έτσι το 2009 ο δείκτης αγγίζει το (-0,72) με το αρνητικό πρόσημο να χαρακτηρίζει και τις υπόλοιπες χρονιές μέχρι και το 2011.

Η πτωτική πορεία του δείκτη είναι ιδιαίτερα ραγδαία από το 2009 στο 2010 μιας και η τιμή του φτάνει στο (-13,48), συνεχίζοντας με την ίδια απότομη κάθοδο και το 2011 καταλήγοντας στο (-27,87). Είναι προφανές ότι η ΠΑΕ δεν βρίσκεται απλά στην ζώνη της χρεοκοπίας αλλά είναι και πολύ δύσκολο έως αδύνατο να ανακάμψει.

Μετά από μια μακροχρόνια περίοδο αρνητικών ιδίων κεφαλαίων με συνεχώς αυξανόμενες υποχρεώσεις και ζημιές ο δείκτης Altman's Z- Score έρχεται να επιβεβαιώσει την δυσχερή θέση στην οποία βρίσκεται η εταιρεία. Κάποια μέτρα τα οποία πρέπει να πάρει η επιχείρηση έτσι ώστε να βελτιώσει αυτήν την αρνητική πορεία είναι α) η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου και των αποθεματικών της, β) αύξηση του όγκου πωλήσεων, γ) ορθολογικότερη διαχείριση του κυκλοφορούντος ενεργητικού της, δ)μετατροπή βραχύχρονων υποχρεώσεων σε μακρόχρονες και ε) αύξηση του κύκλου εργασιών για να έχει περισσότερα κέρδη και να αποθεματοποιήσει μέρος αυτών.

Παρόλα αυτά η ΠΑΕ έκανε κάποιες προσπάθειες για να εξυγιάνει τα οικονομικά της με το να διαθέσει μετοχές στο κοινό για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία και αναγκαστικά κατέφυγε και πάλι στον δανεισμό εξασφαλίζοντας 530.000€ (330.000€ από τράπεζα και 200.000€ από επιφανείς φίλους της ομάδας) υποθηκεύοντας τα έσοδα από τα τηλεοπτικά δικαιώματα της επόμενης χρονιάς.

7.4. Swot Ανάλυση με Balanced Scorecard

Η SWOT ανάλυση αποτελεί εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μίας επιχείρησης. Κατά την ανάλυση SWOT μελετώνται τα δυνατά (Strengths) και αδύνατα (Weaknesses) σημεία μίας επιχείρησης, οργανισμού ή και περιοχής, καθώς και οι ευκαιρίες (Opportunities) και οι απειλές (Threats) που υπάρχουν. Πατέρας της SWOT Analysis φέρεται να είναι ο Albert Humphrey, καθηγητής την δεκαετία του 60 και 70 στο Stanford University.

Η Ανάλυση SWOT εξετάζει τα **Ισχυρά** (Strengths) και **Αδύναμα** σημεία (Weaknesses) μιας επιχείρησης, τις **Ευκαιρίες** (Opportunities) και **Απειλές** (Threats) από το περιβάλλον που δραστηριοποιείται. Χρησιμοποιείτε από πολλές επιχειρήσεις προκειμένου να αξιολογήσουν την κατάσταση που βρίσκονται σήμερα με σκοπό να πάρουν αποφάσεις και να διαμορφώσουν έτσι την μελλοντική στρατηγική τους.

Η Ανάλυση SWOT χωρίζεται σε δύο βασικά μέρη. Στην ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης που είναι τα Δυνατά (Strengths) και Αδύναμα (Weaknesses) σημεία, και στην ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης που είναι οι Ευκαιρίες (Opportunities) και οι απειλές (Threats).

Οι **Δυνατότητες** και οι **Αδυναμίες** της επιχείρησης είναι εσωτερικοί παράγοντες που εντοπίζονται από την ανάλυση και των λειτουργιών και συστημάτων της επιχείρησης.

Τα **ΔΥΝΑΤΑ** σημεία σε μια επιχείρηση μπορούν να περιλαμβάνουν:

- Κάποια “ειδικά” προϊόντα και υπηρεσίες που δεν υπάρχουν στην αγορά.
- Υγιής οικονομική κατάσταση (ταμειακές ροές, αυξανόμενος κύκλος εργασιών και κερδοφορία, κλπ.).
- Σωστή οικονομική διαχείριση.
- Ισχυρή πιστοληπτική ικανότητα και καλή σχέση με την τράπεζα.
- Καλή φήμη και brand name.
- Ηγέτης σε ένα επιλεγμένο τμήμα της αγοράς (niche market).
- Ύπαρξη πατέντας ή πνευματικών δικαιωμάτων.
- Εκπαιδευμένους και έμπιστους υπαλλήλους.
- Η γνώση και εμπειρία του αντικειμένου.
- Η καλή τοποθεσία της επιχείρησης.
- Η απάντηση στην ερώτηση, “τι είναι αυτό που κάνουμε καλά;”
- Το “ανταγωνιστικό πλεονέκτημα” της επιχείρησης
- Κάτι το οποίο προσφέρει η επιχείρηση το οποίο δεν προσφέρει κανείς άλλος

Τα **ΑΔΥΝΑΤΑ** σημεία ή τα σημεία που μειονεκτεί η επιχείρησή μπορούν να είναι:

- Η κακή οικονομική διαχείριση.
- Οι μικρές ικανότητες διοίκησης και οργάνωσης της επιχείρησης.
- Το ανεπαρκές κεφάλαιο κίνησης.
- Αδυναμία είσπραξης οφειλών από πελάτες.
- Μη υιοθέτηση πρακτικών μάρκετινγκ.
- Το μη εξειδικευμένο και ανεκπαιδευτο προσωπικό της επιχείρησης.
- Προβλήματα στις λειτουργίες της (π.χ. στην παραγωγή, διανομή, προώθηση, τιμολόγηση, κτλ.)
- Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις: “τι είναι αυτό που ΔΕΝ κάνουμε καλά;”, “σε ποια σημεία υστερούμε έναντι του ανταγωνισμού;”, “τι θα πρέπει να αποφύγουμε;”

Οι **Ευκαιρίες** και **Απειλές** της επιχείρησης εντοπίζονται από την μελέτη του εξωτερικού περιβάλλοντος στο οποίο και δραστηριοποιείτε η επιχείρηση. Εξωγενείς παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την λειτουργία της επιχείρησης είναι οι πολιτικοί παράγοντες (ένα καινούριο νομοσχέδιο, ή ακόμα και μια αλλαγή στην κυβέρνηση), οικονομικοί (αύξηση φορολογίας, μείωση επιτοκίων), κοινωνικοί (αύξηση πληθυσμού, ανεργία) και τεχνολογικοί (νέες μεθόδους παραγωγής, νέες τεχνολογίες,).

Οι **ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ** σε μια επιχείρηση μπορούν να περιλαμβάνουν:

- Νέες υποδομές που δημιουργούνται (πχ. Εγνατία Οδός, Βιοτεχνικές Περιοχές, κλπ.).
- Οι επιδοτήσεις από αναπτυξιακά Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα (πχ. ΕΣΠΑ).
- Τα “κενά” στην αγορά τα οποία να μπορεί να τα καλύψει η επιχείρησή σας.
- Η “ανάγκη” για νέα προϊόντα και υπηρεσίες από τους καταναλωτές.
- Οι αλλαγές στις προτιμήσεις των καταναλωτών.
- Η ανάπτυξη νέων καναλιών διανομής (π.χ. μέσω του Διαδικτύου).
- Η τεχνολογική πρόοδος (νέα υλικά, νέες μέθοδοι παραγωγής, έξυπνα συστήματα, κλπ.).
- Οι νέοι τρόπου εύρεσης και αγοράς προϊόντων από τους καταναλωτές (πχ. amazon, e-shop, eBay, κλπ.).
- Οι νέοι τρόπου δικτύωσης των νέων (πχ. blogs, facebook, κλπ.).

Οι **ΚΙΝΔΥΝΟΙ** (ή απειλές) που μπορούν να εμφανιστούν περιλαμβάνουν:

- Μια Παγκόσμια Οικονομική Κρίση.
- Μια ενδεχόμενη μείωση της κατανάλωσης.
- Η αύξηση του ανταγωνισμού.
- Η είσοδος πολλών νέων επιχειρήσεων στην αγορά.
- Μια ενδεχόμενη μείωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών.
- Η υπερβολική εξάρτηση από έναν Προμηθευτή.
- Η αύξηση των τιμών από τους Προμηθευτές
- Αλλαγές στη νομοθεσία (πχ. αύξηση φορολογίας, επιπλέον άδειες ή εγκρίσεις για άδεια λειτουργίας, κλπ.)

- Οι Διεθνές πολιτικό-οικονομικές συγκυρίες (π.χ τρομοκρατία, αύξηση πετρελαίου, κλπ.).
- Μια ενδεχόμενη αύξηση του πληθωρισμού και των επιτοκίων.
- Η μη κάλυψη οικονομικών υποχρεώσεων από πελάτες (πχ. αύξηση ακάλυπτων επιταγών, κλπ.).

Πίνακας 7.4.1 Swot Analysis ΠΑΕ ΟΦΗ

STRENGTHS	WEAKNESSES
<ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλος αριθμός Φιλάθλων • Στήριξη από επιφανείς παράγοντες (φυσικά & νομικά πρόσωπα) του δημοσίου βίου • Πολύ καλά οργανωμένος σύνδεσμος • Ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις και υποδομές • 86 χρόνια ιστορίας στον αθλητικό χώρο • 30ετή συνεχή παρουσία στην Α εθνική 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανικανότητα πληρωμής ληξιπρόθεσμων οφειλών • Δικαστικές προσφυγές εναντίων της ομάδας από διάφορους φορείς και παίκτες • Αναποτελεσματική αξιοποίηση παικτών από τις ακαδημίες • Βίαιη και βανδαλιστική συμπεριφορά από μερίδα οπαδών
OPPORTUNITIES	THREATS
<ul style="list-style-type: none"> • Εξασφάλιση αδειοδότησης για συμμετοχή στο πρωτάθλημα της νέας σαιζόν • Κατάλληλη αξιοποίηση παικτών από τις ακαδημίες • Εξασφάλιση νέων επιχορηγήσεων • σωστή εκμετάλλευση νομοθετικών πλαισίων που αφορούν σε οικονομικά και άλλα ζητήματα • οικονομική εξυγίανση και ορθολογικότερη χρήσης ιδίων κεφαλαίων και διαθεσίμων 	<ul style="list-style-type: none"> • Μη παραμονή στην Α Εθνική • Πολλαπλοί τραυματισμοί παικτών • Έντονος ανταγωνισμός στον κλάδο • Οικονομική κρίση, μείωση εσόδων • Μελλοντικά μη ευνοϊκά ρυθμιστικά πλαίσια που αφορούν την λειτουργία των αθλητικών συλλόγων

Πηγή: Τα στοιχεία του πίνακα 7.4.1 προέκυψαν μετά από επεξεργασία και με ευθύνη του συγγραφέα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Από την μελέτη των οικονομικών καταστάσεων της ΠΑΕ ΟΦΗ παρατηρήθηκε ότι η οικονομική πορεία της δεν είναι και πολύ καλή αφού παρουσιάζει αρκετά προβλήματα Ρευστότητας τα οποία καθιστούν πολύ δύσκολη την ικανοποίηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών της.

Μέσω της ανάλυσης των οικονομικών στοιχείων της ΠΑΕ παρατηρείται ότι υπάρχει ένδειξη υπερδανεισμού με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται μείωση του τζίρου της και αύξηση των ζημιών της από το 2007 και μετά και για όλη σχεδόν την πενταετία με πολύ κακή χρονιά το έτος 2011.

Ένας μέρος από αυτήν την σημαντική μείωση οφείλεται στην πτώση από την Α στην Β Εθνική κατηγορία την διετία 2009- 2011.

Οι δανειακές υποχρεώσεις της αυξάνονται ολοένα και περισσότερο πράγμα το οποίο σημαίνει ότι η εταιρεία δανείζεται συνεχώς για να καλύψει τις υποχρεώσεις της και αποτελεί ίσως και την «αχίλλειο πτέρνα» της για την συνεχή κακή πορεία που έχει. Σαφώς και η οικονομική κρίση που ταλανίζει την χώρα μας τα τελευταία χρόνια δεν θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστο τον κλάδο του Αθλητισμού και ειδικότερα του ποδοσφαίρου. Ο δείκτης πρόβλεψης χρεωκοπίας του Altman έδειξε πως από το 2007 και μετά η εταιρεία έχει εισέλθει στην ζώνη της χρεωκοπίας που δείχνει τα σημαντικά προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η έξοδος της ΠΑΕ από το τέλμα συνδέεται άμεσα με την εξυγίανση των οικονομικών της καθώς και από μια αποφασιστική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ώστε η χρηματοοικονομική της πολιτική να καταστεί ορθολογικότερη προς αποφυγή παρόμοιων μελλοντικών προβλημάτων. Πιο συγκεκριμένα θα πρέπει να λάβει μέτρα βελτίωσης των αριθμοδεικτών της να προβεί σε αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου και των αποθεματικών της , να διαχειριστεί ορθολογικότερα τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού της, να αυξήσει τον όγκο των πωλήσεων της και το βασικότερο να μειώσει τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις ή να τις μετατρέψει κατά ένα μεγάλο μέρος σε Μακροπρόθεσμες.

Επιπλέον επιτακτικό είναι να αυξηθεί ο Κύκλος Εργασιών της ΠΑΕ με παράλληλη μείωση του Κόστους Πωληθέντων ενώ συγχρόνως θα πρέπει να αυξηθούν τα κεφάλαια μακράς διάρκειας και το μόνιμο κεφάλαιο κίνησης. Θα πρέπει ακόμη η

εταιρεία να επιστήσει την προσοχή της στην βελτίωση των δεικτών κυκλοφοριακής ταχύτητας και για να το επιτύχει αυτό θα πρέπει να εφαρμόσει αποτελεσματικότερα μέτρα , με έμφαση κυρίως στην πολιτική αύξησης του Κύκλου εργασιών της.

Τέλος όσον αφορά τους αριθμοδείκτες κεφαλαίων και περιουσίας θα πρέπει να γίνει αύξηση των Ιδίων Κεφαλαίων καθώς και βελτίωσης της σχέσης των Μακροπρόθεσμων και Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Σημειώνεται τέλος ότι για να μπορέσει η ΠΑΕ να αποφύγει τον κίνδυνο της ζώνης χρεοκοπίας στην οποία έχει περιέλθει θα πρέπει αρχικά να αξιοποιήσει τα υπάρχοντα περιουσιακά της στοιχεία με την αναζήτηση χρηματοδότησης θέτοντας ως εγγύηση περιουσιακά της στοιχεία και αναδιοργανώνοντας την εταιρεία κυρίως με την εφαρμογή νέας στρατηγικής στην λειτουργία των εισπράξεων και των πληρωμών της. Τέλος θα πρέπει να τονιστεί ως εξαιρετικά απαραίτητη η επαναδιαπραγμάτευση του χρόνου αποπληρωμής των δανείων της με τις τράπεζες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ :

- Desmond Morris (1982), « Η φυλή του ποδοσφαίρου» , εκδόσεις Κάκτος, Αθήνα
- Robert S Kaplan- David P Norton,(2008), «Ισορροπημένη Κάρτα Επιδόσεων , the Balanced scorecard, η μετάφραση της Στρατηγικής σε δράση», εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη
- Βένερ Λ (2004) « Αθλητισμός και μέσα Μαζικής Επικοινωνίας» Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα
- Γιαννόπουλος Κ. (2002), « Αθλητική Χορηγία» , εκδόσεις Αθλότυπος, Αθήνα
- Δημητρόπουλος Π «Ανώνυμες Εταιρείες και Χρηματιστήριο» Σημειώσεις Διαλέξεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Διακογιάννης Γιάννης (1978) « Το ποδόσφαιρο στην Ελλάδα και τον Κόσμο» , Εκδόσεις Κάκτος , Αθήνα
- Επετηρίδα Αθλητικού Δικαίου (1997), « Κατ' Επάγγελμα Αθλητική δραστηριότητα», (σελ 218) Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα
- Ζήσιμος Σιδέρης (1995), « Ομήρου Οδύσσεια» Α' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, Αθήνα
- Θάνος Γ. Κιόχος Π. Παπανικολάου Γ, (2002), «Χρηματοδότηση των επιχειρήσεων», εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα
- Κάντζος Κ, (1994), « Ανάλυση Χρηματοοικονομικών καταστάσεων», εκδόσεις Interbooks, Αθήνα
- Μπόμης Ανδρέας (1999), «Ένας αιώνας ποδόσφαιρο γκολ 2000 αλμανάκ», εκδόσεις Πελεκάνος, Αθήνα
- Νάσσης Π (2004) « Οικονομική της Διοίκησης του Αθλητισμού εισαγωγικές έννοιες και εφαρμογές» , εκδόσεις Κλειδάριθμος , Αθήνα
- Νιάρχος Ν (1997), «Χρηματοοικονομική ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων», 5^η έκδοση, εκδόσεις Σταμούλης , Αθήνα – Πειραιάς
- Παγκόσμια Εγκυκλοπαίδεια 2002(1953-), Τόμος 16, Εκδόσεις Humanitus

- Παναγιωτόπουλος Δ(1997), «Κώδικας Αθλητικού Δικαίου», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα
- Παναγιωτόπουλος Δ. (1996) « Οικονομική Δραστηριότητα και ανταγωνισμός στον Αθλητισμό, Υπόθεση Bosman» , Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα
- Παπαδημητρίου Δ. (2006), «Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» ,σελ (10, 77-79,80, 82-83), εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ:

- Ν. 75/1975 « Περί Οργανώσεως Εξωσχολικού Αθλητισμού και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» , Αριθμός Φύλλου 138, Τεύχος Α, 16/7/1975
- Ν. 879/79 « Περί Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιρειών» , Αριθμός Φύλλου 56, Τεύχος Α, 21/3/1979
- Ν. 1958/1991 « Τμήματα Αμειβόμενων Αθλητών- Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες», Αριθμός Φύλλου 122, Τεύχος Α 5/8/1991
- Ν 2725/ 1999 « Περί Ερασιτεχνικού και Επαγγελματικού Αθλητισμού και άλλες διατάξεις» Αριθμός Φύλλου 121, Τεύχος Α, 17/06/1999
- Ν.3057/2002 «Τροποποίηση και Συμπλήρωση του Ν 2725/1999, ρύθμιση Θεμάτων Υπουργείου Πολιτισμού και άλλες διατάξεις», Αριθμός φύλλου 239, Τεύχος Α 10/10/2002
- Ν 3262/ 2004 « Τροποποιήσεις άρθρων 2725/1999 και άλλες ρυθμίσεις θεμάτων Αθλητισμού» αριθμός Φύλλου 173 , 15/9/2004
- Ν 3372/2005 « Ρύθμιση Θεμάτων Αθλητισμού», τεύχος Α, Αριθμός Φύλλου 187, 2/8/2005

ΕΝΟΤΗΤΑΣ:

- **Ascari, G. and Gagnepain, P. (2006).** «Spanish Football». *Journal of Sports Economics* 7, 1, 76-89
- **Baroncelli, A. and Lago, U. (2006).** «Italian Football» *Journal of Sports Economics* 7, 1, 13-28
- **Barros, P.S. (2006).** «Portuguese football». *Journal of Sports Economics* 7, 1, 96-104
- **Bosca, J.E., Liern, V., Martinez, A. and Sala, R. (2008).** The Spanish football crisis. *European Sport Management Quarterly*, 8, 2, 165-177
- **Dimitropoulos, P. (2006).** The accounting and tax legislation of the Greek football clubs. *Choregia*, 2, 1-2, 55-64
- **Dimitropoulos, P. (2007).** Activity-based costing in sport organizations: Theoretical background and future prospects. *Choregia*, 3, 2, 17-25
- **Dimitropoulos, P. (2009).** Analyzing the profitability of the Greek football clubs: Implications for financial decision making. *Business Intelligence Journal*, 2,1, 159-169
- **Kaplan, R.S. (1994).** Management Accounting (1984-1994): Development of new practice and theory. *Management Accounting Research*, 5, 247-260
- **Kaplan, R. and Norton, D. (1996).** The balanced scorecard: Translating strategy into action. Harvard Business School Press, Boston
- **Kikulis, L.M., Slack, T. and Hinings, B. (1992).** Institutionally specific design archetypes: A framework for understanding change in national sport organizations. *International Review for the Sociology of Sport*, 27, 343-370
- **Kikulis, L.M., Slack, T. and Hinings, C.R. (1995).** Sector-specific patterns of organizational design Change. *Journal of Management Studies*, 32, 1, 67-100
- **Garcia, J. and Rodriguez, P. (2003).** From sports clubs to stock companies: The financial structure of football in Spain, 1992-2001. *European Sport Management Quarterly*, 3, 3, 235-269
- **Lago, U., Simmons, R. and Szymaski, S. (2006),** The financial crisis in European football. *Journal of Sports Economics*, 7, 1, 3-12

- **Altman, E. I.(1968)**, «Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy», *The Journal of Finance*,VOL. 23, pp589-609
- **Altman, E., Handelman R., Narayanan R. (1977)** «Zeta Analysis – a New Model to Identify Bankruptcy Risk of Corporations», *Journal of Banking and Finance*, **1**, 29 – 54
- **Altman, E.I. (1968)**, «Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy», *Journal of Finance*, **4**, 589 - 609.
- **Arditi, D. Koksal, A. and Kale, S. (2000)**, «Business failures in the construction industry», *Journal of Engineering, Construction and Architectural Management*, Vol. 7(2) PP. 120-132.
- **Argenti, J, (1976)**. «Corporate Collapse: The Causes and Symptoms» McGraw Hill.
- **Aziz, A., Emanuel, D., Lawson, G. (1988)** «Bankruptcy Prediction – an Investigation of Cash Flow Based Models», *Journal of Management Studies*, **25**, 419 - 437.
- **Beaver, W. (1967)**, «Financial Ratios as Predictors of Failure, Empirical Research in Accounting, Selected Studies», *Supplement to the Journal of Accounting Research*, 71-111.
- **Deakin, E. (1972)** «A Discriminant Analysis of Predictors of Business Failure», *Journal of Accounting Research*, 1, 167 - 179.
- **Dimitras, A.I., Zanakis, S.H. and Zopounidis, C. (1996)**, «A survey of business failures with emphasis on prediction méthode and industrial application» *European Journal of Operational Research* , Vol 90, pp 487-513
- **Emel, Ahmet Burak, Muhittin Oralb, Arnold Reismanb, Reha Yolalana (2003)** «A credit scoring approach for the commercial banking sector», *Socio-Economic Planning Sciences*, **37(2)**, 103- 123.
- **Enshassi, A., Al-Hallaq, K. and Mohamed, S. (2006)**, «Causes of Contractor’s Business Failure in Developing Countries: The Case of Palestine», *Journal of Construction in Developing Countries*, Vol. 11, No. 2, pp 1-14.
- **Foreman, R. D. (2002)** «A logistic analysis of bankruptcy within the US local Telecommunications Industry», *Journal of Economics and Business*, **55(2)**,135-166.

- **Mcleaya, S., Omarb, A. (2000)**, «The Sensitivity of Prediction Models to the Non-Normality of Bounded and Unbounded Financial Ratios», *The British Accounting Review*, **32(2)**, 213-230.
- **Rees B. (1990)** , «Financial analysis» , Prentice –Hallinternational , Englewood Cliffs N.J.
- **Garefalakis A., Zisis P and Gerakis G, (2009)**, «Constructing a strategic planning framework for a private service organisation in Greece, by following the fundamentals of BSC,» available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1359922>
- **Kaplan R. and. Norton D. (1992)**, «The balanced scorecard - Measures that drive performance.» *Harvard Business Review* (Jan-Feb): 71-79,
- **Kaplan R. and. Norton D.,(2000)**, «*The Strategy-Focused Organization: How Balanced Scorecard Companies Thrive in the New Business Environment,*»
- **Bito Janas –Czerny Jozsef(2010)**, «The balanced Scorecard use of a facility management company producing function» *Management Science XLI, Vol 2010,First Number, PP 57-64, ISSN 0133-0179*
- **Imre Tamas(2004)**, « Balanced Scorecard: How to really be Balanced?»,*Management Science, 2004 35th, Vol 3, NPP 19-28*

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ:

www.uefa.com , UEFA club “Licensing & Financial fair play regulations”, edition 2010/ pdf προσπελάστηκε 24/3/2012

http://www.superleaguegreece.net/pedocs/KIM_2010-11.pdf/ «Κανονισμός

Ιδιότητας Μετεγγραφών» /pdf προσπελάστηκε 28/3/2012

www.ofi.gr Ιστορική Αναδρομή ΠΑΕ ΟΦΗ προσπελάστηκε 2/4/2012

<http://el.wikipedia.org/wiki> «Ορολογία Ποδοσφαίρου» προσπελάστηκε 20/2/2012

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΑΕ ΟΦΗ 2006 – 2011

2006

ΕΣΟΔΑ ΕΚΚΑΤΑΛΕΞΕΩΣ		Ποσά κλειόμενης περιόδου 30.6.2009		Ποσά προηγούμενης περιόδου 30.6.2008	
4. Λοιπά έσοδα εκκαταλέξεως	Απορρίψεις	Απορρίψεις	Απορρίψεις	Απορρίψεις	Απορρίψεις
25.742,00	8.609,78	17.136,22	46.332,92	23.999,70	22.233,22
5.869,41	3.052,10	2.817,31	5.899,41	2.934,71	2.934,70
4.330.896,56	3.026.247,78	1.304.449,80	3.487.240,67	3.155.025,63	335.135,04
4.338.865,97	3.029.300,06	1.307.267,11	3.493.130,08	3.158.140,34	335.069,74
105.224,33	66.907,06	38.317,27	105.224,33	88.468,12	48.735,21
152.869,73	141.786,65	11.177,08	142.859,73	139.425,84	3.534,09
18.875,85	17.157,28	4.306,16	44.714,33	38.885,13	5.029,20
391.622,80	327.259,38	64.347,14	335.985,15	317.090,89	18.904,26
4.934,69	0,00	4.934,69	4.934,69	0,00	4.934,69
678.243,10	553.198,38	123.135,34	633.818,23	551.690,78	82.127,45
5.072.809,67	3.582.407,22	1.436.402,45	4.127.028,31	3.709.821,12	417.207,19
37.417,85	1.487.820,30	441.175,94	31.967,85	441.175,94	0,00
294.533,93	3.570,00	0,00	629.488,69	8.548,72	16.826,53
1.408.394,80	71.844,69	23.379,78	1.881.723,20	6.868.622,05	735.187,00
9.805,33	68.969,11	78.174,44	8.100,66	8.429,95	17.359,64
1.877.897,64	1.160.353,82	452.206,88	5.886.152,48	1.111.659,25	7.461.206,99
1.877.897,64	1.160.353,82	452.206,88	5.886.152,48	1.111.659,25	7.461.206,99
1.487.179,35	489.861,29	1.976.820,64	1.487.179,35	489.861,29	1.976.820,64
1.487.179,35	489.861,29	1.976.820,64	1.487.179,35	489.861,29	1.976.820,64
1.487.179,35	489.861,29	1.976.820,64	1.487.179,35	489.861,29	1.976.820,64

ΟΦΙ
ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
 ΑΡ.Μ.Α.Ε. 5
 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
 27η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΟΥΛΙΟΥ 2007 - 30.6.2007)
 (Ποσά σε Ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Ποσά κλ ιό μ νης χ ρήσ ω ς 30.6.2007			Ποσά προπ
	Αξία κτήσ ω ς	Αποσβ' σ ις	Αναπόσβ στη αξία	
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ				
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	25.740,00	13.752,78	11.987,22	25.742,00
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
I. Ασύμμετρες ακινητοποιήσεις				
3. Δικαιώματα χρήσεως τίτλου	5.869,41	3.169,49	2.699,92	5.869,41
6. Έξοδα μεταγραφών και ανανεώσεων συμβολαίων ποδοσφαιριστών	4.820.535,51	2.642.289,51	2.178.246,00	4.330.696,56
	<u>4.826.404,92</u>	<u>2.645.459,00</u>	<u>2.180.945,92</u>	<u>4.336.565,97</u>
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις				
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	110.159,02	75.612,37	34.546,65	105.224,33
4. Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις & λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	161.809,73	144.567,99	17.241,74	152.959,73
5. Μεταφορικά μέσα	21.522,45	19.273,31	2.249,14	21.522,45
6. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	404.363,43	347.768,68	56.594,75	391.602,50
7. Ακίνησεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	0,00		0,00	4.934,69
	<u>697.854,63</u>	<u>587.222,35</u>	<u>110.632,28</u>	<u>676.243,70</u>
Σύνολο ακινητοποιήσεων (Γ+ΓII)	<u>5.524.259,55</u>	<u>3.232.681,35</u>	<u>2.291.578,20</u>	<u>5.012.809,67</u>
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις				
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			39.997,85	
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (Γ+ΓII+ΓIII)			<u>2.331.576,05</u>	
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
II. Απαιτήσεις				
1. Πελάτες			276.923,86	
3α. Επιταγές εισπρακτές (μεταχρ/νες)			23.720,00	
4. Κεφάλαιο εισπρακτέο στην επόμενη χρήση			0,00	
10. Επισφαλείς-επίδοκοι πελάτες και χρεώστες			1.035.256,92	
11. Χρεώστες διάφοροι			326.451,26	
12. Λογ. διαχίσεως προκ/λων και πιστώσεων			33.184,99	
			<u>1.695.537,03</u>	
III. Χρεόγραφα				
3. Λοιπά χρεόγραφα			3.000,00	
IV. Διαθέσιμα				
1. Ταμείο			10.000,22	
3. Καταθέσεις όψεως κ αι προθεσμίας			92.790,64	
			<u>108.799,86</u>	
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔII+ΔIV)			<u>1.807.336,89</u>	
E. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ				
1. Έξοδα επομένων χρήσεων			40.000,00	
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα			399.765,50	
			<u>439.765,50</u>	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+Γ+Δ+E)			<u>4.590.665,66</u>	
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ				
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών			312.879,35	
4. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως			469.661,29	
			<u>782.540,64</u>	

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
 30ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2007 (1.7.2006 - 30.6.2007)

	Ποσά κλ ιό μ νης χ ρήσ ω ς 30.6.2007	Ποσά προπ
I. Αποτέλματα κμ ταλ ύσ ω ς		
Έσοδα ποδοσφαιρικού τμήματος	2.984.368,14	
Μ ιον: Έξοδα ποδοσφαιρικού τμήματος	4.035.293,98	
Μικτά αποτελέσματα (ζημίες) εκ μεταλλεύσεως	-1.050.925,84	
Μ ιον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	1.197.877,24	
Σύνολο	146.951,40	
ΜΕΙΟΝ: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	582.451,79	
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	72.687,39	655.139,18
Μερικά αποτελέσματα (ζημίες/κέρδη) εκ μεταλλεύσεως		-508.187,78
ΜΕΙΟΝ: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	52,54	
Μ ιον:		

ΜΕΙΟΝ: ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤ: Α' ΣΤΗΜΑ					
2. ΕΚ ΤΑΚΤΑ ΚΕΦΗΛΗ				0,00	
3. ΕΣΟΔ: Α ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ		175.103,96		2.990.169,82	
		175.103,96		3.142.927,83	
Μ. ΙΟΥ:					
1. ΕΚ ΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	10.881,29			48.127,23	
2. Ε ΚΙΣΚΡΕΤΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	0,00			234.080,02	
3. ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	0,00			0,00	
	10.881,29	164.222,67		282.207,25	2.860.720,58
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη - ζημιές)		-350.881,61		1.325.948,34	2.881.822,62
ΜΕΙΟΝ: Σύνολο αποβέσεων πτωχών στοιχείων					
Μ. ΙΟΥ: Οι από αυτές ενσωματωμένες					
στο Α. επουργικό κόστος		0,00			0,00
	1.907.545,80			1.325.948,34	2.881.822,62
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Ζημί (ς) ΧΡΗΣΕΩΣ		-359.881,61			

Ημερά 10, 10 Οκτω βρίου 2007

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜ ΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜ ΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΠΡΟΚΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΤΗΡΙΟΥ

ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ Δ. ΒΑ ΤΣΙΝΑΣ
Α.Δ.Τ. Σ 4126 13

ΖΑΥΑΡΙΑΣ Π. ΜΩΡΑΪΤΗΣ
Α.Δ.Τ. Σ 9408 67

ΚΩΝΙΝΟΣ Β. ΨΩΜΑΣ
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΕΩΣ Ο.Ε.Ε. 2510

ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΟΦΗ Π.Α.Ε.

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 99125/06/Β/86/41
 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 30ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2008
 28η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΟΥΛΙΟΥ 2007 - 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008)
 (Ποσά σε ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 30.6.2008			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 30.6.2007			ΠΑΘΗΤΙΚΟ
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία	
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ							Ποσά κλειόμενης Χρήσεως 30.6.2008
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεων	25.740,00	18.900,76	6.839,22	25.740,00	13.752,76	11.987,22	Ποσά προηγούμενης Χρήσεως 30.6.2007
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
I. Ακίνητα							
3. Δικαιώματα χρήσεως πύλου	5.869,41	3.286,88	2.582,53	5.869,41	3.169,49	2.699,92	2.394.315,60
6. Έξοδα μεταφορών και ανανέωσης συμβολικών προσαρτήσεων	3.902.535,66	2.445.853,17	1.456.682,49	4.820.535,51	2.642.289,51	2.178.246,00	0,00
	3.908.405,07	2.449.140,05	1.459.265,02	4.826.404,92	2.645.459,00	2.180.945,92	2.394.315,60
II. Ενσώματα ακινήματα							
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	110.159,02	84.446,67	25.712,35	110.159,02	75.612,37	34.546,65	44.020,54
4. Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις	170.216,22	148.107,04	22.109,18	161.809,73	144.567,99	17.241,74	-1.481.647,18
8. Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	129.522,45	27.688,83	101.833,62	21.522,45	19.273,31	2.249,14	-2.087.589,00
5. Μηχανοκίνητα μέσα	424.188,79	366.830,30	57.358,49	404.363,43	347.788,68	56.574,75	-3.909.117,75
6. Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	8,00	0,00	0,00	8,00	0,00	0,00	
7. Λοιπός υπό έκταση και προκαταβολή	834.059,46	627.022,84	207.036,62	697.854,06	587.222,26	110.632,26	
	4.742.491,56	3.076.162,85	1.666.328,66	5.524.259,56	3.232.681,36	2.291.578,20	1.169.478,24
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις							
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	43.977,85			43.977,85		39.997,86	4.402,05
	1.710.306,51			1.710.306,51		2.331.576,05	1.173.880,25
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
I. Απαιτήσεις							
1. Πελάτες	162.155,01			162.155,01		276.923,86	660.654,26
3α. Εμπόγες εισπρακτέες (μεταχρήνες)	717.846,00			717.846,00		23.720,00	
4. Κεφάλαιο εισπρακτέο στην εγγυημένη χρήση	0,00			0,00		0,00	
10. Επισφαλείς-επίδοχο πελάτες και χρωστές	0,00			0,00		1.035.256,92	397.520,35
11. Χρωστές διάφοροι	617.191,16			617.191,16		326.451,26	417.979,96
12. Λογ. διαχρήσεις προκύβων και πιστώσεων	29.344,02			29.344,02		33.184,99	1.052.829,00
II. Χρεώματα	1.526.536,16			1.695.537,05		1.695.537,05	534.900,06
3. Λοιπά χρεώματα	3.000,00			3.000,00		3.000,00	29.613,33
IV. Διαθέσιμα							
1. Ταμείο	6.316,35			6.316,35		16.009,22	743.343,80
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίου	27.160,02			27.160,02		92.790,64	387.820,20
	33.476,37			33.476,37		108.799,86	3.555.007,06
	1.563.012,57			1.607.336,86		1.807.336,86	4.215.981,31
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (Δ+ΔV)							Σύνολο υποχρεώσεων (Γ+ΤΠ)
							4.590.665,66
Ε. ΜΕΤΑΒΛΗΤΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							
1. Έξοδα εποχικών χρήσεων	0,00			49.000,00		49.000,00	0,00
2. Έσοδα χρήσεως διαφόρων	638.601,65			638.601,65		638.601,65	354.779,35
	638.601,65			638.601,65		638.601,65	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)							3.918.759,96
							4.590.665,66
ΔΟΓΜΑΤΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ							
2. Χωριστικοί λογαριασμοί εγγυημένων και επιρροημάτων ασφαλείων	354.779,35			312.879,35		312.879,35	354.779,35
4. Λοιποί λογαριασμοί τρέφων	0,00			465.661,29		465.661,29	0,00
	354.779,35			354.779,35		354.779,35	782.540,64
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ+Δ)							4.590.665,66

2008

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
30ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2008 (1.7.2007 - 30.6.2008)

Ποσά κλειόμενης χρήσεως 30.6.2008

Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	2.564.416,07
Εσοδα ποσοφαιρικού τμήματος	3.683.479,87
Μείων: Εξοδα ποσοφαιρικού τμήματος	-1.119.063,80
Μικτά αποτελέσματα (ζημίες) εκμεταλλεύσεως	1.498.718,75
Μείων: Άλλα εσοδα εκμεταλλεύσεως	379.654,99
Σύνολο	568.774,75
Μείων: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	29.095,74
3. Έξοδα λειτουργίας διαβίσεως	597.870,47
Μερικά αποτελέσματα (ζημίες/κέρδη) εκμεταλλεύσεως	-218.215,48
Μείων: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	0,00
Μείων:	
3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	19.029,42
Ολικά αποτελέσματα (ζημίες/κέρδη) εκμεταλλεύσεως	-237.244,90
Μείων: Εκτακτα αποτελέσματα	0,00
2. Εκτακτα κέρδη	0,00
3. Εσοδα προηγούμενων χρήσεων	0,00

Μείων:	10.881,29
1. Εκτακτα και ανόριθνα έξοδα	0,00
2. Εκτακτες ζημιές	0,00
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	10.881,29
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη - ζημιές)	1.244.402,28
Μείων: Σύνολο αποβέσεων παγίων στοιχείων	-1.481.647,18
Μείων: Οι από αυτές ενσωματωμένες	1.729.431,02
στο λειτουργικό κόστος	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Ζημιές) ΧΡΗΣΕΩΣ	1.729.431,02
	-1.481.647,18

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ Δ. ΒΑΤΣΙΝΑΣ
Α.Δ.Τ. Σ 412613

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 30.6.2008	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 30.6.2007
Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη - ζημιές) χρήσεως	-1.481.647,18	-359.881,61
(+) Υπόλοιπο αποτελεσμάτων (ζημιών) προηγούμενων χρήσεων	-2.427.470,61	-2.067.589,00
Σύνολο ζημιών εις νέες	-3.909.117,79	-2.427.470,61

Ποσά προηγούμενης χρήσεως 30.6.2007

2.984.368,14
4.035.293,95
-1.050.925,84
1.197.877,24
146.951,40
582.451,75
72.687,39
655.139,18
-508.187,78
52,54
15.969,04
-15.916,50
-524.104,28

0,00
175.103,96
175.103,96

10.881,29
0,00
0,00
10.881,29
-359.881,61
1.907.545,80
1.907.545,80
0,00
-359.881,61

Ηράκλειο, 31 Οκτωβρίου 2008

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΥΜΑΝΟΥΗΛ Δ. ΒΑΤΣΙΝΑΣ
Α.Δ.Τ. Χ 346063

Ο ΠΡΟΣΤΑΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΕΤΗΡΙΟΥ

ΚΩΝΙΝΟΣ Β. ΨΩΜΙΑΣ
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΕΩΣ Ο.Ε.Ε. 2510

ΟΦΗ Π.Α.Ε.
ΟΜΙΛΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΠΟΛΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 ΑΡ.Μ.Α.Ε. 99125/06/Β86/41
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 30ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2009
29η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008 - 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009)
 (Ποσά σε € πύ)

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Ποσά κατά την περίοδο 30.6.2008		Ποσά προηγούμενης περιόδου 30.6.2008		Ποσά κατά την περίοδο 30.6.2009	Ποσά προηγούμενης περιόδου 30.6.2008	
	Αξία κτήσεως	Αποβέτιση	Αξία κτήσεως	Αποβέτιση		Αξία κτήσεως	Αποβέτιση
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ							
B ΕΞΟΔΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΑΞΕΩΣ							
4. Άοκτοι έσοδα εκτακτών ταξιδιών	25.740,00	24.048,78	1.691,22	25.740,00	18.900,78	6.839,22	
F. ΠΑΛΙΟ ΕΠΕΞΗΓΗΤΙΚΟ							
I. Αποβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων	5.869,41	3.404,27	2.465,14	5.869,41	3.286,98	2.582,53	
6. Έσοδα από πωλές και μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων	2.566.306,42	1.427.388,00	1.138.918,42	3.902.426,66	2.446.883,47	1.456.882,49	
7. Απώλειες από πωλές και μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων	2.572.175,53	1.430.792,27	1.411.383,26	3.908.406,07	2.449.140,05	1.459.268,02	
II. Ενδογενείς αναπροσαρμογές	111.901,50	93.233,67	18.667,83	110.159,02	84.446,67	25.712,36	
3. Κρίσιμα και τεχνικά έργα							
4. Μηχανήματα, τεχνικά εργαλεία, οχήματα	170.887,65	152.029,06	18.858,59	170.216,22	148.107,04	22.109,18	
5. Μεταφορικά μέσα	129.522,45	44.458,55	85.063,90	129.522,45	27.628,83	101.893,62	
6. Έπιπλα και λοιπά εξοπλιστικά	451.385,68	389.945,94	61.449,74	424.188,79	366.820,20	57.368,59	
7. Ακίνητα υπό εκτίμηση και προεκταθείσες	4.441,13	0,00	4.441,13	0,00	0,00	0,00	
8. Άλλα	868.148,41	679.667,22	188.481,19	834.086,48	627.022,84	207.063,64	
Σύνολο αναπροσαρμογών (I+II)	3.440.323,94	2.110.459,49	1.329.864,45	4.742.491,55	3.076.162,99	1.686.328,66	
III. Συμψηφιστές και άλλες μεταρρυθμίσεις χρηματοοικονομικής αποτίμησης							
7. Λοιπές μεταρρυθμίσεις αποτίμησης			46.657,85			43.877,85	
Σύνολο προηγούμενης περιόδου (I+II+III)			1.376.522,30		1.710.206,51		
A. ΚΥΚΛΟΦΟΡΩΝ ΕΠΕΞΗΓΗΤΙΚΟ							
II. Αποτίμησης							
1. Πλάκες	456.609,39	178.050,00	0,00	162.156,01	717.916,00	397.520,35	
3α. ΕΠΙ: αυτές συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία 10. Επενδυτικές περιουσιακές αξίες και χρεώστες	790.730,48	47.249,67	0,00	617.191,16	29.344,02	417.979,66	
10. Επενδυτικές περιουσιακές αξίες και χρεώστες	4.472.639,54	1.472.639,54	0,00	1.526.536,19	534.900,62	1.052.829,00	
12. Άλλα διαγνώσεις, προβλεπών και πιστώσεων	3.000,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00	534.900,62	
III. Χρεώστες							
3. Λοιπός χρεώστες	227,02	721,95	6.316,36	27.160,02	853.854,18	397.820,20	
1. Τόκοι	721,95	899,00	27.160,02	33.119,36	3.921.079,72	3.552.027,06	
3. Καταθέσεις τραπεζών και προθεσμιακές	1.476.588,54	0,00	1.563.012,57	0,00	4.031.739,02	4.279.661,31	
Ε. Σύνολο κυκλοφορούντων ενεργητικών (ΔI+ΔII+ΔIII)							
Ε. ΜΕΤΑΒΛΗΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΠΕΞΗΓΗΤΙΚΟΥ							
1. Έσοδα από πωλές και μεταβιβάσεις	0,00	0,00	0,00	0,00	638.601,66	638.601,66	
2. Έσοδα από πωλές και μεταβιβάσεις	1.177.751,76	1.177.751,76	0,00	638.601,66	638.601,66	0,00	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΞΗΓΗΤΙΚΟΥ (B+Γ+Δ+Ε)							
ΑΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΤΙΚΟ							
2. Χρεώματα λογισμικού εμπίστευτων και εμπιστευτικών οφειλών	369.179,35	0,00	0,00	369.179,35	354.779,35	0,00	
4. Λοιπός λογισμικός τίτλος	369.179,35	0,00	0,00	369.179,35	354.779,35	0,00	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (A+Γ+Δ)							
ΑΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΔΙΕΤΙΘΙΚΟ							
2. Πιστωτικά λογισμικά εμπίστευτων και εμπιστευτικών οφειλών	369.179,35	354.779,35	0,00	369.179,35	354.779,35	0,00	
3. Λοιπός λογισμικός τίτλος	369.179,35	354.779,35	0,00	369.179,35	354.779,35	0,00	

ΚΑΤΑΤΙΤΛΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
30ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2009 (1.7.2008 - 30.6.2009)

	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 30.6.2009	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 30.6.2008
Αποτελέσματα εκμετάλλεως		
Εσοδα προδοχηρικών τιμηλων	1.957.796,30	2.564.416,07
Μειωλ. Εξοδα προδοχηρικών τιμηλων	4.395.107,69	3.683.479,87
Μικτά αποτελέσματα (ζημιές) εκμετάλλεωσ	-2.437.311,39	-1.119.063,80
Μειωλ. Άλλα εσοδα εκμετάλλεωσ	2.982.224,45	1.498.718,79
Σύνολο	544.913,06	379.654,99
Μειωλ.:		
1. Εξοδα διοικητικής λειτουργίας	595.174,81	568.774,73
3. Εξοδα λειτουργίας διαδεωσ	18.242,20	29.095,74
Μερικά αποτελέσματα (ζημιές) εκμετάλλεωσ	613.417,01	597.870,47
Μειωλ.: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	1.309,00	0,00
Μειωλ.:		
3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	19.748,36	19.029,42
Οικία αποτελέσματα (ζημιές) εκμετάλλεωσ	-18.439,36	-19.029,42
Μειωλ.: Εκτακτά αποτελέσματα	-86.943,31	-237.244,90
3. Εσοδα προηγούμενων Χρήσεων	0,00	0,00
Μειωλ.:		
1. Εκτακτά και αδόχηρα έξοδα	140.340,97	3.291,43
2. Εκτακτές ζημιές	22.295,72	1.241.110,95
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (ζημιές)	162.626,69	1.244.402,28
Μειωλ.: Σύνολο αφορθέσεων προηγίων στοιχείων	-249.570,00	-1.244.402,28
Μειωλ. Οι από αυτές εκυμμετωμμένες	2.201.686,33	1.729.431,02
Μειωλ. Οι από αυτές εκυμμετωμμένες	2.201.686,33	1.729.431,02
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΖΗΜΙΕΣ) ΧΡΗΣΕΩΣ	-249.570,00	-1.481.647,18
	0,00	0,00

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΒ477800

ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΔΑΜΙΑΝΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Χ851413

ΔΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΦΕΡΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Χρήσεως 30.6.2009	Χρήσεως 30.6.2008
Καθαρά αποτελέσματα (ζημιές) χρήσεως	-249.570,00	-1.481.647,18
(-) (+) Υπόλοιπο αποτελεσμάτων (ζημιών) προηγούμενων Χρήσεων	-3.909.117,79	-2.427.470,61
Σύνολο ζημιών εις νέο	-4.158.687,79	-3.909.117,79

Ο ΠΡΟΪΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΚΩΝΙΝΟΣ Β. ΨΩΜΑΣ
ΑΡ. ΔΑΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΕΩΣ Ο.Ε. 2510

ΕΠΕΡΙΣΤΟΙΧ

ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΑΘΩΝΩΝ ΗΡ ΑΚΑΔΕΙΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΑΡ.Μ.Α.Ε. 99125/06/Β/86/41 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 30ης ΙΟΥΝΙΟΥ 2010
30η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009 - 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2010) (Ποσά σε ευρώ)

ΟΦΗ Π.Α.Ε.
ΠΑΡΩΤΙΚΟ

	Ποσά εκκλιόμενης χρήσεως 30.6.2010		Ποσά προηγούμενης χρήσεως 30.6.2009		ΠΑΡΩΤΙΚΟ
	Αξία κτήσεως	Αποβέσεις	Αξία κτήσεως	Αποβέσεις	
B. ΕΞΟΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ					
4. Λοιπά έσοδα εκμετάλλεως	25.740,00	25.739,98	25.740,00	24.048,78	1.691,22
F. ΠΑΛΙΟ ΕΠΕΡΙΣΤΟΙΧ					
I. Ακίνητες ακινήσεις					
3. Διακείμενα κτήρια	3.050.171,13	1.818.653,07	2.566.306,12	1.427.388,00	1.138.918,12
6. Έσοδα μεταρροφών και συνολικών ουμβολών προδοσφωριών	3.056.040,54	1.822.174,73	2.572.175,53	1.430.792,27	1.141.383,26
II. Επυμπετα ακινήσεις					
3. Κτήρια και τεχνικά έργα	111.901,50	98.159,46	111.901,50	93.233,67	18.667,83
4. Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις & λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	170.897,65	155.915,33	170.897,65	152.029,06	18.868,59
5. Μεταφορικά μέσα	129.522,45	60.672,38	129.522,45	44.468,55	85.053,90
6. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	454.642,88	425.667,97	28.974,91	451.395,68	388.945,84
7. Άυλίες υπό εκτέλεση και προκαταβόλες	4.441,13	0,00	4.441,13	0,00	4.441,13
	871.395,61	740.415,14	358.148,41	679.667,22	189.481,19
Σύνολο ακινήσεων (Γ+Η+II)	3.927.436,15	2.622.589,87	3.440.323,94	2.110.469,49	1.329.864,45
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις					
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις					
Σύνολο τμήνου επεριστω (Γ+Η+III)					
A. ΚΥΚΛΟΦΟΡΩΝ ΕΠΕΡΙΣΤΟΙΧ					
II. Απαιτήσεις					
1. Πλάκες	354.050,53		100.921,11		456.609,39
34. Εμπορικές πιστωτικές (μηνιαίες)	178.050,00		479.469,51		434.841,53
7. Απαιτήσεις κατά οφειλών βιοκίνητων	0,00		365.888,96		365.888,96
11. Χρεωστές διάφοροι	479.469,51		97.947,97		47.249,67
12. Δείη, διαύσεις, προβόλων και πιστώσεων	1.032.289,42		3.000,00		1.472.539,54
III. Χρεωστές					
3. Λοιπά χρεωστές	3.000,00				3.000,00
IV. Διακείμενα					
1. Ταμεία	121.814,99		2.645,46		237,02
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	2.645,46		124.460,46		721,98
Σύνολο κυκλοφορούντων επεριστω (ΔΗ+ΔΙ+IV)	1.159.759,90		1.159.759,90		1.476.596,54
E. ΜΕΤΑΒΛΗΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΠΕΡΙΣΤΟΙΧ					
2. Έσοδα κτήσεως καταρκετών	0,00				277.751,76
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΙΣΤΟΙΧ (B+Γ+Δ+E)					
			2.573.064,05		3.132.563,82
ΔΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟ					
2. Χρεωστικοί λογιμοί επυμπετων και επηρησίων καταρκετών					369.179,35
1. Ανομιλίαι καταρκετών					
					140.679,35
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΑΠΟΓΕΝΕΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ					
30.6.2010					
Ποσά εκκλιόμενης χρήσεως 30.6.2010			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 30.6.2009		
					369.179,35
ΠΑΡΩΤΙΚΟ					
I. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
1. Μετοχή κεφάλαιο (2.525.000 μετοχές των 1,20 ευρώ)					3.030.000,00
1. Καταβλητό					3.030.000,00
III. Διαφορές αναπροσαρμογής-επιχορηγήσεως επενδύσεων τμήνου					
					44.020,54
V. Ανομιλίαι επί της νόμ					
Υπόλοιπο κτήσεως χρεωστών					-2.264.814,10
Υπόλοιπο κτήσεως προηγούμενων χρεωστών					-4.783.827,13
					-7.048.541,23
VI. Ποσά προοριζόμενα για αύξηση κεφαλαίων					
1. Καταθέσεις μετόχων					81.090,00
10. Επιχορηγήσεις από Γενική Γραμματεία Αδειοδότησης για μελλοντική αύξηση κεφαλαίων					4.402,05
					85.492,05
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (Α+Β+III+V+VI)					-3.889.128,64
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
8. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					799.524,38
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
1. Προμηθευτές					469.347,89
24. Εμπορικές τραπεζικές					230.991,81
3. Τραπεζικές μισθολογικών υποχρεώσεων					34.683,29
4. Προκαταβόλες Πλατών					45.832,72
5. Υποχρεώσεις από φόρους-έλεη					743.951,31
6. Αρκεταίολο Οφειλόμενα					99.663,57
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις τραπεζικές στην επίσημη χρήση					1.237.531,05
11. Λοιπές διάφοροι					2.900.466,37
Σύνολο υποχρεώσεων (Γ+Η+II)					6.402.192,69
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ+Δ)					
			2.573.064,05		3.132.563,82
ΔΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ					
2. Πιστωτικοί λογιμοί επυμπετων και επηρησίων καταρκετών					140.679,35
ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΦΕΡΕΣ ΑΠΟΓΕΝΕΜΑΤΩΝ					
Χρήσεως 30.6.2010			Χρήσεως 30.6.2009		
					369.179,35

